

Politechnika Warszawska

W Y D Z I A Ł E L E K T R O N I K I
I T E C H N I K I N F O R M A C Y J N Y C H

Instytut Telekomunikacji

Praca dyplomowa magisterska

na kierunku Telekomunikacja
w specjalności Teleinformatyka i Zarządzanie w Telekomunikacji

Propozycja architektury platformy do modelowania i uruchamiania
zamkniętych pętli sterowania w Kubernetes

Andrzej Gawor

Numer albumu 300528

promotor
dr inż. Dariusz Bursztynowski

WARSZAWA 2025

Propozycja architektury platformy do modelowania i uruchamiania zamkniętych pętli sterowania w Kubernetes

Streszczenie. Projekt opisany w niniejszej pracy skupia się na zaproponowaniu oraz przedstawieniu implementacji architektury platformy, która pozwala na modelowanie oraz uruchamianie zamkniętych pętli sterowania w Kubernetes. Genezą projektów jest praca komitetów standaryzacyjnych takich jak ETSI ZSM czy ETSI ENI, które skupiają się na specyfikacji autonomicznych oraz kognitywnych systemów zarządzania sieciami telekomunikacyjnymi. Architektury specyfikowanych systemów opierają się na zamkniętych pętlach sterowania

Naturalnym kolejnym krokiem jest zaproponowanie platformy, na której operator mógłby takie pętle projektować oraz uruchamiać. W tym celu zdefiniowano zestaw wymagań oraz założeń dla takiego systemu. Jako środowisko uruchomieniowe wybrano Kubernetes. Następnie przeprowadzono obszerną analizę jak za pomocą mechanizmów rozszerzania Kubernetes takich jak "Custom Resources" oraz "Operator Pattern" można stworzyć framework umożliwiający modelowanie zamkniętych pętli sterowania. Na tej podstawie wypracowano bardzo elastyczną architekturę, którą następnie zaimplementowano z użyciem środowiska Kubebuilder. Na koniec wykonano test platformy za pomocą emulatora sieci 5G w postaci Open5GS w połączeniu z UERANSIM.

Praca opisuje przegląd powiązanej literatury, powstałą platformę, jej architekturę oraz instrukcję jej użytkowania. Omówiona została również przykładowa implementacja platformy, technologie za nią stojące oraz decyzje podjęte podczas jej powstawania. Finalnie przedstawiono również test działania platformy w praktyce. Pracę podsumowuje lista wniosków oraz potencjalnych dróg rozwoju platformy.

Słowa kluczowe: Zamknięte pętle sterowania, Kubernetes, Zarządzanie sieciami telekomunikacyjnymi, Automatyzacja, Go, Open5GS, Mikroserwisy

Creation of a platform for designing and running closed control loops in Kubernetes

Abstract. The project described in this work focuses on proposing and presenting the implementation of a platform architecture that enables the modeling and execution of closed control loops in Kubernetes. The genesis of the project stems from the work of standardization committees such as ETSI ZSM and ETSI ENI, which focus on specifying autonomous and cognitive management systems for telecommunication networks. The architectures of these specified systems are based on closed control loops.

A natural next step is to propose a platform where an operator could design and execute such loops. To this end, a set of requirements and assumptions for such a system has been defined. Kubernetes was chosen as the runtime environment. Subsequently, an extensive analysis was conducted on how Kubernetes extension mechanisms, such as "Custom Resources" and the "Operator Pattern," can be leveraged to create a framework that enables the modeling of closed control loops. Based on this analysis, a highly flexible architecture was developed and then implemented using the Kubebuilder framework. Finally, the platform was tested using a 5G network emulator, specifically Open5GS combined with UERANSIM.

This work describes a review of related literature, the developed platform, its architecture, and a user guide. It also discusses an exemplary implementation of the platform, the technologies behind it, and the decisions made during its development. Finally, a practical test of the platform's functionality is presented. The work concludes with a summary of findings and potential future development paths for the platform.

Keywords: Closed Control Loops, Kubernetes, Managing Telco-Networks, Automation, Go, Open5GS, Microservices

Spis treści

1. Wstęp	9
1.1. Przedmowa	9
1.2. Cel i zakres pracy	9
1.3. Struktura pracy	10
2. Stan wiedzy	10
2.1. Wstęp	10
2.2. Historia	10
2.3. Przegląd literatury	12
2.3.1. Wstęp	12
2.3.2. ONAP/CLAMP	16
2.3.3. Architektura referencyjna ETSI ZSM	17
2.3.4. Architektura referencyjna CLADRA (TM Forum)	20
2.3.5. Architektura referencyjna ETSI ENI	21
2.3.6. Podsumowanie	22
2.4. Przegląd architektur zamkniętych pętli sterowania ENI	22
2.4.1. Wstęp	22
2.4.2. Typy pętli sterowania	22
2.4.3. OODA	24
2.4.4. MAPE-K	25
2.4.5. Focale	25
2.4.6. GANA	26
2.4.7. COMPA	27
2.4.8. Focale v3	27
3. Architektura	28
3.1. Wstęp	28
3.2. Wymagania i założenia	28
3.2.1. Wstęp	28
3.2.2. Wymagania ogólne	29
3.2.3. Wymagania na środowisko wykonawcze	29
3.2.4. Wymagania na modelowanie pętli	29
3.2.5. Wymagania na zarządzanie pętlami	31
3.2.6. Dyskusja	32
3.3. Pojęcia i zasady	36
3.3.1. Wstęp	36
3.3.2. Problem zarządzania	37
3.3.3. System Sterowania	37
3.3.4. Pętla Sterowania	37
3.3.5. Zamknięta Pętla Sterowania	38
3.3.6. Agenci Translacyjni	38
3.3.7. Workflow pętli	39

3.3.8. Dane i Akcje	40
3.3.9. Open Policy Agent	41
3.4. Instrukcja Użycia	41
3.4.1. Instalacja Luples	42
3.4.2. Implementacja Agentów Translacji	42
3.4.3. Planowanie Logiki Pętli	42
3.4.4. Przygotowanie Elementów Zewnętrznych	42
3.4.5. Wyrażenie workflow pętli	43
3.4.6. Aplikacja plików manifestacyjnych	43
4. Implementacja	43
4.1. Wstęp	43
4.2. Mechanizmy Kubernetes stojące za Luples	43
4.2.1. Kontroler	43
4.2.2. Zasoby własne	44
4.2.3. Operatory	44
4.2.4. Kubebuilder	45
4.3. Decyzje podjęte podczas implementacji	45
4.3.1. Wstęp	45
4.3.2. Komunikacja pomiędzy Elementami Luples	45
4.3.3. Dane	47
4.3.4. Polimorfizm w Go	48
4.3.5. Dwa rodzaje workflow	52
4.3.6. Funkcje użytkownika	52
5. Test platformy na emulatorze sieci 5G	54
5.1. Wstęp	54
5.2. Emulator sieci 5G	54
5.2.1. Open5GS	54
5.2.2. UERANSIM	55
5.2.3. Wdrożenie na Kubernetes	55
5.3. Wdrożenie Luples	56
5.3.1. Problem Zarządzania	56
5.3.2. Implementacja Agentów Translacji	58
5.3.3. Planowanie Logiki Pętli	60
5.3.4. Przygotowanie Elementów Zewnętrznych	61
5.3.5. Wyrażenie workflow pętli w notacji LupN	61
5.3.6. Prezentacja działania jednej iteracji pętli	62
6. Podsumowanie	64
6.1. Wstęp	64
6.2. Wyzwania	64
6.3. Analiza w odniesieniu do założeń	66
6.4. Ograniczenia	66
6.5. Porównanie z istniejącymi rozwiązaniami	66

6.6. Możliwości rozwoju	66
Bibliografia	67
Wykaz symboli i skrótów	69
Spis rysunków	71
Spis tabel	71
Spis załączników	72

1. Wstęp

1.1. Przedmowa

Wraz z rozwojem telekomunikacji stopień jej skomplikowania oraz mnogość podłączonych urządzeń stale rośnie. Sieci 5G zwiastują obsługę miliardów urządzeń, co sprawia, że tradycyjne podejście do zarządzania sieciami staje się niewystarczające. W pewnym momencie manualne operowanie sieciami (ang. *human-driven networks*) stanie się wręcz niemożliwe. Dlatego obserwujemy obecnie zwrot w stronę wirtualizacji oraz automatyzacji sieci. Równocześnie dynamiczny rozwój sztucznej inteligencji otwiera nowe możliwości. Te dwa czynniki stanowią wspólnie solidny fundament do tego, aby branża sieci telekomunikacyjnych postawiła sobie za cel budowę "inteligentnych" sieci - takich, które są w pełni autonomiczne, samowystarczalne oraz nie wymagają nadzoru ludzkiego.

W tym celu ETSI (European Telecommunications Standards Institute) powołało dwa komitety: ENI (Experiential Networked Intelligence) oraz ZSM (Zero touch network & Service Management). Oba komitety mają na celu wypracowanie specyfikacji Kognitywnych Systemów Zarządzania Siecią (Cognitive Network Management system). Kognitywny system oznacza taki, który jest w stanie uczyć się i podejmować decyzje, bazując na zebranej wiedzy, w sposób przypominający ludzki umysł. Obie architektury opierają swoje działanie na sztucznej inteligencji oraz zamkniętych pętlach sterowania.

Pętlą sterowania ETSI nazywa mechanizm, który monitoruje wydajność systemu lub procesu poddawanego kontroli w celu osiągnięcia pożdanego zachowania. Innymi słowy, pętla sterowania reguluje działanie zarządzanego obiektu. Pętle sterowania można podzielić na zamknięte lub otwarte, w zależności od tego, czy działanie sterujące zależy od sprzężenia zwrotnego z kontrolowanego obiektu. Jeśli tak, pętle nazywamy zamkniętą, jeśli nie - otwartą.

W przypadku architektur ETSI, zamknięta pętla sterowania służy jako model organizacji przepływu pracy (ang. *workflow*) elementów odpowiedzialnych za sztuczną inteligencję. Obie architektury referencyjne opisują modelowanie, uruchamianie oraz zarządzanie zamkniętymi pętlami sterowania w celu osiągania celów zarządzania. Jednak wciąż brakuje ogólnodostępnej platformy, która pozwalałaby operatorom w praktyce projektować, wdrażać i zarządzać takimi pętlami sterowania zgodnie z założeniami ETSI ZSM i ENI, co stanowi istotną lukę technologiczną. Naturalnym następnym krokiem jest zaproponowanie architektury platformy, która umożliwia takie działania oraz wpisuje się w aktualne trendy systemów teleinformatycznych, takich jak podejście cloud-native, wykorzystanie mikrousług oraz integracja z ekosystemem Kubernetes.

1.2. Cel i zakres pracy

Celem pracy jest kontynuacja badań ETSI, polegająca na zaproponowaniu *architektury platformy*, na której możliwe będzie modelowanie, uruchamianie oraz zarządzanie zamkniętymi pętlami sterowania. Niniejsza praca nie koncentruje się na aspektach związanych ze sztuczną inteligencją. Platforma ma jedynie służyć do modelowania, uruchamiania

i zarządzania przepływem pracy pętli (ang. *workflow*), ale sama nie stanowi środowiska wykonawczego dla jej komponentów.

W zakres pracy wchodzi: przegląd powiązanej literatury, sformułowanie wymagań dla platformy, opracowanie jej architektury, implementacja PoC (ang. *Proof of Concept*), przeprowadzenie testów oraz analiza potencjału platformy w kontekście dalszego rozwoju. Po publikacji praca może stanowić podstawę do implementacji Kognitywnych Systemów Zarządzania Siecią, zgodnych ze specyfikacjami ETSI.

1.3. Struktura pracy

Praca została podzielona na sześć rozdziałów. Rozdział drugi szczegółowo omawia badania podjęte przez ENI, rozwijając treści przedstawione we wstępie.. Stanowi on wprowadzenie teoretyczne oraz pojęciowe, aby ułatwić przekaz w dalszej części pracy. Rozdział trzeci zawiera opis proponowanej architektury. Rozdział czwarty opisuje implementację PoC platformy oraz napotkane wyzwania podczas formułowania architektury, które celowo zostały zebrane w jedno miejsce i umieszczone oddziennie w celu łatwiejszej lektury. Rozdział piąty przedstawia praktyczne zastosowanie platformy, pełniąc jednocześnie funkcję testu jej działania. Na koniec, w rozdziale szóstym przeprowadzono analizę zaproponowanej architektury, jej możliwości i ograniczeń oraz wskazano kierunki potencjalnego rozwoju.

2. Stan wiedzy

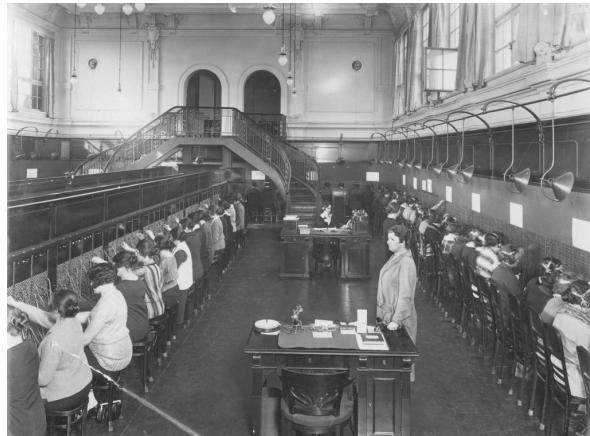
2.1. Wstęp

Rozdział ten stanowi krótki historyczny wstęp do problematyki poruszanej w pracy oraz przedstawia kluczowe wyniki badań z powiązanej literatury w celu identyfikacji luk badawczej.

2.2. Historia

Na początku XX wieku gdy sieci telekomunikacyjne dopiero się rozwijały, wszystkie połączenia zestawiano ręcznie. W momencie, gdy abonent podniósł słuchawkę telefonu, jego aparat wysyłał sygnał do lokalnej centrali telefonicznej. Na tablicy świetlnej zapalała się lampka informująca telefonistkę o próbie połączenia. Telefonistka odbierała, pytając, z kim abonent chce się połączyć. Następnie wprowadzała odpowiednią wtyczkę do odpowiedniego gniazda na tablicy rozdzielczej, zestawiając fizyczne połączenie między dwoma liniami. Jeśli rozmowa miała się odbyć na większą odległość (np. między miastami) połączenie przekazywane było przez kolejne centrale. Każda centrala po drodze wymagała ręcznej obsługi przez pracujące w nich telefonistki.

Dziś taki scenariusz wydaje się wręcz absurdalny, a oferty pracy dla telefonistek dawno zniknęły z tablic ogłoszeń. Praca wykonywana niegdyś przez telefonistki (czyli komutacja łączny) nadal jest potrzebna do prawidłowego funkcjonowania sieci telekomunikacyjnych, lecz obecnie realizują ją programy komputerowe w sposób w pełni zautomatyzowany.

Rysunek 2.1. Pracowniczki warszawskiej centrali telefonicznej z końca lat 20. XX wieku. Źródło: <https://wielkahistoria.pl/wp-content/uploads/2020/07/Telefonistki-z-warszaskiej-centrali-1024x760.jpg>.

Ręczna komutacja była pierwszym krokiem w kierunku rozwoju globalnych sieci telekomunikacyjnych i choć z dzisiejszej perspektywy wydaje się być bardzo pracochłonna i ograniczająca, bez niej nie powstałyby fundamenty, na których oparto późniejsze systemy automatyczne. Jest to przykład tego, jak technologia stopniowo uwalniała człowieka od bezpośredniej obsługi różnych systemów dając mu przestrzeń na rozwój w innych obszarach.

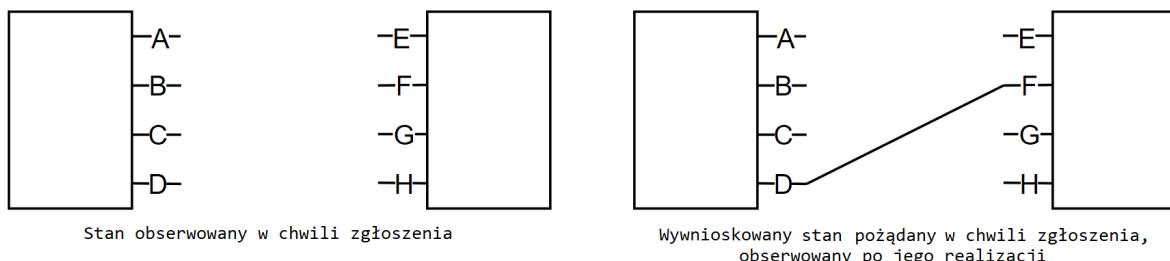
Na zasadzie indukcji możemy przyjąć, iż dziś znajdujemy się w podobnym położeniu - sieci telekomunikacyjne wciąż wymagają bezpośredniego zarządzania przez człowieka. Współcześnie granica styku system-człowiek jest mocno przesunięta, a interakcja zachodzi na dużo wyższym poziomie abstrakcji. Zamiast fizycznie łączyć linie, operatorzy zarządzają skomplikowanymi systemami sterowania ruchem telekomunikacyjnym. Możliwe, że nie istnieje ostateczny punkt styku i systemy telekomunikacyjne zawsze będą wymagały nadzoru ludzkiego. Niezależnie od tej kwestii przesunięcie wspomnianej granicy w czasach telefonistek, a dziś wymaga automatyzacji innego rodzaju.

O telefonistkach możemy powiedzieć, że zarządzają one pracą systemu telekomunikacyjnego¹ regulując jego działanie. W momencie zgłoszenia zastawały system w pewnym stanie i w ramach realizacji zgłoszenia musiały doprowadzić system do nowego (pożądanego) stanu. Cała ich praca tak naprawdę polegała na "wnioskowaniu" (ang. *reason*) jak ma wyglądać stan pożądany, a następnie na wykonaniu akcji sterującej, która doprowadzała system do tego stanu.

Proces *wnioskowania* można opisać następująco. Po pierwsze, telefonistka otrzymuje **dane**. **Dane** to fakty lub statystyki zebrane w celu analizy. Na przykład: dzwoni aparat telefoniczny, telefonistka podnosi słuchawkę i słyszy, że abonent chce połączyć się z abonentem mieszkającym w kamienicy pod numerem 35 na ulicy Polnej. Następnie, dostępne dane zostają przekształcone w *informację*. **Informacja** to dane pozbawione formy przekazu. Rozmowa z abonentem mogłaby przebiec zupełnie inaczej lub telefonistka mogłaby otrzymać listowną prośbę o realizację połączenia. Różne dane mogą dostarczyć tę samą informację

¹ t.j. siecią PSTN

2. Stan wiedzy

Rysunek 2.2. Dwa stany systemu: przed, oraz po realizacji zgłoszenia o treści: "D"chce zadzwonić do "F". Źródło: Opracowanie własne.

(w tym przypadku informacją jest to, że abonent z określonego łącza chce zadzwonić się do abonenta z innego, konkretnego łącza). Gdy telefonistka uzyska informację o zgłoszeniu, łączy ją z posiadanymi już informacjami, np. dotyczącymi rozmieszczenia łącz na tablicy komutacyjnej. Następnie wykorzystuje swoją *wiedzę*, czyli zestaw wzorców umożliwiających interpretację oraz przewidywanie tego, co się wydarzyło, co dzieje się obecnie i co może się wydarzyć w przyszłości. **Wiedza** opiera się na informacji oraz umiejętnościach zdobytych dzięki *doświadczeniu* lub *edukacji*. Telefonistka obserwuje aktualny stan systemu i *wnioskując*, na podstawie wiedzy, określa stan pożądany. Następnie definiuje akcje sterujące, które należy przeprowadzić na systemie, aby osiągnął on ten stan.

W przypadku komutacji proces wnioskowania jest stosunkowo prosty i możliwy do zapisania w języku programowania. Wraz z rozwojem technologicznym zastąpiono ręczne centrale ich zautomatyzowanymi odpowiednikami. Jednak przedstawiony schemat wciąż odzwierciedla zasadnicze mechanizmy działania systemu. Do centrali trafiają dane w postaci sygnału na jednym z łącz. Sygnał zawiera numer MSISDN abonenta końcowego. Centrala przekształca te dane w informację, a następnie program w jej pamięci dokonuje wnioskowania. Wiedza potrzebna do wnioskowania zakodowana jest w programie. Dzięki programowalnym przełącznikom komutacyjnym również wykonanie akcji sterującej (czyli połączenie dwóch łącz) jest możliwe bez udziału człowieka.

W dzisiejszych czasach proces wnioskowania wykonywany przez ludzi nadzorujących systemy telekomunikacyjne nie jest już tak prosty. Dzięki wirtualizacji i programowalności funkcji sieciowych każdy rodzaj *wnioskowania*, który można sprowadzić do programu komputerowego, został już zautomatyzowany. Współcześnie działania wykonywane przez człowieka rzeczywiście wymagają jego inteligencji². Dlatego kolejnym etapem rozwoju telekomunikacji jest stworzenie intelligentnych sieci.

2.3. Przegląd literatury

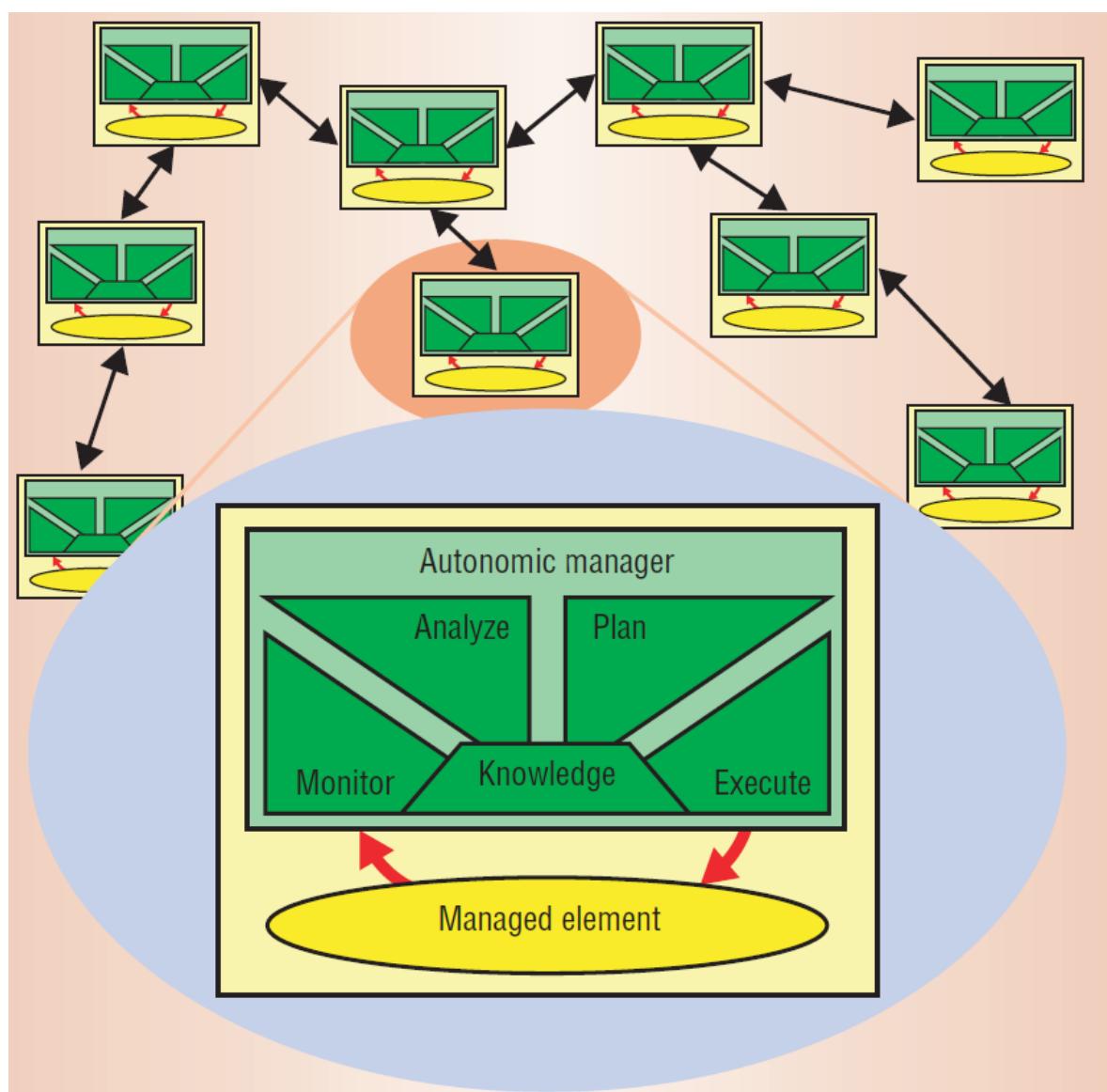
2.3.1. Wstęp

Rozważania na temat intelligentnych systemów w kontekście niniejszej pracy należy rozpocząć od artykułu opublikowanego przez IBM w 2003 roku [1]. Wskazuje on, iż ówczesne systemy informatyczne stawały się coraz bardziej złożone, co prowadziło do kryzysu zarządzania. Ręczna administracja przestawała być skalowalna, ponieważ systemy wymagały

² lub możliwości interakcji ze światem fizycznym, których komputery są pozbawione

coraz większej liczby specjalistów do ich instalacji, konfiguracji oraz optymalizacji. IBM wskazywał, że jedynym rozwiązaniem tego problemu jest autonomiczne przetwarzanie (ang. *Autonomic Computing*). Koncepcja ta nawiązuje do autonomicznego układu nerwowego człowieka, który zarządza pracą serca i regulacją temperatury ciała, odciążając świadomą część mózgu.

W kontekście systemów informatycznych oznaczałoby to zwolnienie człowieka z konieczności ręcznej konfiguracji, optymalizacji, naprawy oraz ochrony systemów, ponieważ miałyby one zdolność do samodzielnej adaptacji zgodnie z modelem (ang. *Self-Configuration, Self-Optimization, Self-Healing, Self-Protection*). Jest to kluczowe pojęcie, które stanowi fundament wielu późniejszych badań nad autonomicznymi systemami. Architektura takich systemów została przedstawiona na rysunku 2.3.

Rysunek 2.3. Architektura autonomicznych systemów IBM. Źródło [1].

Podstawową jednostką systemu autonomicznego jest element autonomiczny (ang. *Autonomic Element*). Składa się on z zarządzanego komponentu (np. serwera, bazy danych,

2. Stan wiedzy

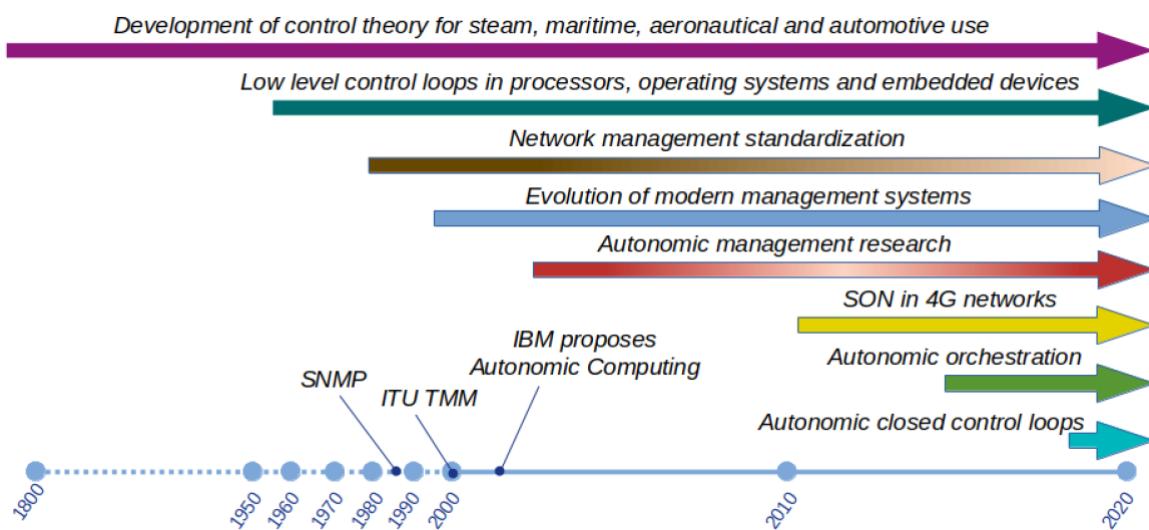
aplikacji czy urządzenia sieciowego) oraz autonomicznego menadżera (ang. *Autonomic Manager*), który steruje jego działaniem. Menedżer autonomiczny działa w cyklu MAPE-K (Monitor, Analyze, Plan, Execute, Knowledge). Faza "Monitor" zbiera dane o zarządzanym obiekcie, które następnie są analizowane i oceniane pod względem potencjalnych problemów w fazie "Analyze". "Plan" odpowiada za opracowanie działań naprawczych lub optymalizacyjnych, które są przekazywane do "Execute" w celu wdrożenia w systemie zarządzanym. "Knowledge" nie jest odrębną fazą, lecz repozytorium wiedzy, do której każdy z elementów cyklu ma dostęp. Tu gromadzona jest *wiedza*. Elementy autonomiczne mogą ze sobą współpracować i wymieniać się wiedzą. Inteligencja społeczna (ang. *social intelligence*) całego rozprozonego systemu zwiększa się wraz z liczbą interakcji pomiędzy elementami, podobnie jak w kolonii mrówek. Nowe elementy systemu mogą pozyskiwać wiedzę od pozostałych jednostek. Koncepcja ta wykazuje pewne podobieństwo do teorii przedstawionych przez Minsky'ego [2].

Następnie [3] opisuje ewolucję architektury sieci telekomunikacyjnych w kierunku większej automatyzacji wymieniając czynniki umożliwiające (ang. *enablers*) taki kierunek jako technologie: SDN (ang. *Software Defined Networks*) oraz NFV (ang. *Network Function Virtualization*).

Należy w tym miejscu rozróżnić pojęcia Automatyzacji i Autonomiczności. Pierwsze odnosi się do predefiniowanego i zaprogramowanego procesu, podczas gdy drugie do aspektów związanych z samozarządzaniem. Zazwyczaj proces automatyczny nie jest w stanie zaadaptować się do zmian środowiska bez interwencji człowieka, w przeciwieństwie do procesu autonomicznego [4]. Czynnikiem technologicznym (ang. *enabler*) pozwalającym na przejście z automatyzacji na autonomiczność jest sztuczna inteligencja. [5] dokonuje przeglądu kierunków rozwoju badań na temat bezobsługowych systemów zarządzania siecią i usługami (ang. *Zero-touch network and Service Management*), gdzie sztuczna inteligencja odgrywa kluczową rolę. Artykuł wymienia projekty organizacji standaryzujących w tym obszarze:

- **ETSI GS ZSM** - specyfikuje referencyjną architekturę zarządzania siecią i usługami end-to-end. Framework ZSM jest postrzegany jako system zarządzania nowej generacji, który ma na celu pełną autonomiczność wszystkich procesów - od planowania, projektowania, dostarczania i wdrażanie, po udostępnianie, monitorowanie i optymalizację. Docelowo, w idealnym przypadku, powinien on działać w 100% samodzielnie bez ingerencji człowieka.
- **TM Forum** - specyfikuje referencyjną architekturę CLADRA (Closed Loop Anomaly Detection and Resolution Automation) opartej na sztucznej inteligencji, która umożliwia dostawcom usług komunikacyjnych (CSP - ang. *Communication Service Providers*) na szybkie wykrywanie i rozwiązywanie problemów sieciowych.
- **ETSI GR ENI** - specyfikuje referencyjną architekturę kognitywnych systemów zarządzania siecią używając zamkniętych pętli sterowania oraz świadomych kontekstu polityk. O ile ETSI GS ZSM skupia się na technikach automatyzacji zarządzania oraz udostępniania usług end-to-end, to ENI koncentruje się na technikach AI, zarządzaniu poprzez polityki oraz zamkniętych pętlach sterowania.

Powyzsze architektury zostaną dokładniej opisane w następnych podrozdziałach. Istotne na tym etapie jest to, że każda z tych architektur opiera swoje działanie o zamknięte pętle sterowania, co przewidziano w [6]. Artykuł wskazuje, iż badania nad zamkniętymi pętlami sterowania to dyscyplina o długiej historii, sięgającą aż epoki pary³ (Rysunek 2.4). Z powodzeniem znajdują zastosowanie w systemach morskich, lotniczych, motoryzacyjnych, przemysłowych, ale też mikroprocesorach, systemach wbudowanych czy sterownikach urządzeń. Mimo że tego typu systemy są często złożone, cechują się determinizmem i dobrze określonymi granicami, co sprawia, że nadają się do zastosowania teorii sterowania⁴. Systemy telekomunikacyjne natomiast są słabo określonymi, stochastycznymi systemami, co sprawia, że zastosowanie teorii sterowania do ich zarządzania jest wyjątkowo trudne. To powoduje znaczne opóźnienie w adaptacji tych rozwiązań w branży telekomunikacyjnej. Od czasu pojawienia się koncepcji Autonomicznego Zarządzania [1] w latach 2000 oraz technologii wspierających, takich jak SDN i NFV, w latach 2010 zaczęły pojawiać się implementacje zamkniętych pętli sterowania w telekomunikacji. Niestety są one bardzo pragmatyczne i sztywne, skupione jedynie na dowożeniu danej funkcjonalności. Dodatkową problematykość zagadnienia sprawia konieczność integracji systemów od wielu różnorodnych dostawców.

Rysunek 2.4. Zestawienie linii czasu rozwoju systemów zarządzania siecią oraz pętli sterowania. Źródło: [6].

[6] wskazuje wyzwania jakim należy się przeciwstawić, aby umożliwić autonomiczność poprzez pętle sterowania w sieciach. Są to następujące kroki:

- Potrzebny jest model opisujący pętle sterowania w standardowy sposób. Pozwoli to uchronić się przed pragmatycznością i niesystematycznością.
- Potrzebny jest framework do wdrażania pętli sterowania umożliwiający ich zarządzanie oraz działanie (ang. *runtime*) w jednym miejscu.

³ https://en.wikipedia.org/wiki/Age_of_Steam

⁴ https://en.wikipedia.org/wiki/Control_theory

2. Stan wiedzy

- Potrzebne są (najlepiej) graficzne narzędzia do projektowania i symulacji pętli sterowania, tak aby ich wdrażanie nie wymagało specjalistycznych umiejętności technicznych.

2.3.2. ONAP/CLAMP

Kolejnym zagadnieniem omawianym w [6] jest system zarządzania ONAP⁵ (Open Network Automation Platform) [7]. ONAP to otwartoźródłowa platforma do orkiestracji, zarządzania i automatyzacji usług sieciowych, rozwijana przez fundację Linux Foundation. ONAP składa się z wielu modułów, które umożliwiają pełne zarządzanie cyklem życia usług sieciowych, od ich projektowania, poprzez wdrażanie, aż po operacje eksploatacyjne. Jego kluczowe elementy to:

- **Master Service Orchestrator (MSO)** – centralny moduł odpowiedzialny za orkiestrację usług sieciowych,
- **SDN Controllers (APPC, SDNC, VFC)** – kontrolery odpowiedzialne za zarządzanie warstwami sieciowymi,
- **A&AI (Active and Available Inventory)** – moduł odpowiedzialny za inwentaryzację zasobów sieciowych,
- **DCAE (Data Collection, Analytics and Events)** – moduł odpowiedzialny za zbieranie danych, analizę oraz obsługę pętli sterowania,
- **CDS (Controller Design Studio)** – oduł umożliwiający modelowanie inteligentnych konfiguracji sieciowych,
- **CLAMP (Control Loop Automation Management Platform)** – moduł zarządzający zamkniętymi pętlami sterowania.

Komponentem odpowiedzialnym za pętle sterowania w ONAP, a jednocześnie kandydatem do rozwiązania wyzwań przedstawionych powyżej, jest CLAMP⁶. Jednak posiada on pewne ograniczenia:

- Wymaga stosowania architektury pętli zgodnej z modelem MAPE-K, co ogranicza możliwość implementacji niestandardowych pętli sterowania.
- Wymaga ścisłej integracji z innymi modułami ONAP, takimi jak DCAE, CDS czy silniki polityk, co ogranicza możliwość implementacji pętli niezależnych od ekosystemu ONAP.
- Jest zoptymalizowany pod kątem prostych pętli sterowania. Brak natywnego wsparcia dla bardziej złożonych architektur jak pętle hierarchiczne, rozproszone lub współzależne.
- Brak natywnego wsparcia dla sztucznej inteligencji i uczenia maszynowego (AI/ML) w komponentach.

⁵ <https://www.onap.org>

⁶ <https://docs.onap.org/projects/onap-policy-parent/en/istanbul/clamp/clamp-clamp-architecture.html>

- Ścisłe powiązanie z wybranymi silnikami polityk, takimi jak XACML⁷, Drools⁸ czy APEX⁹
- Silna specjalizacja w orkiestracji sieci SDN i NFV utrudnia rozwój pętli niezwiązań z tym zagadnieniem.

2.3.3. Architektura referencyjna ETSI ZSM

Nadrzędnym celem projektowym ZSM jest umożliwienie zarządzania siecią i usługami w sposób niewymagający ingerencji człowieka (zero touch) w środowisku wielu dostawców (ang. *multi-vendor environment*) [8]. Architektura przyjmuje pewien zestaw peryferyjów (zasad):

1. Modularność
2. Rozszerzalność
3. Skalowalność
4. Sterowane modelem, otwarte interfejsy
5. **Automatyzacja zarządzania w pętli zamkniętej**
6. Obsługa funkcji zarządzania bezstanowego
7. Odporność
8. Rozdzielenie obszarów zarządzania
9. Kompozycyjność usług
10. Interfejsy oparte na intencjach
11. Abstrakcja funkcjonalna
12. Prostota
13. Zaprojektowane do automatyzacji

Framework ZSM wpisuje się w trend branżowy polegający na odejściu od monolitycznych, silnie powiązanych systemów na rzecz bardziej elastycznych zestawów usług zarządzania (ang. *management services*). Referencyjna architektura ZSM definiuje zestaw elementów składowych (ang. *building blocks*), które wspólnie umożliwiają konstruowanie bardziej złożonych usług i funkcji zarządzania. Konstrukcja ta odbywa się zgodnie ze wzorcami kompozycji i współdziałania (ang. *composition and interoperation patterns*).

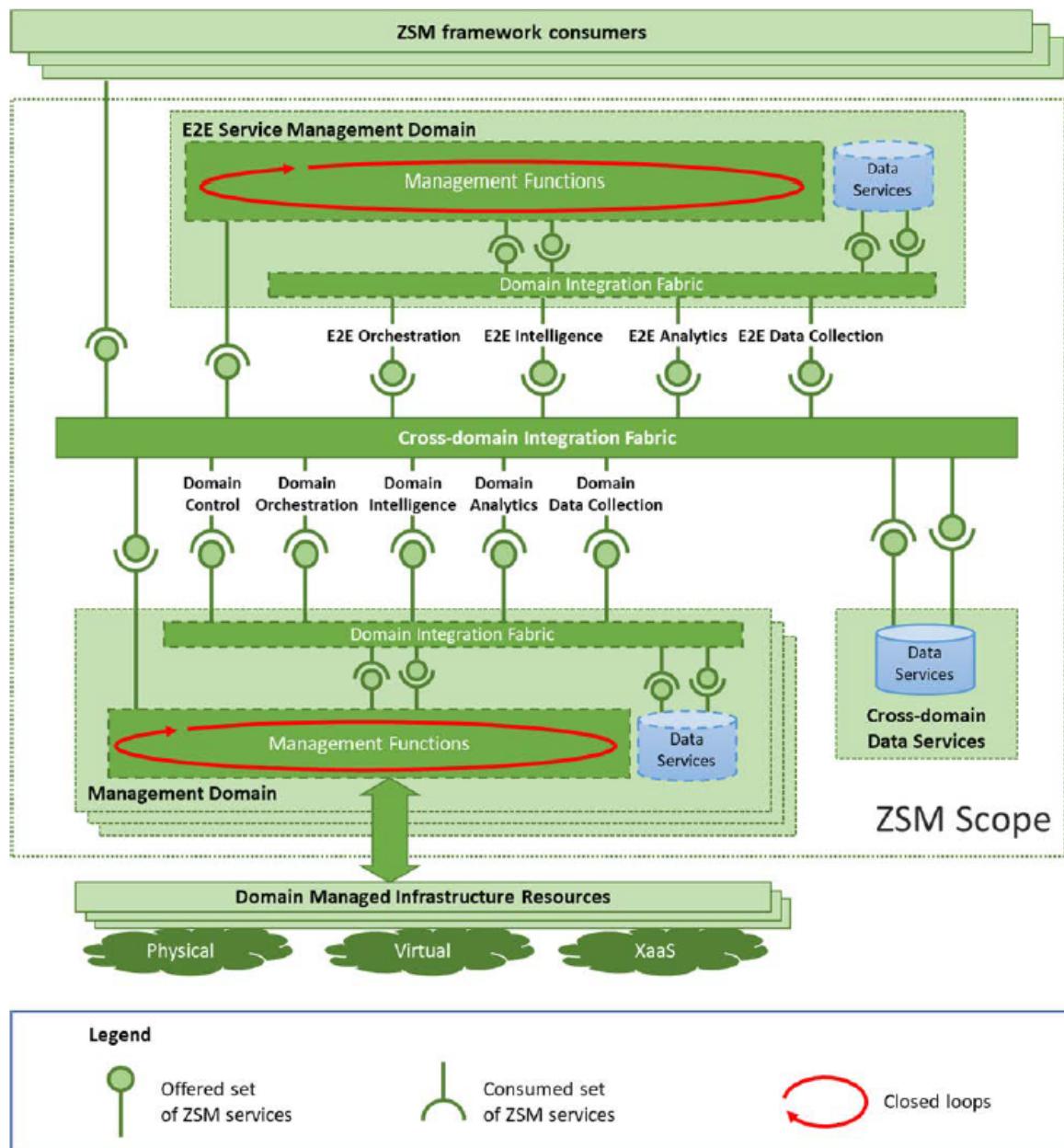
Framework ZSM składa się logicznie z rozproszonych serwisów zarządzania (ang. *management services*) i serwisów danych (ang. *data services*), które zorganizowane są w domeny zarządzania (ang. *management domains*) oraz zintegrowane poprzez powłokę integracyjną (ang. *integration fabric*). Powłoka integracyjna umożliwia również komunikację serwisów zarządzania z systemami zewnętrznymi.

Architektura referencyjna zapewnia środki do budowania i komponowania luźno powiązanych funkcji zarządzania (ang. *management functions*), które oferują serwisy zarządzania i wspólnie zapewniają kompleksowe zarządzanie danej domeny w sposób "zero-touch". Aby udostępnić swoje usługi, funkcje zarządzania umożliwiają ich wywoływanie oraz komunikację za pomocą punktów końcowych (ang. *endpoints*).

⁷ <https://docs.onap.org/projects/onap-policy-parent/en/istanbul/xacml/xacml.html>

⁸ <https://docs.onap.org/projects/onap-policy-parent/en/istanbul/drools/drools.html>

⁹ <https://docs.onap.org/projects/onap-policy-parent/en/istanbul/apex/apex.html>

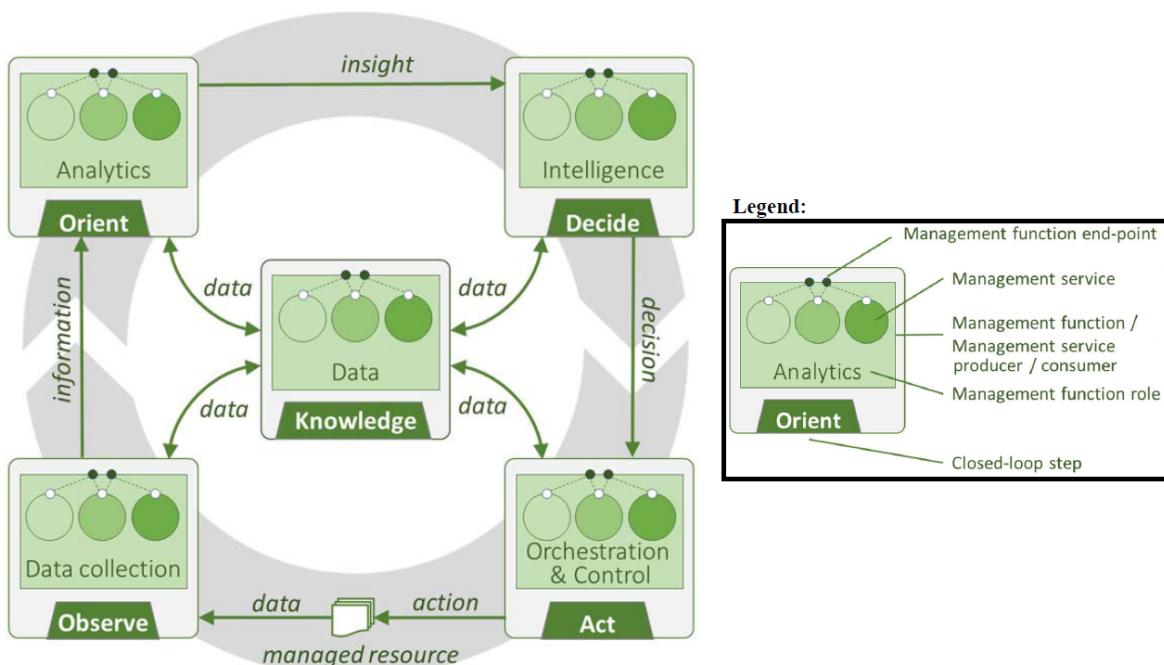

Rysunek 2.5. Architektura referencyjna ZSM. Źródło: [8].

Na rysunku 2.5 przedstawiono architekturę referencyjną. Poniżej znajduje się krótkie omówienie jej elementów:

- Serwis zarządzania (ang. Management Service) - niewidoczna na rysunku, najmniejsza jednostka usługowa architektury, odpowiedzialna za niepodzielny aspekt składowy zarządzania.
- Serwis danych (ang. Data Service) - jednostka odpowiedzialna za gromadzenie danych, informacji oraz wiedzy.
- Funkcja zarządzania (ang. Management Function) - połączenie wielu serwisów zarządzania, odpowiedzialna za dany aspekt składowy zamkniętej pętli zarządzania.
- Domena Zarządzania (ang. Management Domain) - odpowiedzialna za konkretną funkcjonalność zarządzania (np. analityka, orkiestracja, bezpieczeństwo).
- Domena Zarządzania end-to-end (ang. E2E Management Domain) - odpowiedzialna za zarządzanie usługami wymagającymi wielu funkcjonalności.
- Powłoka Integracyjna (ang. Integration Fabric) - odpowiedzialna za komunikację pomiędzy wszystkimi komponentami.

Pętle zarządzania komponowane są z funkcji zarządzania w sposób pokazany na rysunku 2.6. Za model odniesienia przyjęto strukturę pętli OODA [9], rozszerzoną o komponent wiedzy znany z MAPE-K [1].

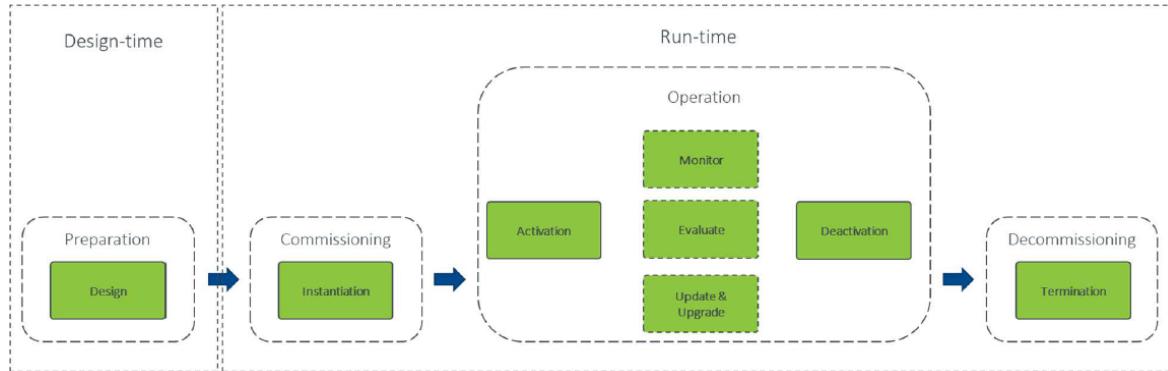

Rysunek 2.6. Mapowanie pomiędzy elementami składowymi architektury ZSM a zamkniętą pętlą sterowania. Źródło: Opracowanie własne na postawie [10].

Architektura ZSM określa także cykl życia zamkniętych pętli sterowania oraz mechanizmy ich koordynacji. „Cykl życia pętli podzielony jest na dwie fazy: Design-Time oraz Run-Time. Ich poszczególne etapy przedstawiono na rysunku 2.7. W zakresie koordynacji między pętlami wyróżnia się dwa przypadki: pętle hierarchiczne oraz pętle peer-to-peer.

2. Stan wiedzy

Pętle mogą komunikować się zarówno w obrębie jednej domeny zarządzania, jak i między domenami.

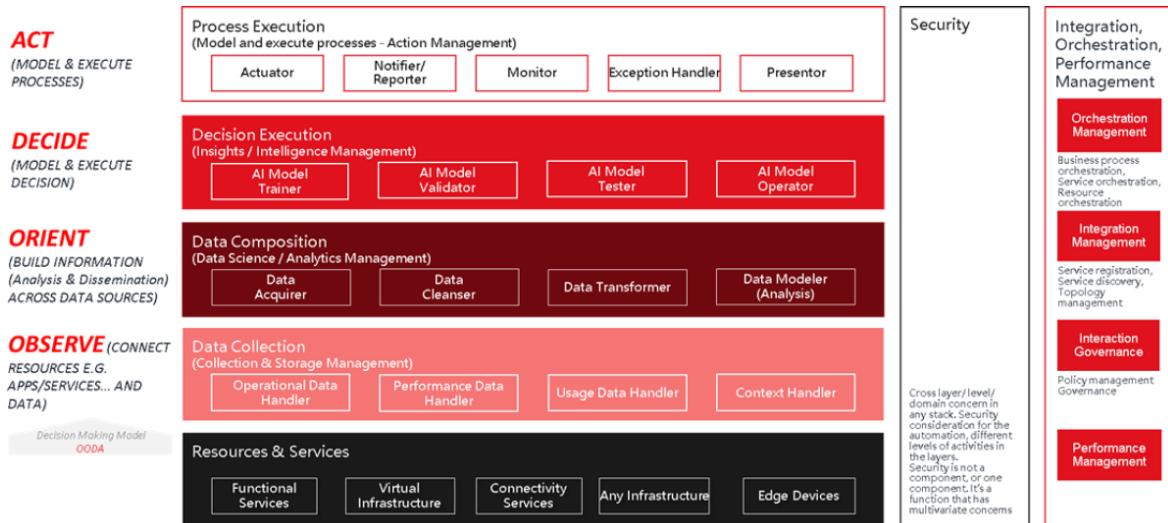

Rysunek 2.7. Fazy cyklu życia oraz aktywności zamkniętej pętli sterowania. Źródło: [10].

2.3.4. Architektura referencyjna CLADRA (TM Forum)

TM Forum definiuje architekturę referencyjną, która, wykorzystując zamknięte pętle sterowania, umożliwia szybkie wykrywanie oraz rozwiązywanie problemów w sieciach. Podobnie jak architektura ETSI ZSM, bazuje na Open Digital Architecture (ODA) [11]. CLADRA jednakże to ogólna koncepcja architektoniczna i zestaw dobrych praktyk, a nie formalna specyfikacja techniczna jak ETSI ZSM.

W [12] przedstawiono architekturę logiczną (Rysunek 2.8).

Rysunek 2.8. Architektura logiczna CLADRA. Źródło: [12].

Jej podstawą jest pętla OODA. Faza „Observe” odpowiada za zbieranie danych z sieci, które następnie, w wyniku analizy, są przekształcane w informację w fazie „Orient”. W fazie „Decide” podejmowane i modelowane są decyzje, które przekładają się na konkretne workflow do realizacji. Faza "Act" orkiestruje wykonaniem workflow na zarządzanych zasobach. Istotnym aspektem jest to, że (workflow) dla akcji rekoncyliacyjnych jest wyznaczany dynamicznie podczas iteracji pętli, w przeciwieństwie do przepływu pracy zdefiniowanego przed uruchomieniem danej iteracji.

Architektura ta operuje na innym poziomie abstrakcji niż ZSM. Konkretnie jej implementacje przedstawione w [13] różnią się bardzo od siebie i tak jak wskazano w [6] są bardzo sztywne i skierowane na dany use-case. Podobnie jak w architekturze ETSI ZSM, przewiduje się uruchamianie wielu instancji pętli jednocześnie na jednym logicznie oddzielnym komponencie. Celem tych pętli jest autonomiczne zarządzanie, realizowane za pomocą komunikacji z zewnętrznymi względem tego komponentu zasobami.

[14] prezentuje koncepcję Menedżera Zamkniętych Pętli (ang. *Closed Loop Manager*), czyli logicznego komponentu architektury odpowiedzialnego za zarządzanie pętlami sterowania. Podobna kwestia poruszana jest również przez [4]. Taki menadżer w kontekście pętli sterowania jest odpowiedzialny za:

- Zarządzanie ich cyklem życia
- Konfiguracje ich celów zarządzania
- Monitorowanie ich stanu

Pełna tabela funkcjonalności proponowanych dla Menadżera Zamkniętych Pętli przez TM Forum znajduje się w Załączniku 11.

2.3.5. Architektura referencyjna ETSI ENI

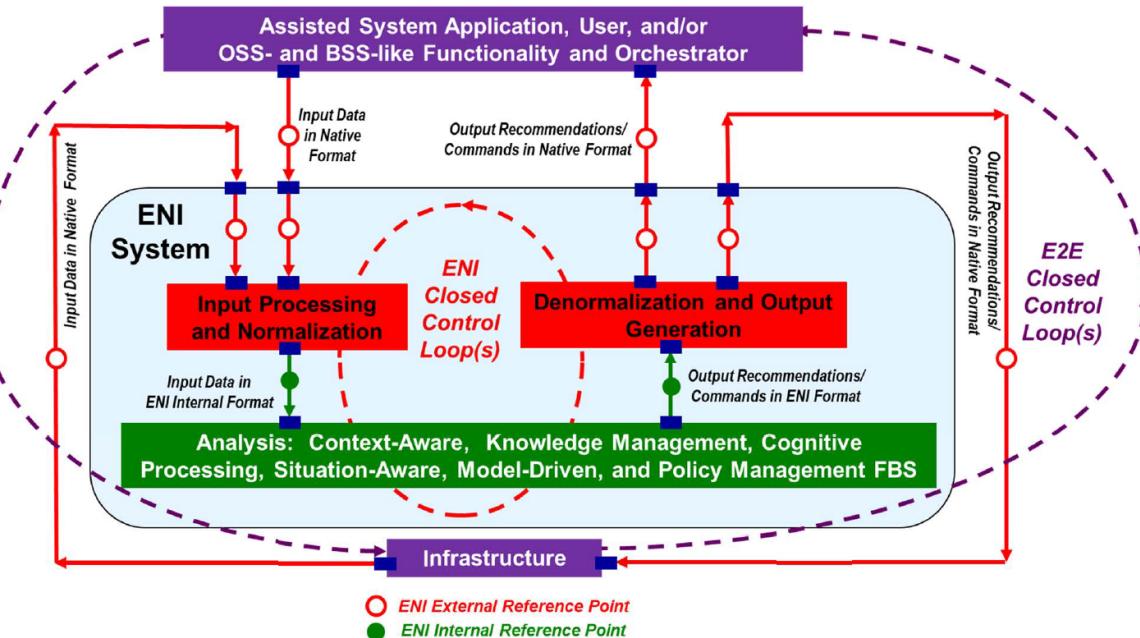
ENI rozwija specyfikacje dotyczące Kognitywnego Systemu Zarządzania, który będzie samodzielnie regulował działanie sieci poprzez wykorzystanie technik sztucznej inteligencji, takich jak uczenie maszynowe (ang. *machine learning*) oraz wnioskowanie (ang. *reasoning*).

Z poprzedniego rozdziału wiemy, że aby *wnioskować* potrzebna jest *wiedza*. Skąd taki system pozyskiwałby wiedzę? Otóż, dzieje się to poprzez proces *Uczenia Maszynowego*. Pierwsza faza, czyli tzw. "trening", odbywa się przed wdrożeniem systemu. System może także uczyć się na podstawie doświadczenia (ang. *experience*), gdy już jest w pełni operacyjny. Dlatego mówimy o empirycznej inteligencji sieciowej (ang. *experiential networked intelligence*).

Architekturę [15] ENI obrazuje Rysunek 2.9. Fioletowe komponenty są zewnętrzne dla systemu ENI: górny stanowi jednostki zlecające mu zarządzanie, zaś dolny zarządzany obiekt (w tym przypadku zarządzana infrastruktura). Pomiędzy nimi występują pętle zarządzania end-to-end, co jest koncepcją zbliżoną do ETSI ZSM. Oba komponenty zewnętrzne, ponieważ sieci telekomunikacyjne funkcjonują w środowisku wielu dostawców (ang. *multi-vendor environment*), muszą przejść proces normalizacji formatu danych i interfejsów do jednolitego formatu rozumianego przez ENI System (tzw. ENI Format). Odpowiedzialne za to są dwa czerwone komponenty. Kluczowym elementem architektury jest zielony komponent. To w tym komponencie realizowane są operacje zarządzania oparte na sztucznej inteligencji. Cały cykl zamyka pętla sterowania.

Podczas gdy ZSM definiuje framework do orkiestracji i egzekwowania działań w sieci, ENI może pełnić funkcję warstwy kognitywnej dla ZSM. ZSM realizuje zamknięte pętle sterowania, reagując na konkretne zdarzenia w czasie rzeczywistym. ENI analizuje długoterminowe trendy i dynamicznie dostosowuje polityki zarządzania, na przykład w celu zapobiegania anomaliom sieciowym. *Kognitywność* ENI również opiera się na zamkniętych

pętlach sterowania. Co istotne z punktu widzenia niniejszej pracy, [16] dokonuje przeglądu różnych architektur zamkniętych pętli sterowania, które mogą zostać wykorzystane w systemie ENI. Stanowi cenne źródło wiedzy na temat charakterystyk zamkniętych pętli sterowania. Jego analiza znajduje się w następnym podrozdziale.

Rysunek 2.9. Wysokopoziomowa architektura funkcjonalna ENI. Źródło: [15].

2.3.6. Podsumowanie

Niniejsza praca identyfikuje lukę, którą zamierza wypełnić poprzez opracowanie platformy umożliwiającej modelowanie, uruchamianie oraz zarządzanie zamkniętymi pętlami sterowania. Luka ta umotywowana jest wyzwaniem zdefiniowanym przez [6], brakiem w ONAP/CLAMP oraz zidentyfikowaniem takiej potrzeby w architekturach referencyjnych ETSI oraz CLADRA.

Proponowana w niniejszej pracy platforma, inspirowana architekturą z [1], opiera się na scentralizowaniu autonomicznych menedżerów na wspólnej platformie (Rysunek 2.10).

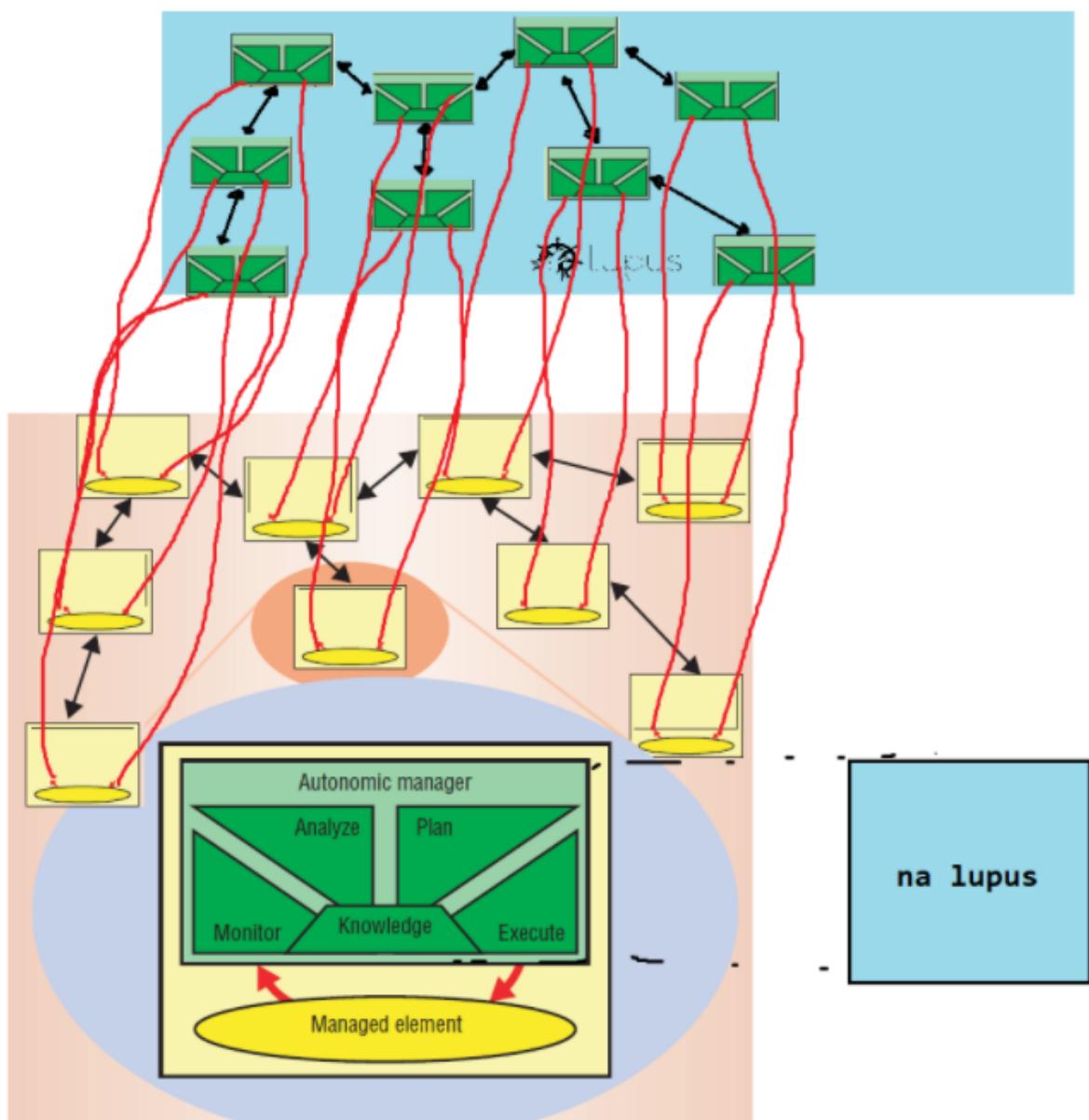
2.4. Przegląd architektur zamkniętych pętli sterowania ENI

2.4.1. Wstęp

Pętle sterowania przedstawione w tej sekcji stanowią punkt odniesienia dla późniejszej analizy, której celem jest sformułowanie wymagań dla platformy. Opis bazuje na [16], gdzie dokonano przeglądu architektur zamkniętych pętli sterowania w kontekście ich integracji z modularną architekturą ENI.

2.4.2. Typy pętli sterowania

Większość architektur pętli sterowania dla systemów kognitywnych i adaptacyjnych używa mechanizmów:

Rysunek 2.10. Koncepcja wyniesienia autonomicznych menadżerów na wspólną platformę. Źródło: Opracowanie własne na podstawie: [1].

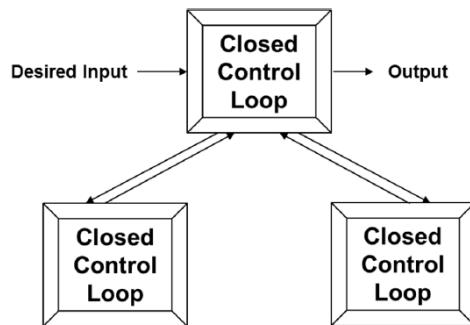
2. Stan wiedzy

- sprzężenia zwrotnego (ang. *ang. feedback*) - mechanizm, w którym system reaguje na swoje wyjście i dostosowuje swoje działanie na podstawie wyników,
- sprzężenia wyprzedzającego (ang. *ang. feedforward*) - mechanizm, w którym system przewiduje przyszłe zmiany i podejmuje działania, zanim błąd faktyczny się pojawi.

Te sygnały odgrywają kluczową rolę w stabilizowaniu systemu, ale też jego umiejętności empirycznego uczenia się. Pętle, która wykorzystuje mechanizm feedbacku nazywamy **zamkniętą**.

Hierarchiczna koordynacja (organizacja) pętli ma strukturę drzewa. Organizacja ta pozwala, aby różne decyzje podejmowane były przez różne węzły. W ogólności, istnieje zestaw nadzędnych (ang. *supervisory*) pętli, które alokują zadania do pętli podwładnych (ang. *subordinary*). Każda podrzędna pętla wykonuje swoje zadania i zwraca rezultaty do swojej pętli nadzędnej.

Zaawansowane zastosowania pozwalają jednej grupie dedykowanych pętli przejąć kontrolę nad hierarchią w zależności od celów i zmian w środowisku.

Rysunek 2.11. Hierarchiczna organizacja zamkniętych pętli sterowania. Źródło: [16].

Pętla **rozproszona** składa się z komponentów działających w różnych lokalizacjach, które komunikują się ze sobą poprzez mechanizmy przesyłania wiadomości.

Adaptacyjność pętli to dostosowywanie jej parametrów sterowania w czasie rzeczywistym albo na podstawie modelu, który definiuje pożądany efekt, albo używając analizy statystycznej do budowania modelu na podstawie mierzonych danych.

Federacją nazywamy grupę półautonomicznych pętli sterowania, które wykorzystują formalne kontrakty do regulowania wzajemnych interakcji i zachowania. Kontrakty obejmują zasady przyjmowania nowych członków federacji, regulacje dotyczące widoczności i rodzaju informacji jakie mogą być udostępnianie innym członkom federacji. Każda pętla federacji operuje na swoich lokalnych danych. Następnie decyzje podjęte przez każdą z nich są agregowane i publikowane jako wspólna decyzja federacji.

Kognitywną pętlą sterowania nazywamy taką, która z pośród dostępnych jej danych jest w stanie wyrozumieć nowe dane, informację i finalnie wiedzę, która pomoże jej osiągać cele zarządzania.

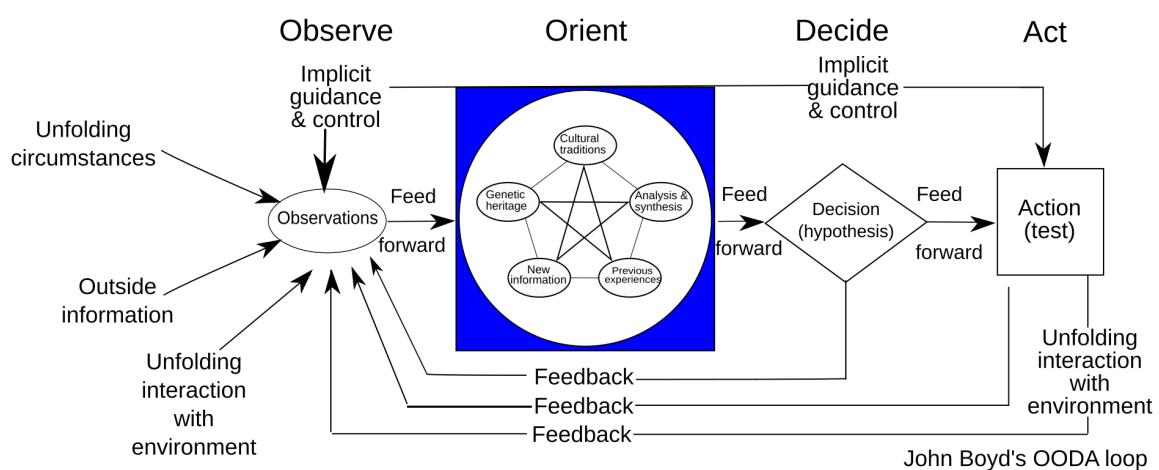
2.4.3. OODA

Architektura pętli OODA [9] jest widoczna na Rysunku 2.12.

Widoczne jest iż, każdy element posiada komunikację na trzech płaszczyznach:

- Otrzymywanie danych od poprzedniego elementu lub ze środowiska zewnętrznego.
- Przekazywanie feedbacku do elementu „Observe” (z wyjątkiem „Orient”).
- Przekazywanie danych do następnego elementu lub do środowiska zewnętrznego.

Dodatkowo, element „Orient” może przekazywać swoje dane zarówno do „Observe”, jak i do „Act”. Ze środowiskiem zewnętrznym mogą komunikować się jedynie elementy „Observe” oraz „Act”, przy czym każdy z nich realizuje komunikację w innym kierunku. Mimo że pętla OODA może wydawać się sekwencyjna, w rzeczywistości każdy element działa w sposób ciągły, a jego aktywacja (pobudzenie) następuje na zasadzie otrzymania danych.

Rysunek 2.12. Architektura pętli OODA. Źródło: [16].

2.4.4. MAPE-K

Architektura pętli MAPE-K [1] jest widoczna na Rysunku 2.13.

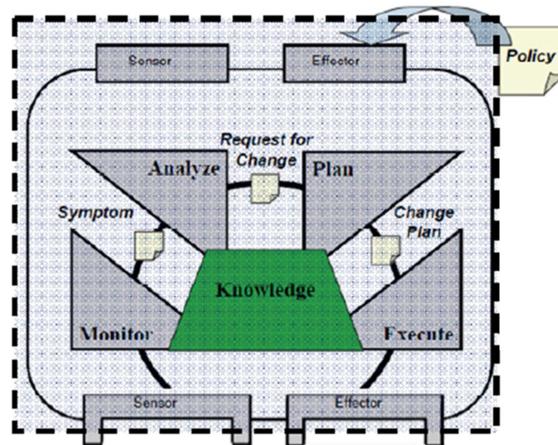
Jest to pętla sekwencyjna, w której każdy element komunikuje się jedynie na dwóch płaszczyznach:

- Otrzymuje dane od poprzedniego elementu (lub ze środowiska zewnętrznego, jeśli jest to moduł „Monitor”).
- Przekazuje dane następnemu elementowi (lub do środowiska zewnętrznego, jeśli jest to moduł „Execute”).

Dodatkowo, każdy element jest połączony do „Knowledge”, które pełni funkcję wspólnego repozytorium wiedzy. Generowanie oraz konsumpcja wiedzy stanowią osobny proces komunikacyjny i nie są częścią *workflow* pętli sterowania.

2.4.5. Focale

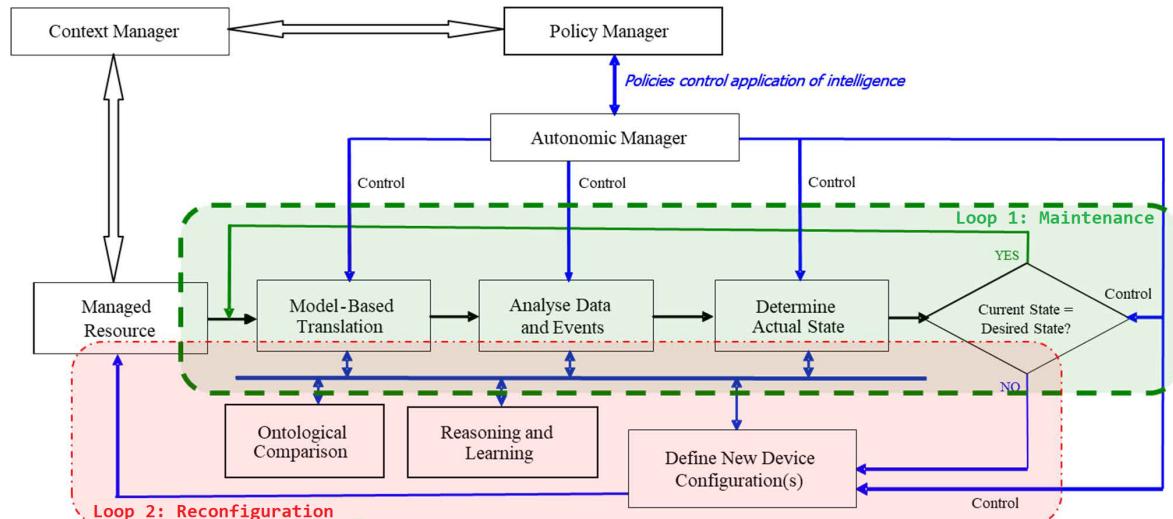
Architektura pętli Focale [17] jest przedstawiona na Rysunku 2.14. Workflow tej pętli jest sekwencyjne, jednak dzięki wspólnej szynie danych każdy element może komunikować się bezpośrednio z innymi komponentami. Istotnym atrybutem tej szyny jest natywna obsługa modelu informacji DEN-ng [18] oraz ontologii DENON-ng [17]. Dodatkowo, każdy element pętli jest połączony z „Autonomic Managerem”, koncepcją zaczerpniętą z [1]. Pętla

Rysunek 2.13. Architektura pętli MAPE-K. Źródło: [16].

Focale może przybierać różne przebiegi w kolejnych iteracjach, w zależności od stanu systemu zarządzanego. Wyróżnia się:

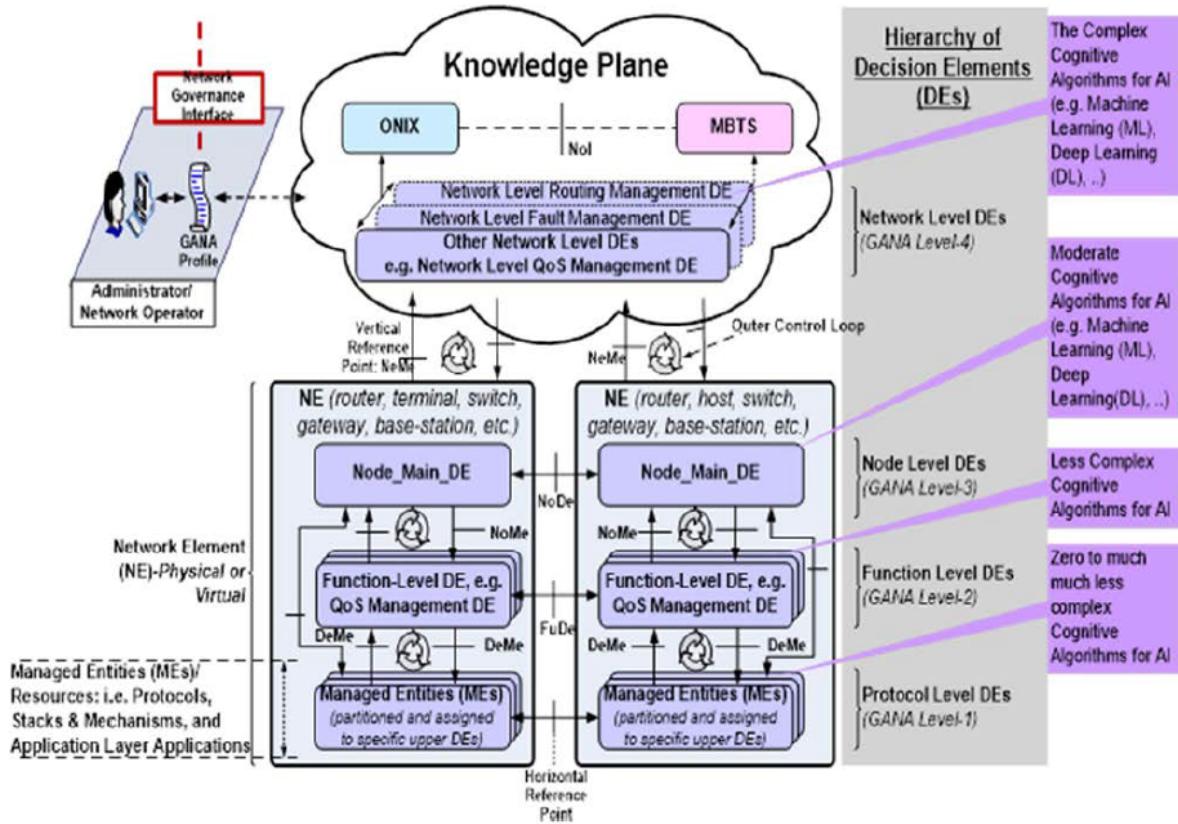
- Pętlę utrzymaniową – występuje, gdy system nie wymaga akcji naprawczych ani optymalizacyjnych.
- Pętlę rekonfiguracyjną – uruchamianą, gdy stan aktualny systemu różni się od stanu pożądanego, co wymaga podjęcia działań korygujących.

Rysunek 2.14. Architektura pętli Focale. Źródło: Opracowanie własne na podstawie [16].

2.4.6. GANA

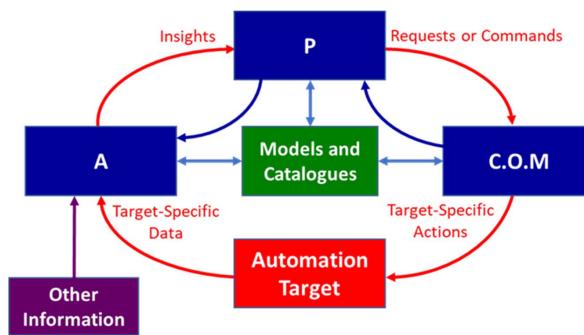
Architektura GANA (Generic Autonomic Network Architecture) [19] jest przedstawiona na Rysunku 2.15. Nie definiuje ona pojedynczej pętli sterowania, lecz stanowi zbiór hierarchicznie powiązanych pętli sterowania. Pętle najbliższego poziomu implementują tzw. szybkie pętle sterowania, które wykorzystują minimalny poziom kognitywności lub nie stosują jej wcale. W miarę przechodzenia na wyższe poziomy hierarchii, stopień zastosowania mechanizmów kognitywnych wzrasta, co sprawia, że procesy sterowania stają się bardziej złożone, ale również wolniejsze.

Rysunek 2.15. Architektura pętli GANA. Źródło: [16].

2.4.7. COMPA

Architektura COMPA (Control, Orchestration, Management, Policies, Analytics) [3] jest przedstawiona na Rysunku 2.16. Samo workflow pętli nie wnosi istotnych nowości w porównaniu do wcześniej opisanych modeli pętli sterowania. Jednak warto zauważyć, że system zarządzany (automation target) w jednej instancji pętli COMPA może być inną instancją tej samej pętli, co wprowadza rekurencyjną strukturę sterowania.

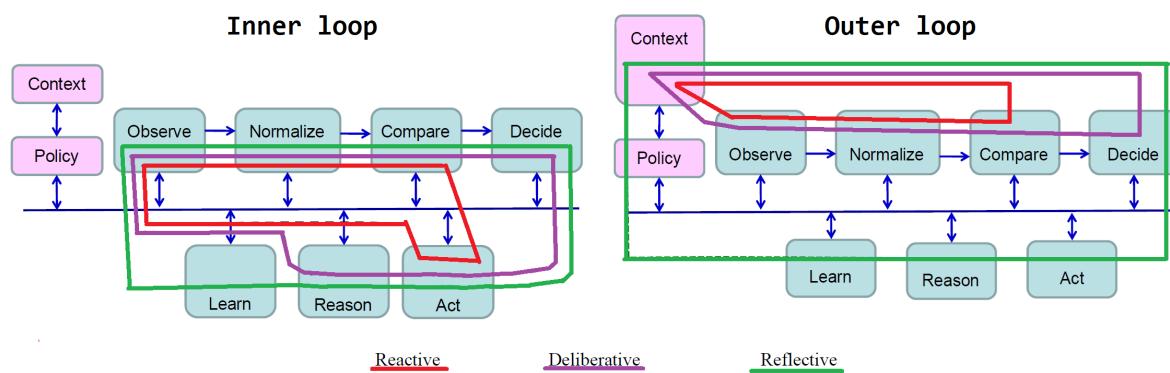

Rysunek 2.16. Architektura pętli COMPA. Źródło: [16].

2.4.8. Focale v3

Architektura pętli Focale v3 [20] jest widoczna na Rysunku 2.17. Jest to kolejna wersja architektury Focale, która zamiast używać dwóch alternatywnych pętli proponuje dwie

nieustannie działające pętle. Jedna zewnętrzna, używana do rekoncyliacji systemu zarządzanego na większą skalę w ramach reagowanie na zmiany kontekstu środowiska. Druga wewnętrzna, do rekoncyliacji w ramach jednego określonego kontekstu (sytuacji) np. w jednej iteracji. Obie mają 3 alternatywne przebiegi inspirowane [2]. Przebieg reaktywny używany jest w wypadku gdy zmiany kontekstu już kiedyś się wydarzyły i były przeanalizowane. Przebieg obradujący (ang. *deliberative*) jest wykorzystywany gdy zmiana kontekstu jest znana, ale jej detale nie są jeszcze zrozumiane na tyle, aby móc podjąć natychmiastową akcję. Przebieg refleksyjny ma miejsce, gdy zachodzą zupełnie nowe zmiany kontekstu i system musi się dopiero nauczyć jak sobie z nimi radzić. W kontekście komunikacji elementów wersja ta nie wnosi nic poza to co pętla FOCALE.

Rysunek 2.17. Architektura pętli Focale v3. Źródło: Opracowanie własne na podstawie [16].

3. Architektura

3.1. Wstęp

Niniejszy rozdział przedstawia zaproponowaną w pracy architekturę platformy, na której możliwe jest modelowanie oraz uruchamianie workflow zamkniętych pętli sterowania. Platformie nadano nazwę w celu ułatwienia jej opisu. Nazwa brzmi "Lupus". Powstała od przekształcenia angielskiego słowa "loops" oznaczającego pętle, oraz od zakotwiczenia o wyraz mający znaczenie nadające się na "maskotkę" projektu. "Lupus" po łacinie oznacza wilka, stąd w logo projektu wilk.

Architektura w rozumieniu ENI jest to "zbiór reguł i metod opisujących funkcjonalność, organizację oraz implementację systemu". Niniejszy rozdział pomija aspekt implementacji, która jest omówiona w następnym rozdziale.

3.2. Wymagania i założenia

3.2.1. Wstęp

Niniejszy rozdział opisuje proces formułowania wymagań i założeń dotyczących platformy Lupus, przedstawiając przy tym aspekt badawczy pracy, który został zebrany w

jednym miejscu dla lepszego zobrazowania zagadnienia. Kolejne podrozdziały przedstawiają docelową architekturę, abstrahując od poniższej dyskusji. Taki podział ma na celu ułatwienie odbioru treści przez czytelnika. Opis w tym podrozdziale opiera się na analizach architektur systemów zarządzania i pętli sterowania, przeprowadzonych w poprzednim rozdziale.

3.2.2. Wymagania ogólne

Obie architektury referencyjne ETSI ZSM oraz CLADRA definiują je jako framework umożliwiające tworzenie zamkniętych pętli sterowania złożonych z różnych komponentów. Zakładają one możliwość równoczesnego działania wielu instancji zamkniętych pętli sterowania. Niniejsza praca proponuje architekturę platformy umożliwiającą tworzenie i uruchamianie takich pętli. ZPełniąc te dwie role, platforma powinna również pełnić funkcję Menedżera Zamkniętych Pętli, znanego z architektury CLADRA, który zarządza pętlami. Na tej podstawie można wyróżnić trzy główne grupy wymagań funkcjonalnych:

- wymagania dotyczące środowiska wykonawczego (ang. *runtime environment*),
- wymagania określające, jakie architektury pętli powinny być możliwe do modelowania,
- wymagania określające funkcje zarządzania pętlami, które należy zapewnić

Ponieważ pętle sterowania wykorzystywane są w wielu branżach, już na tym etapie można określić wymaganie, aby platforma była dedykowana branży teleinformatycznej.

3.2.3. Wymagania na środowisko wykonawcze

Platforma musi być zgodna z architekturą referencyjną ETSI ZSM oraz CLADRA, a co za tym idzie – kompatybilna z ich architekturą bazową, Open Digital Architecture (ODA) [11], oraz wspierać dwanaście peryferyjów architektury ZSM. Ponadto, aby wpisać się w aktualne trendy inżynierii oprogramowania, platforma powinna być gotowa do wdrożenia w środowisku chmur obliczeniowych (ang. *cloud-native*). Zamiast budować własne środowisko, platforma powinna bazować na już istniejących rozwiązaniach, co pozwoli uniknąć dodatkowych kosztów i zwiększyć efektywność wdrożenia. Istotnym atutem byłoby wykorzystanie środowiska dobrze znanego w branży teleinformatycznej, co zwiększyłoby szanse na szeroką adopcję w społeczności. Na tej podstawie formułujemy następujące wymagania:

1. Środowisko wykonawcze powinno być dobrze znane w branży teleinformatycznej
2. Środowisko powinno wspierać 12 peryferyjów architektury ZSM
3. Środowisko powinno być *cloud-native*

3.2.4. Wymagania na modelowanie pętli

Punktem wyjścia jest możliwość zamodelowania dowolnej zamkniętej pętli sterowania, przeanalizowanej w podrozdziale 2.4. Kluczowym wymaganiem jest zapewnienie mechanizmów feedback i feedforward, co oznacza konieczność obsługi komunikacji pomiędzy elementami pętli. Ponadto, platforma musi wspierać wszystkie opisane typy pętli, takie jak hierarchiczne, rozproszone oraz federacyjne.

Warto zaznaczyć, że cechy adaptacyjności i kognitywności pętli nie są bezpośrednią funkcjonalnością platformy, lecz są implementowane w komponentach pętli wykonujących jej logikę obliczeniową, takich jak moduły sztucznej inteligencji. Na przykład w architekturze ETSI ZSM te aspekty są odzwierciedlone w serwisach zarządzania. Dlatego platforma nie przetwarza logiki pętli bezpośrednio, lecz deleguje obliczenia do zewnętrznych komponentów, które zgodnie z referencyjnymi architekturami ETSI ZSM oraz CLADRA mogą być uruchamiane w innych środowiskach.

Porównanie pętli OODA z MAPE-K pokazuje, że modelowane pętle mogą być sekwencyjne lub współbieżne. Sekwencyjność oznacza wykonanie operacji poszczególnych elementów w określonej kolejności, natomiast brak sekwencyjności wskazuje na współbieżne działanie elementów. W projekcie platformy przyjmujemy, że współbieżność jest bardziej ogólnym przypadkiem, na którego podstawie można implementować sekwencyjność. Sekwencyjność w środowisku współbieżnym może być osiągana poprzez pobudzanie elementów w ustalonej kolejności.

Z kolei pętle niesekwencyjne działają w sposób ciągły, oczekując na jeden z trzech sygnałów: feedback, feedforward lub sygnał ze środowiska zewnętrznego. Dlatego definiujemy wymaganie, że element pętli jest aktywowany przez dane wejściowe, co wpisuje się w pryncypia architektury ETSI ZSM. Jak pokazuje model OODA, element pętli może pobudzać wiele innych elementów, a nie tylko jeden, a w niektórych przypadkach komunikacja może obejmować także środowisko zewnętrzne.

Struktura wewnętrzna elementu „Orient” w modelu OODA może być skomplikowana i wielowarstwowa, obejmując wewnętrzne operacje, a nawet dodatkowe pętle sterowania. Z kolei element „Decide” może zmieniać przebieg iteracji pętli, co oznacza, że każda iteracja może wyglądać inaczej, w zależności od podjętych decyzji.

Tak jak wskazuje [6], modelowanie pętli sterowania powinno być ustandaryzowane i ujednolicone, tak aby zapoznanie się z jedną notacją lub językiem umożliwiałło jej wielokrotne użycie w różnych scenariuszach. Notacja powinna być intuicyjna i niewymagająca wyspecjalizowanej wiedzy technicznej, co zwiększyłoby potencjalne grono użytkowników platformy.

W idealnym przypadku platforma powinna oferować graficzny interfejs użytkownika umożliwiający łatwe modelowanie pętli, który w tle dokonywałby translacji na ustandaryzowaną notację. Element wykonawczy, odpowiedzialny za interpretację notacji opisującej workflow pętli, jak i sama notacja, powinny być neutralne technologicznie, nie narzucając żadnej konkretnej logiki ani schematu działania pętli.

Jedna pętla sterowania zazwyczaj obsługuje określoną funkcję zarządzania, konkretny system zarządzany lub domenę zarządzania. Konieczne jest jednak uogólnienie tego pojęcia, aby zapewnić większą elastyczność w definiowaniu zakresu działania poszczególnych pętli.

Ponieważ architektury ZSM oraz CLADRA są przystosowane do pracy w środowisku wielodostawczym (multi-vendor environment), platforma LUPUS powinna wspierać konwersję danych wejściowych na jednolity model wewnętrzny, podobnie jak proponuje to pętla FOCALE v3 [20]. Istotne jest jednak to, aby nie narzucać żadnego konkretnego modelu.

Dodatkowo, aby systemy zarządzane przez z LUPUS nie musiały być modyfikowane, konieczne jest wprowadzenie komponentu pośredniczącego, który będzie pełnił dwie kluczowe funkcje:

- Integracja systemu zarządzanego z LUPUS bez konieczności jego modyfikacji.
- Translacja zbieranych danych na format wewnętrzny platformy.

Z powyższych rozważań zdefiniowano następujące wymagania:

4. Platforma musi wspierać komunikację między elementami pętli poprzez ich „pobudzanie” danymi.
5. Platforma musi umożliwiać koordynację pomiędzy pętlami w sposób hierarchiczny, federacyjny oraz rekurencyjny.
6. Elementy pętli działają współbieżnie.
7. Część obliczeniowa logiki pętli musi być delegowana do komponentów zewnętrznych.
8. Element pętli może pobudzać wiele innych elementów lub komunikować się ze środowiskiem zewnętrznym.
9. Element pętli może zawierać wewnętrzne workflow, umożliwiające m.in. podejmowanie decyzji zmieniających przebieg pętli w danej iteracji.
10. Elementy pętli są sterowane danymi (data-driven) i nie powinny mieć narzuconej struktury działania.
11. Modelowanie pętli powinno być ustandaryzowane i ujednolicone poprzez określona notację lub język.
12. Zastosowana notacja nie powinna wymagać specjalistycznych umiejętności technicznych.
13. Kod w notacji powinien móc być generowany za pomocą interfejsu graficznego.
14. Notacja powinna w jednolity sposób definiować zarządzany przez siebie byt.
15. Pętla komunikująca się ze środowiskiem zewnętrznym powinna wykorzystywać komponent pośredniczący, który umożliwia translację formatów danych oraz integrację.

Należy doprecyzować pojęcia środowiska zewnętrznego oraz komponentów zewnętrznych.

- Komponenty zewnętrzne to elementy nienależące bezpośrednio do platformy, lecz funkcjonujące w obrębie lub na rzecz systemu zarządzania, takiego jak ENI, ZSM czy CLADRA. Mogą one realizować określone funkcje obliczeniowe, analityczne lub decyzyjne, wspierając działanie platformy w kontekście zarządzania siecią.
- Środowisko zewnętrzne odnosi się do systemów spoza samego systemu zarządzania, specyfikowanego przez ETSI lub TM Forum, i obejmuje zazwyczaj infrastrukturę sieciową oraz inne elementy teleinformatyczne, którymi zarządza platforma. W odróżnieniu od komponentów zewnętrznych, środowisko zewnętrzne nie jest częścią systemu zarządzania, lecz stanowi jego obiekt operacyjny.

3.2.5. Wymagania na zarządzanie pętlami

Wymagania w tej kategorii są jednoznacznie określone i nie wymagają dodatkowych rozważań, ponieważ aspekt zarządzania pętlami został kompleksowo opisany w architek-

3. Architektura

turze CLADRA jako zestaw funkcjonalności Menedżera Zamkniętych Pętli. Pełen zakres tych funkcjonalności został przedstawiony w formie tabeli w Załączniku 11.

W związku z tym, niniejszy podrozdział definiuje jedno zbiorcze wymaganie, obejmujące zapewnienie wszystkich funkcjonalności Menedżera Zamkniętych Pętli zgodnie z architekturą CLADRA:

16. Platforma powinna zapewniać wszystkie funkcje zarządzania pętlami zdefiniowane w Załączniku 11.

3.2.6. Dyskusja

Pracę rozpoczęto od wyboru środowiska wykonawczego, które spełniałoby postawione wymagania (1, 2, 3). Oprogramowaniem, które od razu przychodzi na myśl w zgodzie z hasłem cloud-native jest Kubernetes¹⁰. Jego architektura została zaprojektowana z myślą o modularności i skalowalności, co doskonale wpisuje się w pryncypia architektury ZSM. Ponadto, ze względu na szeroką adopcję w systemach wielu dostawców, Kubernetes jest platformą dobrze znaną w branży teleinformatycznej.

Dodatkowo, Kubernetes swoim wbudowanym zasobom (ang. *built-in resources*) takim jak Pody czy Wdrożenia (ang. *deployments*) zapewnia funkcjonalności definiowane przez Wymaganie 16. To skłoniło do postawienia hipotezy, że jeśli pętle jako typ mogły występuwać tak samo jak zasoby wbudowane Kubernetes i podlegać dokładnie takiemu samemu cyklowi zarządzania, wybór Kuberentes jako środowiska wykonawczego pozwoliłby również spełnić wymagania 1-3.

Krótką analizą wykazała, że jest to możliwe, ponieważ Kubernetes umożliwia definiowanie tzw. zasobów własnych (Custom Resources)¹¹, które można rejestrować w klastrze i używać w taki sam sposób jak zasoby wbudowane. W ramach dalszych badań dokładnie przeanalizowano ten koncepcję.

Każdy zasób wbudowany w Kubernetes ma przypisany kontroler, który reguluje jego działanie¹². W przypadku zasobów własnych możliwe jest ich rozwijanie za pomocą Wzorca Operatora¹³ (ang. *Operator Pattern*). Kontrolery dla zasobów własnych nazywamy operatorami, a ich tworzenie umożliwia framework Kubebuilder¹⁴.

Zmaterializowanie zamkniętej pęli sterowania jako zasób Kubernetes spełnia wymaganie 16 w następujący sposób:

- Fx.1 Pętla może być zdefiniowana jako zasób Kubernetes poprzez plik manifestowy YAML, zawierającym m.in. nazwę oraz opis celu.
- Fx.2 Workflow pętli może być również zdefiniowany w pliku YAML.
- Fx.3 Proces wdrażania pętli polega na utworzeniu jej pliku YAML.
- Fx.4 Instancja pętli jest tworzona poprzez zaaplikowanie pliku YAML (`kubectl apply -f <filename>`), po czym jej cyklem życia zarządza Kubernetes.

¹⁰<https://kubernetes.io>

¹¹<https://kubernetes.io/docs/concepts/extend-kubernetes/api-extension/custom-resources/>

¹²<https://kubernetes.io/docs/concepts/architecture/controller/>

¹³<https://kubernetes.io/docs/concepts/extend-kubernetes/operator/>

¹⁴<https://book.kubebuilder.io>

- Fx.5 Monitorowanie możliwe jest poprzez komendę `kubectl describe` lub śledzenie logów operatora.
- Fx.6 Zakończenie działania pętli możliwe jest za pomocą komendy `kubectl delete`.
- Fx.7 Usunięcie pętli polega na usunięciu jej pliku YAML.
- Fx.8 Odkrywanie pętli polega na wyszukaniu określonego typu zasobów w kubernetes (np. `kubectl get loops`).
- Fx.9 Ochrona pętli realizowana poprzez zabezpieczenie klastra Kubernetes.
- Fx.10 Zmiana pętli polega na modyfikacji jej pliku YAML i ponownym zaaplikowaniu.
- Fx.11 Walidacja polega na sprawdzeniu składni pliku YAML, co może być realizowane poprzez odpowiednie mechanizmy walidacyjne zasobów własnych w Kubebuilderze.
- Fx.12 Przechowywanie pętli polega na przechowywaniu plików YAML w systemie plików (ang. *filesystem*).
- Fx.13 Kontrola pętli polega na działaniach utrzymywanych analogicznych jak w przypadku zasobów wbudowanych Kubernetes.
- Fx.14 Rekonfiguracja polega na modyfikacji pliku YAML lub rekonfiguracji komponentów pętli, która odbywa się poza Kubernetes
- Fx.15 Ekspozycja jest możliwa poprzez API Kubernetes
- Fx.16 Orkiestracja jest możliwa poprzez narzędzia oferowane jako dodatki do Kubernetes
- Fx.17 Wstrzymanie pętli polega by na usunięciu instancji jej zasobu (`kubectl delete`). Jest to akceptowalne ze względu na bezstanowość pętli lub możliwość zapisu stanu w komponentach zewnętrznych.
- Fx.18 Przywrócenie pętli osiągane jest poprzez ponowne zaaplikowanie pliku YAML.

W ten sposób pokryto dwie kluczowe grupy wymagań: na środowisko wykonawcze oraz na zarządzanie pętlami.

Dalsza część pracy koncentruje się na eksploracji możliwości spełnienia wymagań dotyczących modelowania pętli. W związku z wyborem Kubernetes oraz Wzorca Operatora, modelowanie pętli oraz urzeczywistnienie tego modelowania, czyli wykonanie logiki (workflow) pętli opiera się na propozycji odpowiedniej notacji w plikach YAML oraz zaprojektowaniu operatora odpowiedzialnego za jej interpretację.

Kontrolery w Kubernetes działają na zasadzie zamkniętej pętli sterowania. Gdy w zarządzanym przez nie obiekcie zachodzi zmiana, kontrolery zostają o tym poinformowane. Ich zadaniem jest porównanie aktualnego stanu obiektu ze stanem pożdanym, a jeśli występują rozbieżności, wykonanie operacji mających na celu doprowadzenie systemu do stanu zgodnego z oczekiwany. Proces ten nazywany jest rekoncyliacją (reconciliation) i oznacza on pogodzenie ze sobą dwóch chwilowo rozbieżnych stanów.

Stan aktualny wyrażony jest jako pole status danego zasobu i przechowywany w bazie etcd¹⁵. Natomiast stan pożądany definiowany jest w pliku YAML w polu spec i również zapisywany w etcd. Gdy którykolwiek z tych stanów ulegnie zmianie, warstwa sterowania Kubernetes pobudza kontroler, przekazując mu żądanie rekoncyliacji.

Mechanizm ten sugeruje możliwość realizacji wymagania 4 dotyczącego komunikacji elementów pętli. Komunikacja mogłaby polegać na wzajemnym pobudzaniu się elemen-

¹⁵<https://bulldogjob.pl/readme/etcd-czyli-mozg-klastra-kubernetes>

tów poprzez modyfikację pola status w ich reprezentacjach Kubernetes. W związku z tym podjęto decyzję, że każdy element pętli będzie reprezentowany jako obiekt Kubernetes¹⁶ typu własnego o nazwie Element.

Dane wykorzystywane do pobudzania elementów pętli byłyby wpisywane do pola status, które operator może odczytać podczas rekoncyliacji obiektu. W celu odróżnienia od pojedynczych elementów pętli, zasób własny reprezentujący całą pętlę nazwano Master.

Przekształcenie elementu pętli w obiekt Kubernetes pozwala spełnić wymaganie 6, ponieważ obiekty Kubernetes istnieją stale w klastrze, a ich kontrolery mogą zostać wywołane w dowolnym momencie poprzez żądanie rekoncyliacji.

Zasób Element reprezentuje pojedynczy element pętli. Zasób Master odpowiada za instancjonowanie elementów oraz zarządzanie ich cyklem życia. Operator zasobu Master jest uruchamiany raz podczas instancjonowania obiektu. W tym momencie odczytuje on plik YAML, który zawiera definicję pętli i określa, jakie elementy należy utworzyć.

Ponieważ elementy pętli specyfikują jej model, notacja używana do ich definiowania powinna być zestandardyzowana i ujednoliciona, zgodnie z wymaganiem 11. Notację tę nazwano LupN.

Notacja LupN opisuje elementy pętli oraz komunikacje między nimi. Opiera się ona na obiektach, które podczas pobudzenia danego elementu są interpretowane przez operator. Każdy element posiada obiekt akcji, który definiuje jego wewnętrzne workflow (w celu spełnienia wymagania 9) oraz obiekt o nazwie next reprezentujący komponenty, do których należy przekazać swoje dane wyjściowe. W celu spełnienia wymagania 8 obiekt next może reprezentować albo inne elementy danej pętli albo komponenty systemu zarządzania odpowiedzialne za część obliczeniową logiki pętli. W przypadku elementów końcowych może to być też środowisko zewnętrzne. Komponenty odpowiedzialne za część obliczeniową logiki pętli oraz środowisko zewnętrzne jest reprezentowane przez obiekt Destynacji, który specyfikuje komunikację za pośrednictwem protokołu HTTP. Wybór wsparcia tego protokołu jest podyktowany jest szeroką adaptacją w systemach rozproszonych korzystających z architektur mikroserwisowych.

Notacja LupN opisuje elementy pętli sterowania oraz komunikację między nimi. Opiera się na obiektach, które są interpretowane przez operator podczas pobudzenia danego elementu.

Każdy element pętli składa się z dwóch kluczowych obiektów:

- Obiekt akcji – definiuje wewnętrzne workflow elementu, co pozwala spełnić wymaganie 9.
- Obiekt next – reprezentuje komponenty, do których element przekazuje swoje dane wyjściowe.

Aby spełnić wymaganie 8, obiekt next może wskazywać na:

- inne elementy pętli,

¹⁶<https://kubernetes.io/docs/concepts/overview/working-with-objects/>

- komponenty systemu zarządzania, które odpowiadają za część obliczeniową logiki pętli,
- środowisko zewnętrzne (w przypadku elementów końcowych pętli).

Komponenty odpowiedzialne za przetwarzanie logiki pętli oraz środowisko zewnętrzne są reprezentowane przez obiekt Destynacji, który specyfikuje komunikację za pośrednictwem protokołu HTTP. Wybór wsparcia dla HTTP wynika z jego szerokiej adopcji w systemach rozproszonych opartych na architekturze mikroserwisowej. Zakładamy więc, że powłoka integracyjna architektur ZSM znajdzie swoje implementacje w oparciu o komunikacje HTTP.

Wewnętrzne workflow elementu specyfikuje komunikację z komponentami zewnętrznymi oraz podejmowanie decyzji dotyczących rozgałęziania (fork) przebiegu pętli sterowania. Specyfikacja ta wyrażana jest za pomocą łańcucha obiektów **akcji** (actions), które ścisłe współpracują z **danymi**. Zgodnie z wymaganiem 10 operator elementu musi być ogólny i posiadać interpreter akcji, które mają pozwolić na elastyczną i opartą o dane orkiestrację wykonywanych operacji zarządzania.

Dane pojawiają się w elemencie jako wartość wpisana przez poprzedni element w polu status. Jako format umożliwiający reprezentację dowolnych danych wybrano JSON, który zapewnia elastyczność i powszechną kompatybilność w systemach rozproszonych.

Elementy współpracują z danymi poprzez obiekty akcji. Akcje występują w różnych typach, które razem tworzą zestaw operacji manipulujących danymi. Kluczową akcją jest send, która umożliwia komunikację z komponentami zewnętrznymi poprzez protokół HTTP, spełniając wymaganie 7. Akcja send specyfikuje:

- endpoint, na który należy wysłać żądanie HTTP,
- które pole JSON należy wysłać w żądaniu HTTP,
- w którym polu należy zapisać odpowiedź.

Inne typy akcji służą do odpowiedniej organizacji danych. Pola danych można łączyć, usuwać, zmieniać ich nazwy oraz duplikować. Dane są wykorzystywane głównie do zapisywania parametrów wysyłanych do komponentów zewnętrznych oraz przechowywania otrzymanych odpowiedzi. Specjalnym typem akcji jest switch, który pozwala wykonać wyrażenie warunkowe na danych i na jego podstawie uzależnić wybór następnej akcji do wykonania, co spełnia wymaganie 10). Podczas projektowania typów akcji postawiono na atomowość i elastyczność.

Pozostaje jeszcze kwestia komunikacji elementów pętli ze środowiskiem zewnętrznym. W celu spełnienia wymagania 15 zdefiniowano komponenty, które nazwano agentami translacji. Zdecydowano, że to użytkownik platformy najlepiej zna specyfikę swojego środowiska zewnętrznego, dlatego odpowiedzialność za implementację agentów translacji pozostaje po jego stronie. Zostały jednakże zdefiniowane interfejsy, które musi spełniać agent translacji w celu komunikacji z LUPUS.

Pozostaje jeszcze kwestia komunikacji elementów pętli ze środowiskiem zewnętrznym. Z racji wymagania 15 zdefiniowano komponenty, które nazwano agentami translacji. Zdecydowano, że tylko użytkownik platformy zna specyfikę swojego środowiska zewnętrznego dlatego to jemu pozostawiono implementacje agentów translacji. Zdefiniowano jednakże

3. Architektura

dwa interfejsy (wejściowy i wyjściowy), z których to specyfikacją dany agent translacji musi być zgodny. Dzięki temu platforma umożliwia elastyczną integrację z dowolnym środowiskiem zewnętrznym, jednocześnie zapewniając standardowy mechanizm komunikacji między elementami pętli a systemami zarządzanymi.

Wprowadzone w niniejszym podrozdziale pojęcia są szerzej omówione w dalszej części pracy.

Poniżej prezentowane jest spełnienie wymagań dotyczących modelowania pętli:

16. Elementy pętli są pobudzane poprzez zmianę statusu obiektu Kubernetes.
17. Dowolna koordynacja pracy pętli jest możliwa poprzez odpowiednią implementację wejściowego agenta translacji. Jeśli jego serwer HTTP umożliwia aktywowanie pętli z zewnątrz, nic nie stoi na przeszkodzie, aby jedna pętla mogła uruchomić inną.
18. Wymaganie spełnione poprzez implementacje elementów jako obiekty Kubernetes.
19. Operator elementu może używać akcji typu send do komunikacji z komponentem zewnętrznym za pomocą protokołu HTTP. Ponadto posiada mechanizm przechowywania danych, umożliwiający zapis wyników operacji.
20. Obiekt notacji LupN wskazujący następny komponent pętli pozwala na definiowanie wielu odbiorców. Kolejny komponent może być innym elementem pętli lub dowolnym serwerem HTTP, zwłaszcza należącym do środowiska zewnętrznego.
21. Obiekt notacji LupN opisujący wnętrze elementu zawiera łańcuch akcji, które stanowią jego wewnętrzne workflow. Pozwala ono sterować przebiegiem pętli za pomocą akcji typu switch.
22. Operator elementu posiada interpreter akcji, co pozwala na elastyczność.
23. Modelowanie pętli odbywa się w notacji LupN, której specyfikacja znajduje się w dalszej części pracy.
24. Kod notacji LupN jest oparty na obiektach YAML i charakteryzuje się prostą składnią, łatwą do przyswojenia.
25. Możliwa jest implementacja narzędzia umożliwiającego konwersję modeli graficznych na kod LupN.
26. Architektura definiuje komponenty zwane Agentami Translacji, które zapewniają zgodność ze środowiskiem zewnętrznym.

Z uwagi na fakt, że warstwa sterowania Kubernetes nie działa w czasie rzeczywistym, zamknięte pętle sterowania implementowane na platformie również nie będą działały w ten sposób. Pętle sterowania wymagające operacji w czasie rzeczywistym nie należą do domeny zarządzania, lecz są częścią mechanizmów automatyzacji implementowanych bezpośrednio w elementach sieciowych. W takich przypadkach decyzje są podejmowane lokalnie, bez udziału systemów nadzorczych.

3.3. Pojęcia i zasady

3.3.1. Wstęp

Ten rozdział dokumentuje **Lupus** w formie wyjaśniania zdefiniowanych na jego potrzeby pojęć, koncepcji i zasad. Są one punktem wyjścia do dokładniejszych specyfikacji i

zarazem zrozumienia architektury systemu. Rozdział ten zawiera wiele odnośników do definicji znajdujących się w załącznikach i nie wszystkie pojęcia tłumaczone są w tym rozdziale.

3.3.2. Problem zarządzania

W rzeczywistym świecie często napotkamy sytuacje, w których byłoby dobrze, gdyby praca jakiegoś systemu mogła być stale regulowana. Na przykład:

- chciałibyśmy, aby samochody miały funkcję regulującą pracę silnika w celu utrzymania stałej prędkości,
- przydałoby się, gdyby lodówka mogła utrzymywać chłodną, ale nie ujemną temperaturę, niezależnie od tego, jak często otwierane są drzwi lub jaka jest temperatura na zewnątrz,
- byłoby korzystne, gdyby serwer w chmurze mógł zagwarantować, że aplikacja z wystarczającymi zasobami do pokrycia potrzeb użytkowników będzie uruchomiona i działała.

Problemy wymienione powyżej można traktować jako **problemy zarządzania** (ang. *management problems*). Nazwa bierze się stąd, że nie ma żadnych technicznych ograniczeń uniemożliwiających osiągnięcie tych celów. Wszystkie wymienione systemy są odpowiednio wyposażone; np. możemy dodać więcej paliwa do silnika lub dostarczyć więcej mocy do sprężarki w lodówce. Problem leży w faktycznym wykonaniu tych czynności w odpowiednich momentach np. dodanie więcej paliwa, gdy auto zwalnia lub dostarczenie większej mocy, gdy temperatura w lodówce wzrasta. Dlatego jest to problem czystego zarządzania.

Systemem, którym chcemy zarządzać, nazywamy **System Zarządzany** (ang. *managed system*).

3.3.3. System Sterowania

System Sterowania (ang. *Control System*¹⁷) to system, który reguluje pracę **Systemu Zarządzanego**. Przykładowo jest to:

- tempomat, który reguluje pracę silnika w celu utrzymania stałej prędkości,
- lodówka, która reguluje pracę sprężarki w celu utrzymania stałej, chłodnej temperatury,
- Kubernetes, który reguluje liczbę działających Podów, aby utrzymać pożądaną dostępność aplikacji.

Innymi słowy mówiąc, **System Sterowania** rozwiązuje **Problem Zarządzania**.

3.3.4. Pętla Sterowania

Ogólną architekturą **Systemów Sterowania** używaną do rozwiązywania **Problemów Zarządzania** jest **Pętla Sterowania**.

Pętle sterowania są klasyfikowane w zależności od tego, czy wykorzystują mechanizmy sprzężenia zwrotnego (ang. *feedback mechanism*):

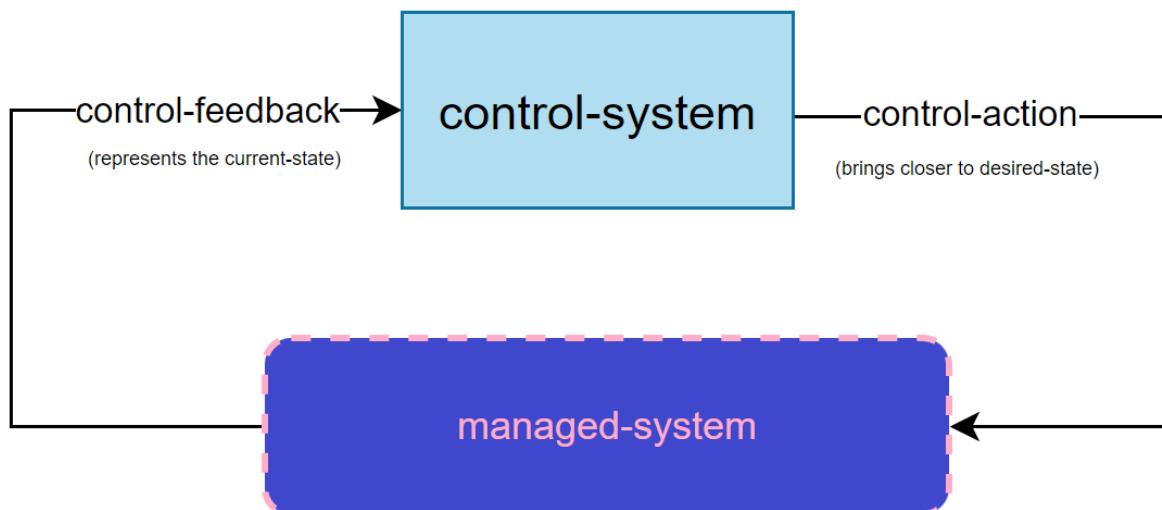
¹⁷ innym tłumaczeniem na polski jest "regulator"

- **Otwarte Pętle Sterowania:** **Akcja Sterująca** (ang. *Control Action*) (czyli wejście do **Systemu Zarządzanego**) jest niezależne od wyjścia **Systemu Zarządzanego**.
- **Zamknięte Pętle Sterowania:** Wyjście **Systemu Zarządzanego** jest sprężane do wejścia **Systemu Sterowania** i wpływa na **Akcję Sterującą**.

W **Lupus** bierzemy pod uwagę wyłącznie **Zamknięte Pętle Sterowania**.

3.3.5. Zamknięta Pętla Sterowania

Jest to punkt wyjściowy dla naszej architektury referencyjnej (rys. 3.1).

Rysunek 3.1. Architektura referencyjna dla Lupus. Źródło: Opracowanie własne.

Architekturę (rys. 3.1) należy czytać, mając na uwadze następujące definicje:

- **System Sterowania** (ang. *Control System*) - system, który rozwiązuje **Problem Zarządzania** występujący w **Systemie Zarządzanym** za pomocą **Zamkniętej Pętli Sterowania**. W każdej iteracji **System Sterowania** analizuje **Sprzężenie Zwrotne** (ang. *Control Feedback*) i **wnioskuje Akcję Sterującą**.
- **Zamknięta Pętla Sterowania** - nieskończona pętla, która reguluje stan **Systemu Zarządzanego**, iteracyjnie zbliżając jego **Stan Aktualny** do **Stanu Pożądanego**.
- **Akcja Sterująca** (ang. *Control Action*) - akcja wykonywana na **Systemie Zarządzanym**, która ma na celu przybliżenie go do **Stanu Pożądanego**.
- **Sprzężenie Zwrotne** (ang. *Control Feedback*) - reprezentacja **Stanu Aktualnego** wysyłana z (odbierana od) **Systemu Zarządzanego**.

W powyższej architekturze **Lupus** pełni rolę **Systemu Sterowania**.

3.3.6. Agenci Translacyjni

Z racji, że każdy system, bez żadnych modyfikacji (Wymaganie 15) może wejść w rolę **Systemu Zarządzanego**, potrzebujemy warstwy integracji między **Systemem Zarządzanym** a **Lupus**, podobnej do koncepcji "API Broker" w architekturze ENI (rys. ??). Tak narodziła się koncepcja **Agentów Translacji** (ang. *Translation Agents*).

W każdym **wdrożeniu Lupus**, **Użytkownik** musi stworzyć **Agentów Translacyjnych**.

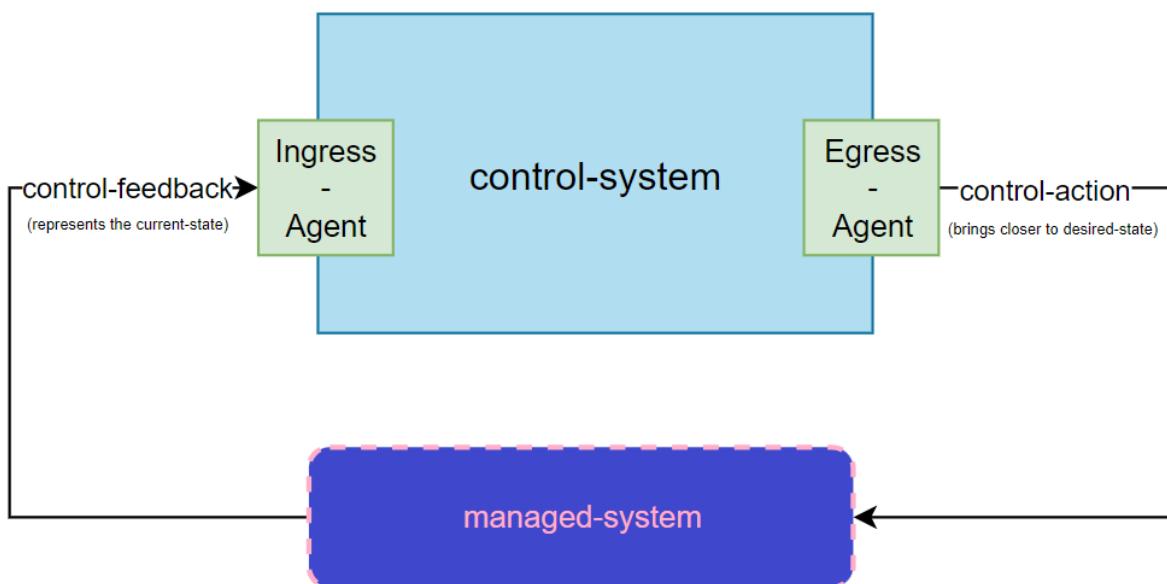
Z punktu widzenia komunikacji, każdego **Agenta Translacyjnego** możemy podzielić na dwie części:

- Część komunikująca się z **Systemem Zarządzanym**. Jest zewnętrzna względem **Lupus** i nie podlega żadnej specyfikacji.
- Część komunikująca się z **Lupus**. Musi być zgodna z jednym z **Interfejsów Lupus**: **Lupin** lub **Lupout**.

Mamy dwóch **Agentów Translacji**, jednego do komunikacji przychodzącej (ang. *Ingress*) i jednego do wychodzącej (ang. *Egress*).

W każdej iteracji pętli zadaniem **Agenta Ingress** jest odbieranie/zbieranie **Sprzężenia Zwrotnego** z **Systemu Zarządzanego** i translacja go na format zrozumiały przez **Lupus** za pomocą **Interfejsu Lupin**. Z kolei zadaniem **Agenta Egress** jest odbieranie **Finalnych Danych** i translacja ich na **Akcję Sterującą**, która później zostaje wysłana do (lub przeprowadzona na) **Systemie Zarządzanym**.

Architektura wraz z wprowadzeniem **Agentów Translacji** ukazana jest na rysunku 3.2.

Rysunek 3.2. Architektura referencyjna z agentami translacji. Źródło: Opracowanie własne.

Specyfikacja interfejsów **Lupin** oraz **Lupout** zawarta jest w Załączniku 4.

3.3.7. Workflow pętli

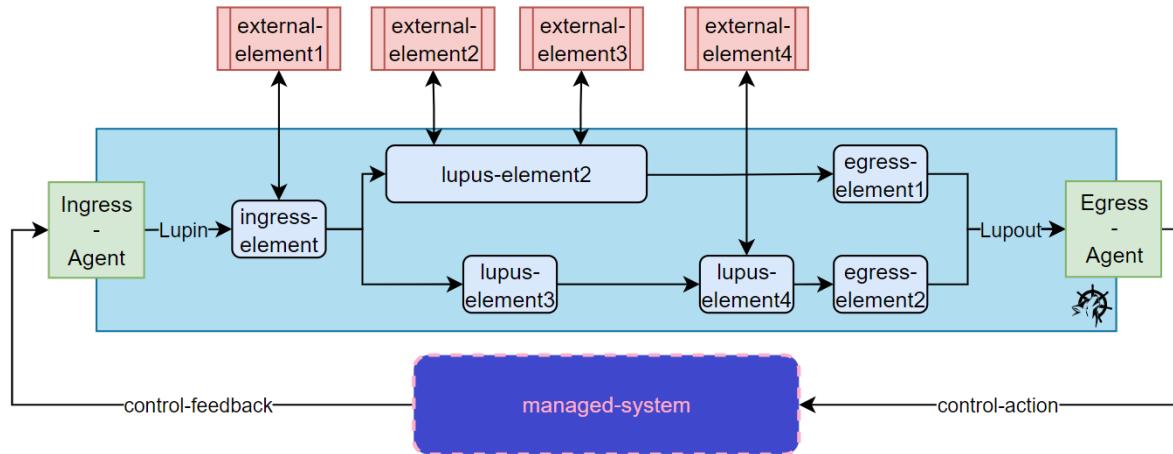
Kiedy **Lupus** otrzyma **Stan Aktualny** poprzez interfejs **Lupin**, rozpoczyna się **Workflow Pętli**, które ma na celu dostarczać **Logikę Pętli** (ang. *Loop Logic*) i składa się z **Elementów Pętli** (ang. *Loop Elements*).

Elementem pętli może być zarówno:

- **Element Lupus**, który działa w warstwie sterowania Kubernetes, a jego misją jest wykonywać **Workflow Pętli**.
- referencja do **Elementu Zewnętrznego**, który działa poza warstwą sterowania Kubernetes, a jego misją jest wykonywać **Część Obliczeniową Logiki Pętli**.

Workflow Pętli jest wyrażany w **LupN**, specjalnej notacji do opisywania workflow pętli, której dokładna specyfikacja znajduje się w Załączniku 3.

Przykładowe **Workflow Pętli** pokazano na rysunku 3.3.

Rysunek 3.3. Przykładowe workflow pętli. Źródło: Opracowanie własne.

- Niebieskie, zaokrąglone prostokąty reprezentują **Elementy Lapus**.
- Czerwone prostokąty oznaczają **Elementy Zewnętrzne**.
- Niebieski obszar wyznaczony linią przerywaną wskazuje elementy działające w warstwie sterowania Kubernetes.
- Wyróżniono **Elementy Lapus** odpowiedzialne za **Ingress** i **Egress**.

Elementy Zewnętrzne to zazwyczaj serwery HTTP (w szczególności serwery **Open Policy Agent**).

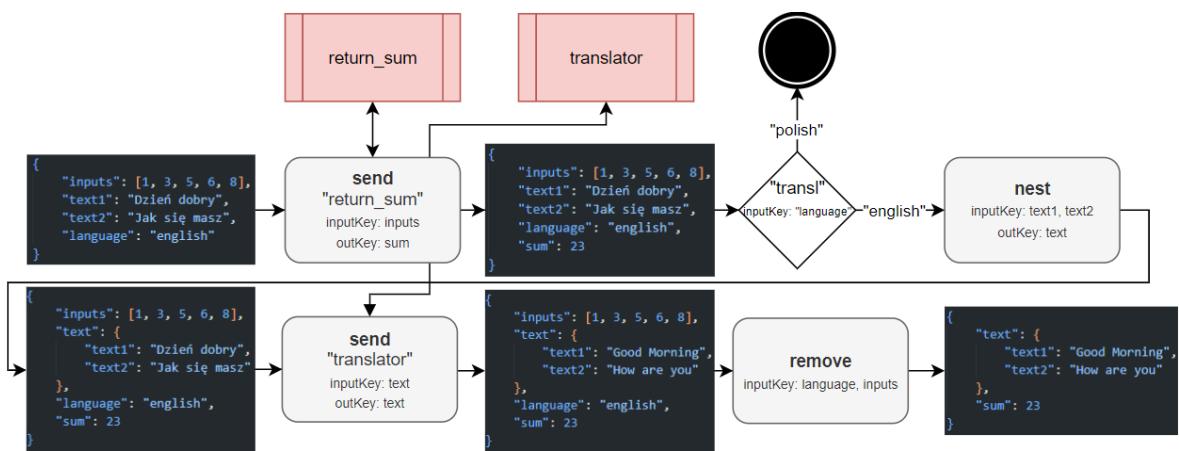
Jeden **Element Lapus** może komunikować się z żadnym, jednym lub wieloma **Elementami Zewnętrznymi**, a liczba ta może się różnić w każdej iteracji pętli.

3.3.8. Dane i Akcje

Dane (ang. *data*) to nośnik informacji w ramach jednej iteracji pętli w formacie JSON. Na wejściu **Elementu Ingress** reprezentują one **Stan Aktualny Systemu Zarządzanego**. Następnie, w trakcie iteracji pętli, **Projektant** decyduje, jakie informacje będą przenosić. Zazwyczaj są to informacje związane z **Logiką Pętli**, takie jak wejścia (ang. *inputs*) do **Elementów Zewnętrznych** oraz ich odpowiedzi. Na końcu iteracji, gdy **Dane** trafiają do **Agenta Egress**, muszą reprezentować **Akcję Sterowania**.

Działanie pojedynczego **Elementu Lapus** jest opisane poprzez **Workflow Akcji**. **Akcje** wykonują różne operacje na **Danych**. Istnieje wiele rodzajów akcji, a kluczowym typem akcji jest "Send", która pozwala komunikować się **Elementowi Lapus** z **Elementem Zewnętrznym**. Inne typy akcji służą organizacji danych.

Pełna specyfikacja **Danych** znajduje się w Załączniku 5, zaś pełna specyfikacja **Akcji** w Załączniku 6.

Rysunek 3.4. Przykładowe workflow akcji. Źródło: Opracowanie własne.

3.3.9. Open Policy Agent

Open Policy Agent (OPA) to otwartoźródłowe narzędzie przeznaczone do definiowania, egzekwowania i zarządzania politykami w systemach oprogramowania. Systemy informatyczne odpytują serwery **OPA** podczas wykonywania operacji, które wymagają decyzji (np. decyzji dostępu, konfiguracji czy zachowania aplikacji). Dzięki takiemu podejściu można oddzielić logikę podejmowania decyzji od kodu aplikacji, co zwiększa modularność, wprowadza centralny punkt zarządzania politykami oraz ułatwia utrzymanie systemów.

Polityki w **OPA** definiowane są w języku Rego. Jest to deklaratywny język stworzony specjalnie na potrzeby **OPA**. Pozwala na tworzenie złożonych reguł i logiki decyzji. Oficjalna strona projektu dostępna jest pod linkiem: <https://www.openpolicyagent.org>.

Listing 1. Przykładowy kod rego

```
allow {
    input.user.role == "admin"
}

allow {
    input.user.role == "user"
    input.action == "read"
}
```

Open Policy Agent jest rekomendowanym **Elementem Zewnętrzny** dla **Lupusa**.

3.4. Instrukcja Użycia

Niniejszy podrozdział prezentuje krótką instrukcję użycia platformy **Lupus**. **Użytkownikiem Lupus** może stać się dowolna organizacja bądź pojedyncza osoba. Ważne jest, aby zespół **Użytkownika** posiadał kompetencje z zakresu tworzenia oprogramowania. W zespole **Użytkownika** wyróżniamy rolę **Projektanta**, który jest odpowiedzialny jedynie za projektowanie i wyrażanie **Workflow Pętli** oraz niekoniecznie – zgodnie z Wymaganiem 12 – musi posiadać umiejętności techniczne.

Kiedy dany **Użytkownik** planuje użyć **Lupus** jako **Systemu Sterowania** do rozwiązywania **Problemu Zarządzania** w swoim **Systemie Zarządzanym**, powinien:

1. Zainstalować **Lupus** w swoim klastrze Kubernetes.
2. Zintegrować **System Zarządzany z Lupusem** poprzez implementację **Agentów Translacji**.
3. Zaplanować **Workflow Pętli**.
4. Przygotować **Elementy Zewnętrzne**.
5. Wyrazić **Workflow Pętli** w **LupN**.
6. Zaaplikować pliki manifestacyjne zawierające kod **LupN** w klastrze.

Podjęcie przez użytkownika takich akcji nazywamy pojedynczym **Wdrożeniem Lupus**.

3.4.1. Instalacja Lupus

Lupus jest zaimplementowany jako *Zasoby Własne* (ang. *Custom Resources*) w Kubernetes. Instalacja polega na zainstalowaniu tych zasobów w swoim klastrze.

Pełna dokumentacja tego procesu znajduje się w Załączniku 2.

3.4.2. Implementacja Agentów Translacji

To **Użytkownik** podczas **Wdrożenia** jest odpowiedzialny za implementację **Agentów Translacji**. Tylko **Użytkownik** zna specyfikę swojego **Systemu Zarządzanego**. Stąd w zespole **Użytkownika** potrzebne są umiejętności programistyczne.

Podczas implementacji należy kierować się specyfikacją **Interfejsów Lupus** zawartą w Załączniku 4.

3.4.3. Planowanie Logiki Pętli

Workflow Pętli powinno wyrazić **Logikę Pętli**, czyli w każdej iteracji doprowadzić **System Zarządzany** do **Stanu Pożądanego**. **Użytkownik** w tym kroku jedynie modeluje wysokopoziomowo **Workflow Pętli**, rysując np. jego diagram. Dopiero takie spojrzenie podpowie **Użytkownikowi**, jakich **Elementów Zewnętrznych** potrzebuje.

3.4.4. Przygotowanie Elementów Zewnętrznych

Elementem Zewnętrznym może być dowolne oprogramowanie, które **Projektant** ma chęć włączyć w **Workflow Pętli**. Mogą to być już gotowe systemy (np. sztucznej inteligencji), ale równie dobrze **Użytkownik** może stworzyć oprogramowanie samodzielnie. Ważne jest to, aby wystawały one jakiś sposób komunikacji. Na razie jedynym wspieranym przez **Lupus** sposobem jest komunikacja HTTP. **Użytkownik** musi umożliwić więc komunikację tego typu.

Rekomendowanym przez **Lupus** typem **Elementu Zewnętrznego** jest serwer **Open Policy Agent**. Przygotowanie w tym wypadku polega na uruchomieniu takiego serwera oraz wgraniu mu odpowiednich polityk. **Użytkownik** jednakże może wydewelopować dowolny serwer HTTP.

Ostatnim możliwym **Elementem Zewnętrznym** są **Funkcje Użytkownika**. Są to funkcje w kodzie *kontrolera* zasobu **Lupus Element**, które są definiowane przez **Użytkownika**. Stanowią one alternatywę dla serwerów HTTP, gdy specjalne wdrażanie takowych może

się okazać zbyt kosztowne. Przykładowo, jeśli logika wykonywana przez dany **Element Zewnętrzny** miałaby mieć tylko kilka linijek kodu, dużo łatwiej użyć **Funkcji Użytkownika**. Ich dokładniejszy opis znajduje się w podrozdziale 4.3.6.

3.4.5. Wyrażenie workflow pętli

Gdy już całe **Workflow Pętli** oraz **Elementy Zewnętrzne** są gotowe, czas wyrazić je w notacji **LupN**. Za jej pomocą wyraża się **Workflow Pętli** jako zbiór **Elementów Lupus**, połączenia między nimi oraz specyfikacja każdego z nich.

3.4.6. Aplikacja plików manifestacyjnych

Aby stworzyć pętlę opisaną przez **Kod LupN** w pliku manifestacyjnym zasobu **Master**, należy wykonać komendę z listingu 2, która tworzy instancję *obiektu API* typu **Master**. Kontroler tego zasobu stworzy odpowiednie obiekty API typu **Element** według specyfikacji w pliku **LupN**. Podczas iteracji pętli, kontroler każdego **Elementu** interpretuje ich specyfikację, wykonując odpowiednie **Akcje na Danych**. **Workflow Akcji** również specyfikowane jest w notacji **LupN** (Załącznik 3).

Listing 2. Stworzenie zasobu Master

```
kubectl apply -f <nazwa_pliku>
```

4. Implementacja

4.1. Wstęp

Rozdział ten opisuje wydzieloną z implementacją Lupus. Pierwsza część rozdziału opisuje kluczowe mechanizmy Kubernetes, wykorzystane przy implementacji Lupus. Druga część przedstawia decyzje podjęte podczas implementacji platformy.

4.2. Mechanizmy Kubernetes stojące za Lupus

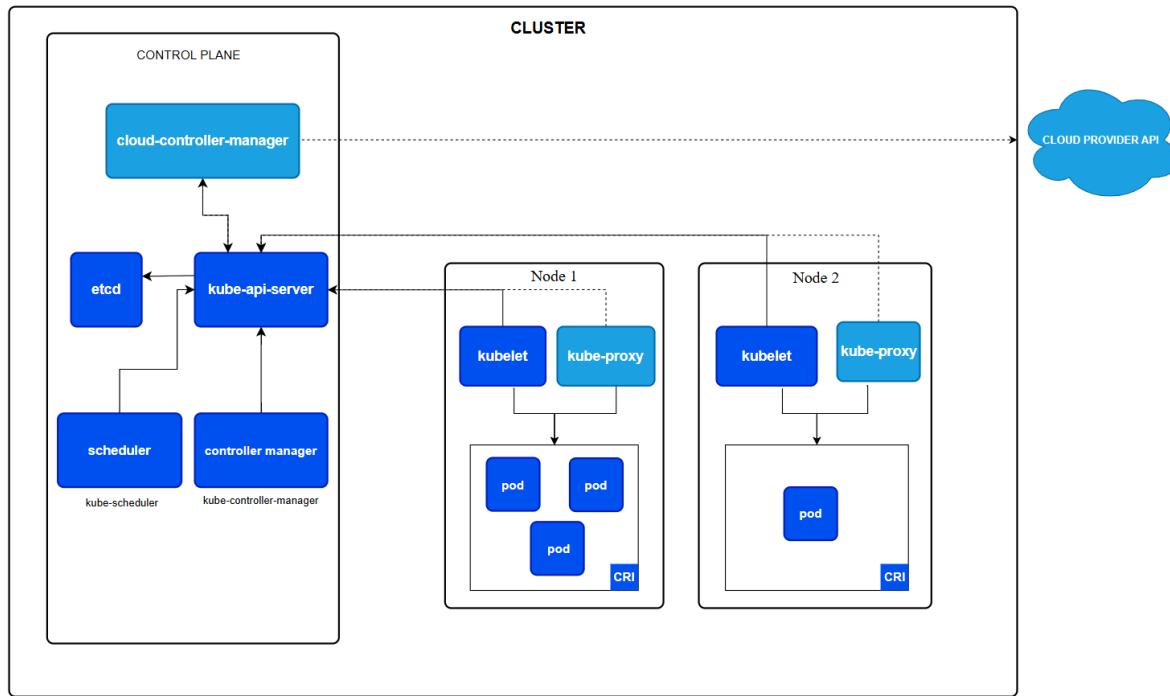
Niniejsza praca zakłada znajomość czytelnika platformy Kubernetes na podstawowym poziomie.

4.2.1. Kontroler

Działanie Kubernetes opiera się na zamkniętej pętli sterowania [odnośnik do artykułu]. **Aktualny Stan** systemu zapisany jest w bazie etcd. **Stan Pożądany** wyrażony jest poprzez pliki manifestacyjne. Każdy *Obiekt API* posiada swoją sekcję ‘spec’, to ona definiuje pożądanego stan danego obiektu. Każdy obiekt ma swój kontroler, który rekoncyliuję aktualny stan do stan pożdanego. Kontroler jest to proces działający w warstwie sterowania Kubernetes. Każdy typ (ang. *Kind*) wbudowanych zasobów (ang. *built-in resources*) ma swój kontroler stworzony przez zespół Kubernetes. Kontrolery każdego typu zasobu działają w podzie *kube-controller-manager*.

Flow pracy kontrolera pokazano na rysunku 4.2. Gdy ‘kube-api-server’ otrzyma żądanie zmiany danego obiektu API zanim ‘kube-api-server’ zleci utrwalenie tych zmian

4. Implementacja

Rysunek 4.1. Architektura Kubernetes. Źródło: <https://kubernetes.io/docs/concepts/architecture/>

wykona tzw. *webhooki* do kontrolera danego obiektu. Webhooki nie są jednakże istotne z punktu widzenia niniejszej pracy dyplomowej¹⁸. Następnie, gdy doszło do zmian w obiekcie, kontroler zostaje o tym poinformowany. Jego misją jest rekoncyliacja, czyli porównanie aktualnego stanu obiektu ze stanem pożądany. Kontroler zawiera w sobie logikę rekoncyliacji, która przybliży oba stany do siebie. Wykonanie logiki wiąże się często z przeprowadzeniem różnych akcji przez kontroler w innych częściach klastra.

4.2.2. Zasoby własne

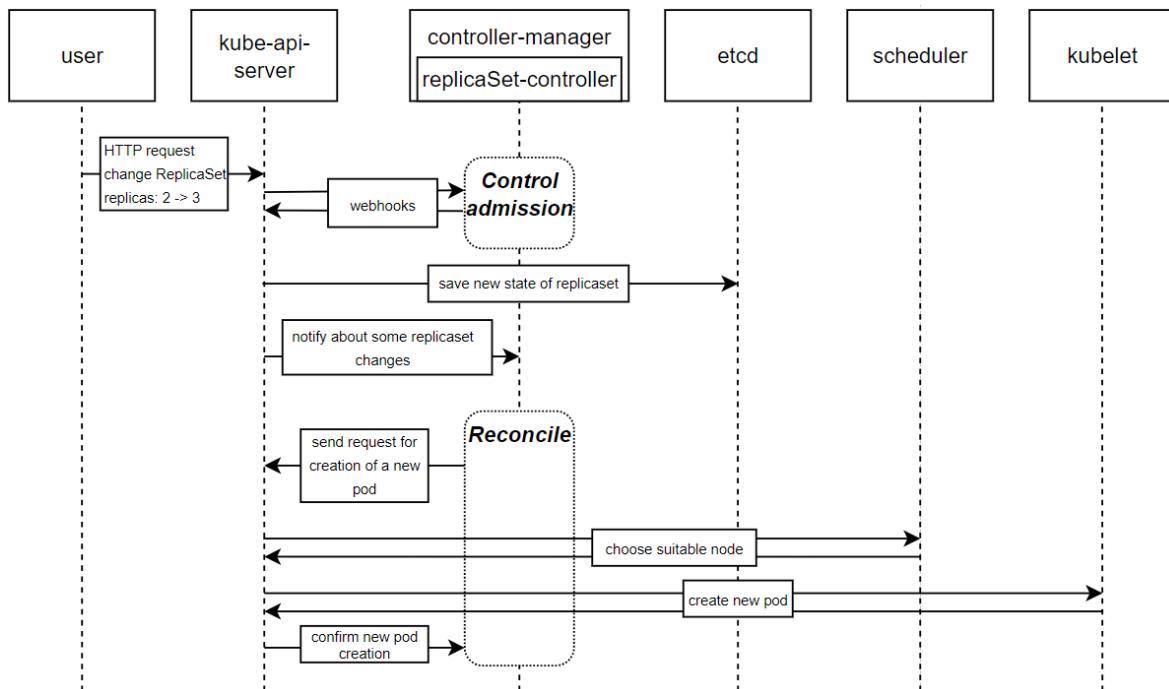
Zasoby własne (ang. *Custom Resources*) rozszerzają wbudowane zasoby (ang. *built-in resources*) o niestandardowe, zdefiniowane przez użytkownika. Najczęściej tworzone są w celu zarządzania konfiguracją skomplikowanych lub stanowych aplikacji.

Czasami wbudowane typy zasobów (jak Pody, Wdrożenia (ang. *Deployments*), Serwisy (ang. *Services*)) nie są dla nas wystarczające, dlatego Kubernetes udostępnia możliwość rejestracji nowych typów. Aby tego dokonać należy stworzyć plik manifestacyjny YAML typu *Custom Resource Definition* a następnie zaaplikować go w klastrze. Po pomyślnej operacji, będzie można tworzyć obiekty nowego typu.

4.2.3. Operatory

Mechanizm ten służy do rozszerzania możliwości Kubernetes. Kiedy tworzymy Zasoby Własne (ang. *Custom Resources*), możemy również implementować dla nich kontrolery. Takie podejście nazywane jest "wzorem operatora" ("operator-pattern"). Często takie kontrolery nazywamy po prostu "operatorami". Nazwa "operator" wywodzi się z idei, że taki

¹⁸Dla zainteresowanych tematem: link

Rysunek 4.2. Flow pracy kontrolera. Źródło: Opracowanie własne.

kontroler zazwyczaj zastępuje rzeczywistego operatora (człowieka), który zarządzałby aplikacją (dla której wdrożenie wymagało zdefiniowania Zasobu Własnego).

4.2.4. Kubebuilder

Kubebuilder jest frameworkm programistycznym do tworzenia textitZasobów Wła-nych oraz ich *Operatorów*. Pozwala na to, aby zaprogramować sekcje zaznaczone na rysunku 4.3.

4.3. Decyzje podjęte podczas implementacji

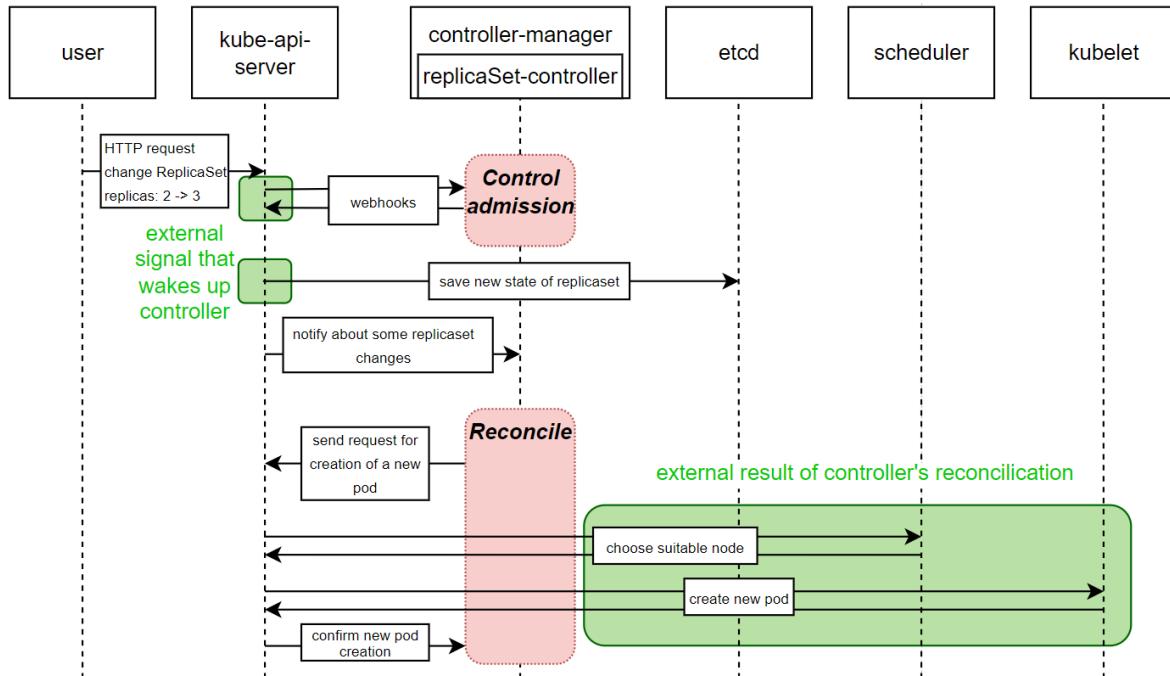
4.3.1. Wstęp

Podczas realizacji projektu zbadano różne podejścia i rozwiązyano liczne problemy im-plementacyjne, aby wdrożyć architekturę opisaną w rozdziale trzecim. Każdy podrozdział omawia po jednym z aspektów – od wymagań do implementacji.

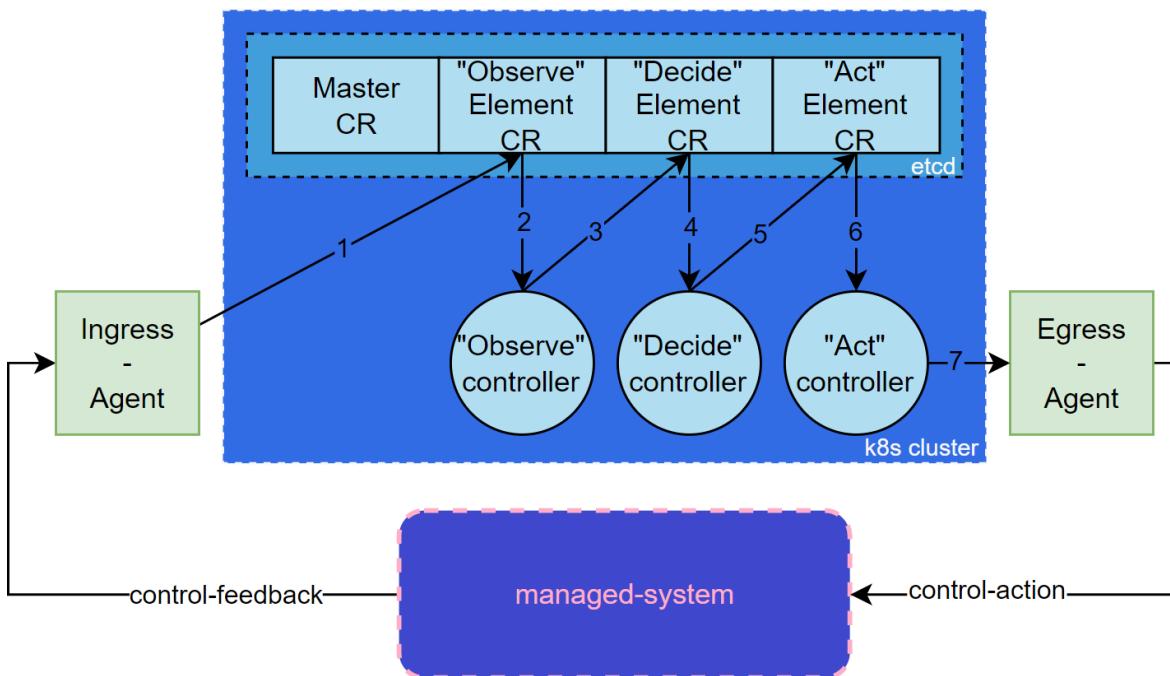
4.3.2. Komunikacja pomiędzy Elementami Lupus

Pierwszym krokiem w implementacji było wymyślenie sposobu na komunikację pomiędzy **Elementami Lupus**. Z racji, że **Elementy Lupus** są *Zasobami Własnymi*, wykorzystano tu natywne mechanizmy Kubernetes opisane w podrozdziałach 4.2 i 4.3. Ideą było to, że *Operator* jednego zasobu dokonuje zmian w obiekcie API innego elementu, co z kolei wywoła ponownie *Operator* z innym obiektem wejściowym. **Elementy Lupus** modyfikują nawzajem swój Status, a dokładniej jego pole `input`, przekazując tam swoją **finalną postać danych**.

4. Implementacja

Rysunek 4.3. Zaznaczenie możliwych do zaprogramowania elementów flow pracy kontrolera.
Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 4.4. Komunikacja pomiędzy Elementami LUPUS. Źródło: Opracowanie własne.

Sposób działania został ukazany na rysunku 4.4. Początkowo **Elementy LUPUS** mogły przyjąć postać jednego z trzech typów: Observe, Decide lub Execute¹⁹. **Agent Ingress** modyfikował Status obiektu Observe (krok 1). To wywoływało operatora elementu "Observe" (krok 2). Operator Observe modyfikował Status obiektu Decide (krok 3). Na koniec

¹⁹W myśl pętli ODA

modyfikacje otrzymywał obiekt elementu "Act"(krok 5), którego Operator przekazywał swoje **Dane do Agenta Egress** (krok 7).

Z czasem jednak, aby nie narzucać konkretnej struktury pętli, zrezygnowano z trzech typów i stworzono jeden uniwersalny typ, którego Operator jest w stanie wykonać **Workflow Akcji**, co pozwalało na wyrażenie logiki dowolnego z 3 poprzednich typów. W ten sposób spełniono Wymaganie 10.

4.3.3. Dane

Wymaganie 5 nakazuje, aby **Elementy LUPUS** były sterowane danymi (*data-driven*). **Dane** oraz **Workflow Akcji** spełniają to wymaganie. Dzięki nim **Elementy LUPUS** mogą wykonać dowolny zestaw **Akcji** na **Danych**, dając **Projektantowi** pewną elastyczność. To właśnie **Dane** przekazywane są jako pole **input** w statusie obiektu API **Elementu LUPUS**.

Z racji uniwersalności **Danych**, należało wybrać format, który pozwoli na ich możliwie dużą dowolność. Wybór padł na JSON, ze względu na jego ogólnie przyjęty standard i możliwości reprezentacji dowolnej struktury danych.

Kubernetes z kolei wymaga, aby pola umieszczone w Statusie Zasobu miały konkretny typ. Dokonano więc analizy, jaki typ nadaje się do reprezentacji obiektu JSON. Wybór padł na **RawExtension**. Jest to typ zdefiniowany przez zespół Kubernetes, używany do obsługi dowolnych surowych danych w formacie JSON lub YAML. Należy do pakietu `k8s.io/apimachinery/pkg/runtime` i jest często stosowany, gdy zasób musi osadzić lub pracować ze strukturą danych, która jest elastyczna, ale jednocześnie uporządkowana. **RawExtension** spełnia te wymagania.

Listing 3. Definicja struktury Go reprezentującej status Elementu LUPUS

```
// ElementStatus defines the observed state of Element
type ElementStatus struct {
    // Input contains operational data
    Input runtime.RawExtension `json:"input"`
    // Timestamp of the last update
    LastUpdated metav1.Time `json:"lastUpdated"`
}
```

RawExtension to typ, którego użyjemy do przenoszenia **Danych** między **Elementami LUPUS**. Pozostaje kwestia reprezentacji tych **Danych** w Operatorach **LUPUS**.

Listing 4. Definicja struktury Go RawExtension w paczce `k8s.io/apimachinery/pkg/runtime`

```
type RawExtension struct {
    Raw []byte `json:"-"`
    // Serialized JSON or YAML data
    Object Object           // A runtime.Object representation
}
```

Zamierzonym celem **RawExtension** według deweloperów Kubernetes jest umożliwienie deserializacji do określonej, znanej struktury. Jednak ze względu na Wymaganie 10 taka

struktura nie istnieje. Potrzebujemy więc natywnej struktury Go, która jest w stanie reprezentować dowolny obiekt JSON. Pierwszym pomysłem, który się nasuwa, jest użycie typu `Go interface`, ponieważ może on reprezentować dowolne dane. Problem z `interface` polega jednak na tym, że nie można na nim operować – nie udostępnia żadnego interfejsu do interakcji. Jest to typ podstawowy.

Drugim pomysłem na reprezentację JSON-a było użycie `map[string] interface`, ponieważ większość instancji JSON-a to faktycznie obiekty klucz-wartość. Klucze w tym przypadku są typu `string`, a wartości mogą być dowolne (stąd użycie `interface`) w Go. W większości przypadków obiekty JSON zawierają kilka głównych pól (ang. *top-level fields*), co idealnie pasuje do reprezentacji `map[string] interface`.

Tak właśnie narodziło się pojęcie **Danych. Dane** to w rzeczywistości struktura opakowująca i dającą odpowiedni interfejs (ang. *Wrapper*) dla wspomnianej wcześniej mapy.

Listing 5. Definicja struktury Go dla *Danych*

```
type Data struct {
    Body map[string] interface{}`}
```

Ta struktura posiada bogaty zestaw funkcji (metod), które pełnią rolę interfejsu do pracy z **Danymi**. Metody te są wywoływanie podczas wykonywania **Akcji** i zazwyczaj – z wyjątkiem metod `Get` i `Set` – każda metoda odpowiada dokładnie jednej akcji. Kluczowym konceptem **Danych** jest **Pole Danych** (ang. *Data-field*). Jest ono odpowiednikiem pola w JSON-ie. Każde pole jest identyfikowane przez swój **Klucz** i przechowuje wartość. Za pomocą metody `Get` możemy pobrać wartość znajdująca się pod danym kluczem, a przy użyciu `Set` możemy ustawić nową wartość dla pola wskazanego określonym kluczem.

Nie obejmuje to jednak wszystkich obiektów JSON, jakie istnieją. JSON pozwala, aby element na najwyższym poziomie był tablicą. Nakłada to pewne ograniczenia na projektowanie pętli. Szczególnie JSON reprezentujący aktualny stan **Systemu Zarządzanego**, wysyłany przez **Interfejs Lupin**, musi być serializowalny do `map[string] interface`. Oznacza to, że nie może być:

- typem prymitywnym,
- tablicą,
- obiektem JSON z kluczami innymi niż `string`.

4.3.4. Polimorfizm w Go

Notacja **LupN** pozwala, aby wiele jej obiektów posiadało swój typ. Przykładowo akcje są różnorakiego typu. Mają pewną część wspólną, ale też pola szczególne dla każdego typu. Go jest statycznie typowanym językiem, który nie posiada dziedziczenia ani tradycyjnego obiektowego polimorfizmu. Dlatego dokonano analizy jak w Go osiągnąć tę wielopostaciowość.

Polimorfizm poprzez interfejsy

Natywnym sposobem na polimorfizm w Go jest ten osiągany poprzez interfejsy. To zagadnienie najlepiej tłumaczy poniższy kod.

Listing 6. Przykład polimorfizmu poprzez interfejsy

```

package main

import (
    "fmt"
)

type Forwarder interface {
    Forward() string
}

type NextElement struct {
    Name string
}

func (e *NextElement) Forward() string {
    return fmt.Sprintf("Forwarding_to_element:_%s", e.Name)
}

type Destination struct {
    URL string
}

func (d *Destination) Forward() string {
    return fmt.Sprintf("Forwarding_to_destination:_%s", d.URL)
}

func ProcessForwarder(f Forwarder) {
    fmt.Println(f.Forward())
}

func main() {
    element := &NextElement{Name: "Element1"}
    destination := &Destination{URL: "https://example.com"}

    ProcessForwarder(element)
    ProcessForwarder(destination)
}

```

Jak to działa

- **Definicja interfejsu:** Forwarder definiuje metodę Forward(), którą muszą zaimplementować określone typy.

- **Konkretnie implementacje:** NextElement oraz Destination implementują metodę Forward().
- **Zastosowanie:** Każdy typ spełniający interfejs Forwarder może być przekazywany do funkcji oczekujących obiektu Forwarder.

Polimorfizm poprzez wskaźniki oraz pole dyskryminatora

Kolejnym potężnym i idiomatycznym wzorcem w Go jest **polimorfizm w stylu Go z użyciem wskaźników**, gdzie struktura posiada opcjonalne pola wskaźnikowe, a pole type (znacznik) określa, które z tych pól jest istotne w czasie działania programu.

Listing 7. Przykład polimorfizmu poprzez wskaźniki oraz pole dyskryminatora

```
type Next struct {
    // Type specifies the type of next loop-element
    Type string `json:"type"`
    // List of input keys (Data fields) that have to be forwarded
    Keys []string `json:"keys"`
    // One of the fields below is not null
    Element     *NextElement `json:"element,omitempty"`
    Destination *Destination `json:"destination,omitempty"`
}

type NextElement struct {
    Name string `json:"name"`
}

type Destination struct {
    URL string `json:"url"`
}

func (n *Next) Validate() error {
    if n.Type == "element" && n.Element == nil {
        return fmt.Errorf("Element must be set
for type 'element'")
    }
    if n.Type == "destination" && n.Destination == nil {
        return fmt.Errorf("Destination must be set
for type 'destination'")
    }
    if n.Element != nil && n.Destination != nil {
        return fmt.Errorf("Only one of Element
or Destination can be set")
    }
    return nil
}
```

```
}
```

Jak to działa

Unia tagowana to wzorzec, w którym pole `tag` określa, którą z kilku możliwych reprezentacji danych wykorzystuje dany obiekt. W Go jest to realizowane poprzez kombinację:

- Pole dyskryminujące typ (np. `Type string`).
- Pola wskaźnikowe dla możliwych wariantów. Jeśli dane pole nie występuje w aktualnej reprezentacji obiektu, jego wartość jest po prostu `nil`.
- Podczas działania programu możemy zweryfikować, której reprezentacji danych używa obiekt, i odpowiednio na tej podstawie podjąć действие.

Podczas działania programu możemy zweryfikować, której reprezentacji danych używa obiekt, i odpowiednio na tej podstawie podjąć действие.

Porównanie

Porównanie zostało przedstawione w tabeli 4.1

Funkcja	Polimorfizm przez wskaźniki	Polimorfizm przez interfejsy
Zachowanie w czasie działania	Używa dyskryminatora (<code>Type</code>) i pól wskaźnikowych	Używa implementacji metod do polimorfizmu
Bezpieczeństwo typów	Wymaga jawnej walidacji	Wymuszane podczas komplikacji za pomocą interfejsów
Serializacja	Bezproblemowa z JSON	Może wymagać niestandardowego marshaling
Rozszerzalność	Dodaj nowe pola wskaźnikowe i zaktualizuj enum <code>Type</code>	Dodaj nowe typy implementujące interfejs
Łatwość użycia	Prosta, ale wymaga ręcznej validacji	Czysta i idiomatyczna w Go
Wspólne zachowanie	Wymaga zewnętrznej logiki	Enkapsulowane w metodach interfejsu

Tabela 4.1. Porównanie polimorfizmu przez wskaźniki i przez interfejsy w Go.

Polimorfizm przez wskaźniki oferuje przejrzystą reprezentację danych, która jest łatwo serializowana i deserializowana do formatu JSON lub YAML. Dodatkowo wspiera włączenie pola `type` jako części modelu danych, dzięki czemu może być ono również przechowywane lub przesyłane. Z drugiej strony polimorfizm przez interfejsy jest natywny dla Go, bardziej czytelny i zapewnia silne sprawdzanie typów podczas komplikacji.

Podsumowanie:

- Polimorfizm przez wskaźniki jest preferowany w aplikacjach skoncentrowanych na danych.
- Polimorfizm przez interfejsy jest preferowany w aplikacjach skoncentrowanych na zachowaniach.

4. Implementacja

W **Lupus** polimorfizm był potrzebny do reprezentacji różnych typów (odmian) niektórych **Obiektów LupN**, takich jak **Actions** lub **Next**, dlatego wybrano polimorfizm poprzez wskaźniki oraz pole dyskryminatora.

4.3.5. Dwa rodzaje workflow

W **Lupus** występują dwa rodzaje *workflow*: **Workflow Pętli**, które definiuje przepływ pracy **Elementów Lupus**, oraz **Workflow Akcji**, które definiuje przepływ **Akcji** we wnętrzu pojedynczego elementu. Występują między nimi pewne różnice w możliwościach, wynikające ze sposobu implementacji komunikacji między ich węzłami.

- Węzły w **Workflow Pętli** komunikują się ze sobą poprzez pobudzanie operatorów.
- Węzły w **Workflow Akcji** komunikują się poprzez pamięć RAM zaalokowaną przez pojedynczy operator **Elementu Lupus**.

Różnice są widoczne w specyfikacji LupN w Załączniku 3.

4.3.6. Funkcje użytkownika

Zgodnie z Wymaganiem 7, **Elementy Lupus** nie wykonują **Części Obliczeniowej Logiki Pętli**. Zamiast tego, jest ona delegowana do **Elementów Zewnętrznych**.

Pojawiają się tutaj dwa aspekty:

- Co w sytuacji, gdy ktoś potrzebuje wykonać małą i prostą operację na **Danych** (np. dodanie dwóch pól), a wdrażanie dedykowanego serwera HTTP jest nieekonomiczne?
- Każda platforma ramowa powinna być rozszerzalna. Powinniśmy zapewnić mechanizm umożliwiający rozszerzanie naszej platformy.

Z tych dwóch powodów wdrożono funkcję o nazwie „Definiowane przez użytkownika, wewnętrzne funkcje Go” (lub w skrócie – **Funkcje Użytkownika**).

Użytkownik może definiować własne fragmenty kodu Go jako funkcje i wywoływać je jako jedną z **Destynacji** w akcji **Send**.

W repozytorium kodu z projektem Kubebuilder znajduję plik o nazwie `user-functions.go`²⁰. To w nim **Użytkownik** może definiować swoje funkcje. Plik posiada już jedną przykładową funkcję.

Listing 8. Przykładowa funkcja użytkownika

```
// Exemplary user-function. It just returns the input
func (UserFunctions) Echo(input interface{}) (interface{}, error) {
    return input, nil
}
```

Funkcja jako argument przyjmuje `interface`, który będzie reprezentował **pole danych**.²¹ Zwracanym typem jest również `interface`, który zostanie przez akcję send wpisany jako **pole danych**.

Nazwa `UserFunctions` jest strukturą, która gromadzi funkcje użytkownika.

²⁰<https://github.com/0x41gawor/lupus/blob/master/lupus/internal/controller/user-functions.go>

²¹Pola lub pola, gdyż pod tym pojęciem może też się kryć użycie “*”

Listing 9. Stukrutra składają funkce użytkowniak jako swoje metody.

```
// UserFunctions struct for user-defined, internal functions
type UserFunctions struct {
```

Powstaje teraz pytanie jak wywołać takową funkcję w notacji **LupN**. Na szczęście funkcje w Go mogą być używane jako typy i przechowywane jako wartości. Dzięki temu mogą zostać zapisane jako wartości w mapie klucz-wartość, gdzie nazwy funkcje typu **string** pełnią rolę kluczy.

Listing 10. Mapa przechowująca funkce użytkownika

```
// A global map to store function references
```

```
var FunctionRegistry = map[string]func(input interface{}) (interface{}, error){}
```

Następnie, z pomocą biblioteki `reflect`²² można zaimplementować funkcję, która iteruje po metodach struktury `UserFunctions` i zapisuje je do powyższej mapy jako wartości, dla których kluczami są nazwy funkcji.

Listing 11. Funkcja zapelniająca mapę funkci użytkownika

```
// RegisterFunctions dynamically registers user-defined functions
func RegisterFunctions(target interface{}) {
    t := reflect.TypeOf(target)
    v := reflect.ValueOf(target)

    for i := 0; i < t.NumMethod(); i++ {
        method := t.Method(i)

        // Ensure the method matches the required signature
        if method.Type.NumIn() == 2 && // Receiver + input
            method.Type.NumOut() == 2 && // Output + error
            method.Type.In(1).Kind() == reflect.Interface && // Input: interface{}
            method.Type.Out(0).Kind() == reflect.Interface && // Output: interface{}
            method.Type.Out(1).Implements(reflect.TypeOf((*error)(nil)).Elem()) { // Second output: error

                funcName := method.Name
                FunctionRegistry[funcName] = func(input interface{}) (interface{}, error) {
                    // Call the user-defined function
                    result := method.Func.Call([]reflect.Value{v, reflect.ValueOf(input)})

                    // Handle result[1] (error) being nil
                    var err error
                    if !result[1].IsNil() {
                        err = result[1].Interface().(error)
                    }

                    return result[0].Interface(), err
                }
            }
        }
    }
}
```

Funkcja widoczna na listingu 11 jest wywoływana podczas inicjalizacji paczki kontrolera z strukturą `UserFunctions` jako argument.

Listing 12. Inicjaliza mapy

```
func init() {
    // Fill in the FunctionRegistry map
    // with functions defined as a method of UserFunctions{}
    RegisterFunctions(UserFunctions{})
}
```

²²<https://pkg.go.dev/reflect>

Od tego momentu funkcja może zostać wywołana po nazwie w funkcji obsługująccej akcję Send w interpreterze Operatora Elementu Lupus.

Listing 13. Wywołanie funkcji użytkownika w akcji send

```
func sendToGoFunc(funcName string, body interface{}) (interface{}, error) {
    if fn, exists := FunctionRegistry[funcName]; exists {
        return fn(body)
    } else {
        return nil, fmt.Errorf("no_such_UserFunction_defined")
    }
}
```

W notacji **LupN** wystarczy zapis:

Listing 14. Użycie funkcji użytkownika w LupN

```
- name: "bounce"
  type: send
  send:
    inputKey: "field1"
    destination:
      type: gofunc
      gofunc:
        name: echo
        outputKey: "field2"
```

5. Test platformy na emulatorze sieci 5G

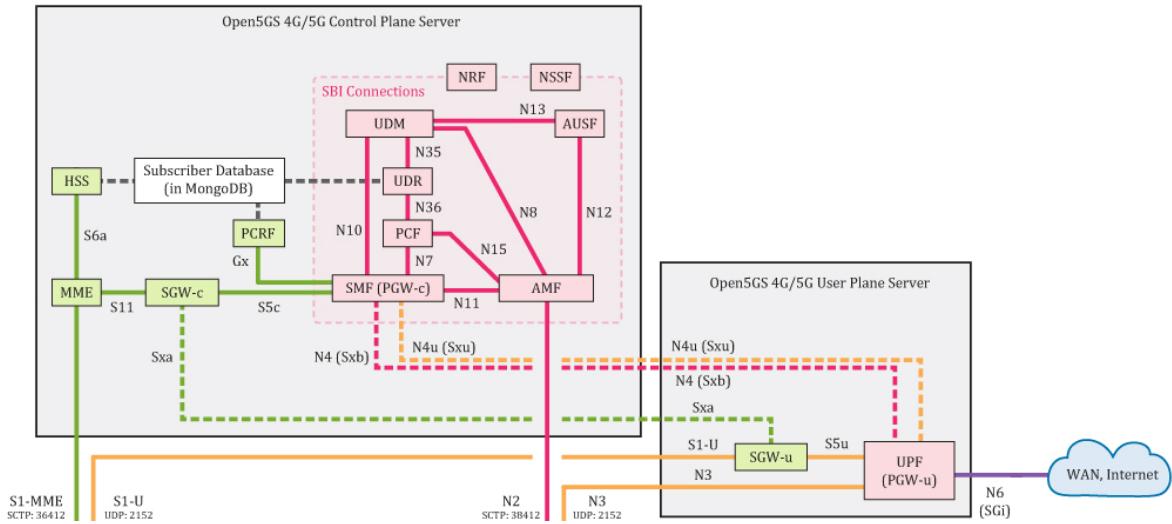
5.1. Wstęp

Niniejszy rozdział omawia przypadek użycia (ang. *use case*) proponowanej architektury na emulatorze sieci 5G stworzonej za pomocą Open5GS oraz UERANSIM. Opisuje również sam emulator sieci 5G. Następnie prezentuje przykładowy **Problem Zarządzania** oraz zastosowanie **Lupus** w celu rozwiązywania tego problemu. Sekcja omawia proces pojedynczego **Wdrożenia Lupus**.

5.2. Emulator sieci 5G

5.2.1. Open5GS

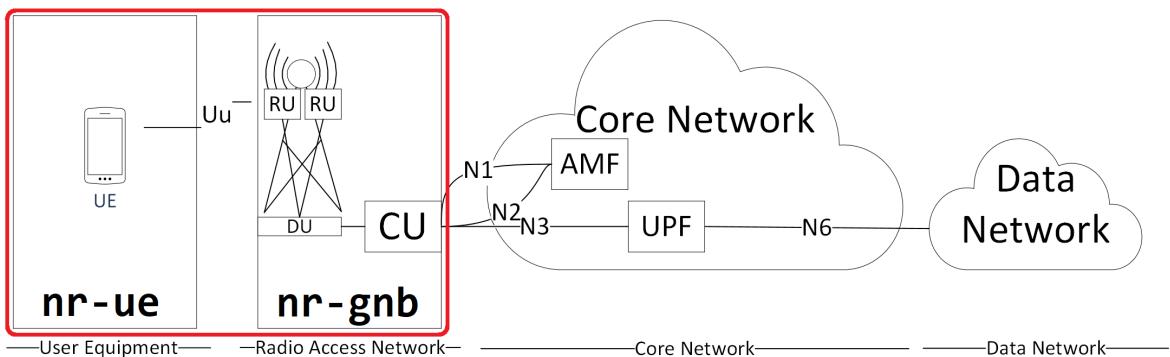
Pierwszym komponentem emulatora jest otwartoźródłowe oprogramowanie Open5GS. Oficjalna strona projektu znajduje się tutaj: <https://open5gs.org/open5gs/>. Open5GS emuluje sieć rdzeniową (ang. *core network*) czwartej oraz piątej generacji sieci standaryzowanych przez 3GPP. Architektura oprogramowania przedstawiona jest na rysunku 5.1.

Rysunek 5.1. Architektura Open5GS. Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://open5gs.org/open5gs/docs/guide/01-quickstart/>

5.2.2. UERANSIM

Drugim komponentem emulatora jest otwartoźródłowe oprogramowanie UERANSIM. Oficjalna strona projektu: <https://github.com/aligungr/UERANSIM>. UERANSIM symuluje Radiową Sieć Dostępową (ang. *Radio Access Network (RAN)*) wraz z Terminalami Abonenta (ang. *User Equipment (UE)*). UERANSIM składa się z dwóch programów nr-ue oraz nr-gnb, które mogą działać w wielu instancjach. Ich rolę w architekturze sieci 5G przedstawiono na rysunku 5.2 w czerwonej obwodce.

Rysunek 5.2. Architektura UERANSIM. Źródło: Opracowanie własne.

5.2.3. Wdrożenie na Kubernetes

Emulator sieci 5G złożony z Open5GS oraz UERANSIM wdrożono na klastrze Kubernetes według repozytorium: <https://github.com/niloysh/open5gs-k8s>. Przeprowadzenie kroków wskazanych w repozytorium skutkuje stanem podów w klastrze przedstawionym na rysunku 5.3.

5. Test platformy na emulatorze sieci 5G

NAMESPACE	NAME	READY	STATUS	RESTARTS	AGE
cluster-network-addons	cluster-network-addons-operator-5ddc679dbc-z4bpq	2/2	Running	48 (9m28s ago)	51d
cluster-network-addons	ovs-cni-amd64-f48tz	1/1	Running	26 (9m28s ago)	51d
kube-flannel	kube-flannel-ds-rgzcc	1/1	Running	25 (9m28s ago)	51d
kube-system	coredns-5dd5756b68-77dc9	1/1	Running	24 (9m28s ago)	51d
kube-system	coredns-5dd5756b68-wtspf	1/1	Running	24 (9m28s ago)	51d
kube-system	etcd-open5gs-vm	1/1	Running	24 (9m28s ago)	51d
kube-system	kube-apiserver-open5gs-vm	1/1	Running	24 (9m28s ago)	51d
kube-system	kube-controller-manager-open5gs-vm	1/1	Running	29 (9m28s ago)	51d
kube-system	kube-multus-ds-92ndr	1/1	Running	24 (9m28s ago)	51d
kube-system	kube-proxy-25kj5	1/1	Running	24 (9m28s ago)	51d
kube-system	kube-scheduler-open5gs-vm	1/1	Running	30 (9m28s ago)	51d
kube-system	metrics-server-596474b58-x5l28	1/1	Running	19 (9m28s ago)	43d
open5gs	mongodb-0	1/1	Running	23 (9m28s ago)	45d
open5gs	open5gs-amf-57f756b4cb-f4hv8	1/1	Running	31 (9m28s ago)	43d
open5gs	open5gs-auf-cc8ccb99-qsjvb	1/1	Running	36 (9m28s ago)	45d
open5gs	open5gs-bsf-57d59cd58f-bhm6p	1/1	Running	36 (9m28s ago)	45d
open5gs	open5gs-nrf-c85fcfcd4-c8mgs	1/1	Running	25 (9m28s ago)	45d
open5gs	open5gs-nssf-748c6bb66d8-2m84p	1/1	Running	35 (9m28s ago)	45d
open5gs	open5gs-pcf-5999669bdd-6dsl2	1/1	Running	36 (9m28s ago)	45d
open5gs	open5gs-scp-6b7d795854-j8d74	1/1	Running	36 (9m28s ago)	45d
open5gs	open5gs-smf1-5b4df46b97-5dt47	1/1	Running	37 (9m28s ago)	45d
open5gs	open5gs-smf2-c96c8c9c5-2rq2p	1/1	Running	37 (9m28s ago)	45d
open5gs	open5gs-udm-6bbdbbb86c-nxgll	1/1	Running	40 (9m28s ago)	45d
open5gs	open5gs-udr-64d75654f5-x6zt4	1/1	Running	37 (9m28s ago)	45d
open5gs	open5gs-upf1-65c4f9d55d-2gb16	1/1	Running	16 (9m28s ago)	39d
open5gs	open5gs-upf2-594d6bc47f-tmqkb	1/1	Running	13 (9m28s ago)	36d
open5gs	open5gs-webui-669b694b5c-hfrtf	1/1	Running	22 (9m28s ago)	45d
open5gs	ueransim-grnb-64679ddb7-nj6lr	1/1	Running	21 (9m28s ago)	43d
openebs	openebs-localpvp-provisioner-56d6489bbc-2kd77	1/1	Running	32 (9m28s ago)	51d
openebs	openebs-ndm-fdfp	1/1	Running	48 (8m19s ago)	51d
openebs	openebs-ndm-operator-5d7944c94d-8f8cn	1/1	Running	24 (9m28s ago)	51d

Rysunek 5.3. Stan podów w klastrze. Źródło: Opracowanie własne.

Programy UERANSIM typu nr-ue będą uruchamiane poza klastrem. Tej decyzji dokonano z prostego powodu. System operacyjny hostujący klasterek (Ubuntu 22.04 LTS) posiada dużo większe możliwości, jeśli chodzi o narzędzia generowania ruchu, niż okrojony system operacyjny użyty w podach UERANSIM.

5.3. Wdrożenie LUPUS

Rozdział opisuje użycie **LUPUS** jako **Systemu Sterowania dla Problemu Zarządzania** opisanego w następnym podrozdziale dla emulatora sieci 5G, który przyjmie z kolei rolę **Systemu Zarządzanego**.

5.3.1. Problem Zarządzania

Celem jest utrzymanie żądanego poziomu zasobów dla funkcji płaszczyzny użytkownika (ang. *User Plane Function, UPF*) na optymalnym poziomie. Optymalność oznacza zapewnienie wystarczających zasobów do obsługi obciążenia przy jednoczesnym unikaniu ich nadmiernego przydziału, co pozwala ograniczyć zbędne koszty wynajmu zasobów chmurowych.

W ramach wdrożenia Open5GS, w tym dla komponentu UPF, istnieje kilka instancji uruchomieniowych (ang. *Deployments*), jak pokazano na rysunku 5.4.

Każdy *pod* w klastrze Kubernetes posiada zdefiniowane wartości dotyczące przydziału zasobów:

- *requests* – określa ilość zasobów CPU oraz pamięci operacyjnej (RAM), jaką dany pod żąda od środowiska chmurowego. Kubernetes zapewnia, że *węzeł* posiada wystarczające zasoby, aby spełnić te wymagania przed przydzieleniem poda do *węzła*.

NAME	READY	UP-TO-DATE	AVAILABLE	AGE
open5gs-amf	1/1	1	1	45d
open5gs-ausf	1/1	1	1	45d
open5gs-bsf	1/1	1	1	45d
open5gs-nrf	1/1	1	1	45d
open5gs-nssf	1/1	1	1	45d
open5gs-pcf	1/1	1	1	45d
open5gs-scp	1/1	1	1	45d
open5gs-smf1	1/1	1	1	45d
open5gs-smf2	1/1	1	1	45d
open5gs-udm	1/1	1	1	45d
open5gs-udr	1/1	1	1	45d
open5gs-upf1	1/1	1	1	45d
open5gs-upf2	1/1	1	1	45d
open5gs-webui	1/1	1	1	45d
ueransim-gnb	1/1	1	1	43d

Rysunek 5.4. Wdrożenia Open5GS, w tym instancje UPF. Źródło: Opracowanie własne.

- `limits` – maksymalna ilość zasobów, jaką pod może zużyć. Przekroczenie tych wartości skutkuje zakończeniem procesu (np. jego ubiciem w celu ochrony środowiska). Dodatkowo możliwe jest monitorowanie rzeczywistego (aktualnego, chwilowego) wykorzystania procesora i pamięci operacyjnej.

Mechanizmy dostępne w Kubernetes

Kubernetes umożliwia:

- monitorowanie bieżącego zużycia CPU oraz pamięci dla konkretnego poda,
- monitorowanie zdefiniowanych wartości `requests` i `limits` dla konkretnego poda,
- aktualizację wartości `requests` i `limits` dla konkretnego poda.

Wdrożenie komponentu UPF w repozytorium open5gs-k8s wykorzystuje następujące wartości zasobów:

Listing 15. Konfiguracja zasobów dla UPF w Open5GS

```
resources:
  requests:
    memory: "256Mi"
    cpu: "200m"
  limits:
    memory: "512Mi"
    cpu: "500m"
```

Niniejsza konfiguracja jest traktowana jako punkt operacyjny (punkt pracy), który powinien być wystarczający w normalnych warunkach (np. przez 80% czasu). Jednak w

sytuacjach, gdy pojedynczy pod UPF sporadycznie przekracza te wartości, konieczne jest zwiększenie dostępnych zasobów oraz proporcjonalne podniesienie limitów.

Zakłada się, że każdorazowe przekroczenie wartości operacyjnych CPU lub pamięci skutkuje przydzieleniem dodatkowych 20% zasobów dla requests oraz ustawieniem limits na poziomie dwukrotności nowej wartości requests.

Przykładowa adaptacja zasobów

- Gdy zużycie CPU osiąga wartość 270m:
 - requests zostaje zwiększone do $270m \times 1.2 = 324m$,
 - limits zostaje zwiększone do $324m \times 2 = 648m$.
- Analogiczne zasady dotyczą przydziału pamięci operacyjnej.

Jeśli rzeczywiste wykorzystanie zasobów jest znaczco niższe od wartości operacyjnej, nie jest podejmowana żadna akcja korygująca. Nadmierne skalowanie w dół skutkowałoby zbyt częstymi restartami podów, co w konsekwencji generowałoby większe koszty niż wynikające z niedostatecznego wykorzystania zasobów.

5.3.2. Implementacja Agentów Translacji

Agent Ingress

Agent Ingress okresowo pobiera aktualne zużycie zasobów oraz zdefiniowane wartości requests oraz limits dla podów UPF w obu wdrożeniach (ang. *deployments*). Następnie, zgodnie ze specyfikacją **Interfejsu Lupin**, będzie aktualizował pole Input statusu obiektu API **Elementu Ingress** obiektem JSON, jak pokazano na listingu 16 z przykładowymi wartościami. Jednocześnie taki obiekt JSON będzie stanowił początkową postać **Danych**.

Listing 16.

```
{
    "open5gs-upf1": {
        "actual": {
            "cpu": "1m",
            "memory": "18Mi"
        },
        "requests": {
            "cpu": "100m",
            "memory": "128Mi"
        },
        "limits": {
            "cpu": "250m",
            "memory": "256Mi"
        }
    },
    "open5gs-upf2": {
        "actual": {
            "cpu": "1m",
            "memory": "18Mi"
        }
    }
}
```

```

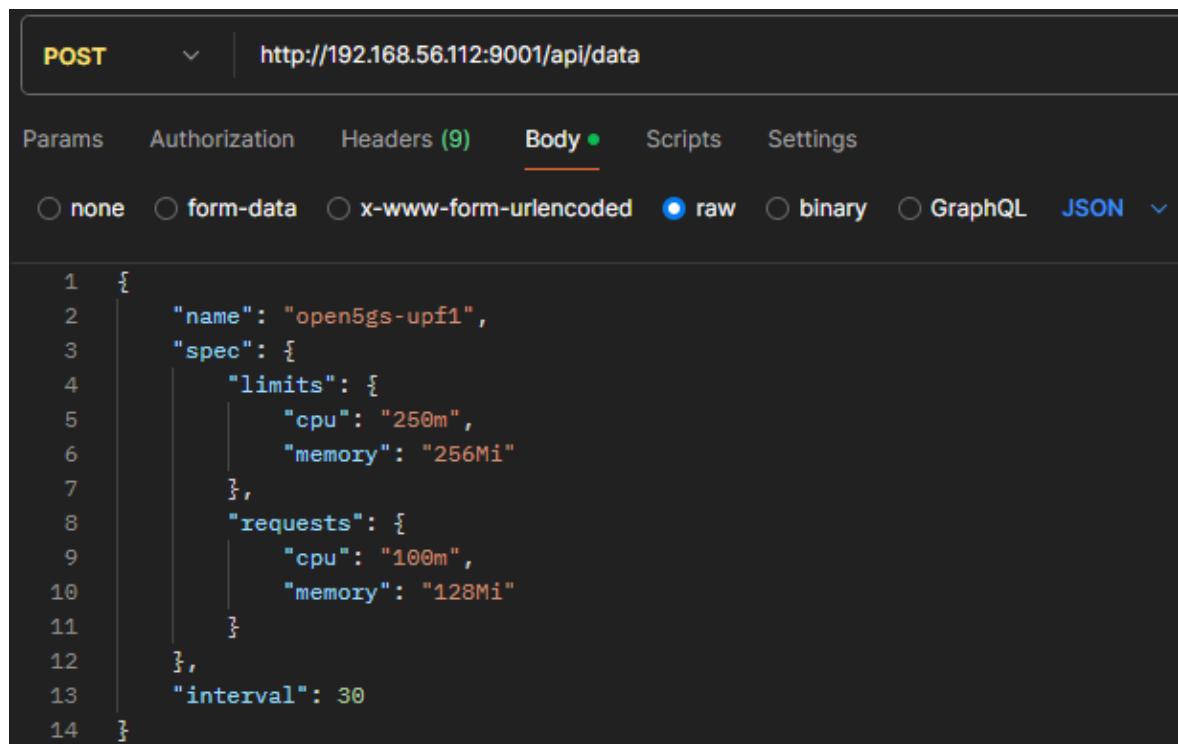
        "memory": "25Mi"
    },
    "requests": {
        "cpu": "200m",
        "memory": "256Mi"
    },
    "limits": {
        "cpu": "500m",
        "memory": "512Mi"
    }
}
}
}

```

Kod agenta Ingress znajduje się w Załączniku 7.

Agent Egress

Agent Egress udostępnia interfejs HTTP (endpoint), który przyjmuje dane w postaci przedstawionej na rysunku 5.5

Rysunek 5.5. Endpoint Egress Agent przyjmujący finalne dane. Źródło: Opracowanie własne.

Następnie dla wdrożenia (ang. *deployment*) zadanego polem `name` zmodyfikuje zdefiniowane wartości `requests` oraz `limits` według pola `spec`. Opcjonalne jest pole `interval`, które określa z jakim interwałem czasowym (w sekundach) raportować aktualne zużycie zasobów. Agent Egress odpowiednio wysteruje tym polem Agenta Ingress. Kod Agenta Egress znajduje się w Załączniku 8.

5.3.3. Planowanie Logiki Pętli

Analizując dane wejściowe z listingu 16, można wyróżnić cztery możliwe stany pojedynczego wdrożenia UPF:

- **NORMAL** – wartości requests i limits ustawione na wartości domyślne, rzeczywiste zużycie (actual) pozostaje poniżej wartości domyślnych.
- **NORMAL_TO_CRITICAL** – wartości requests i limits nadal są domyślne, ale rzeczywiste zużycie (actual) przekracza wartości domyślne.
- **CRITICAL** – wartości requests i limits przekraczają wartości domyślne, a rzeczywiste zużycie (actual) również pozostaje powyżej wartości domyślnych.
- **CRITICAL_TO_NORMAL** – wartości requests i limits nadal przekraczają wartości domyślne, ale rzeczywiste zużycie (actual) spadło poniżej wartości domyślnych.

W zależności od stanu systemu należy podjąć następujące działania:

- **NORMAL** – brak działań, system działa poprawnie.
- **NORMAL_TO_CRITICAL** – dostosowanie wartości requests i limits, ustawienie interwału obserwacji na wysoki (HIGH).
- **CRITICAL** – dostosowanie wartości requests i limits do aktualnego zapotrzebowania.
- **CRITICAL_TO_NORMAL** – przywrócenie wartości requests i limits do wartości domyślnych, ustawienie interwału obserwacji na niski (LOW).

W związku z powyższym opisem pętla powinna w każdej iteracji określi punkt pracy, czyli stan w jakim znajduje się UPF. Jeśli jest to stan NORMAL, nie ma potrzeby aby wykonywać jakiekolwiek akcje sterujące. W przeciwnym wypadku, należy "dostroić" UPF odpowiednimi wartościami requests oraz limits. Jeśli UPF jest lub zbliża się do stanu krytycznego należy je ustawić z odpowiednim zapasem, zaś jeżeli UPF wraca już do stanu normalnego należy przywrócić im wartości domyślne. Na sam koniec, jeżeli mamy jeden ze stanów przejściowych (NORMAL_TO_CRITICAL bądź CRITICAL_TO_NORMAL) należy zmienić interwał obserwacji odpowiednio na wysoki lub niski.

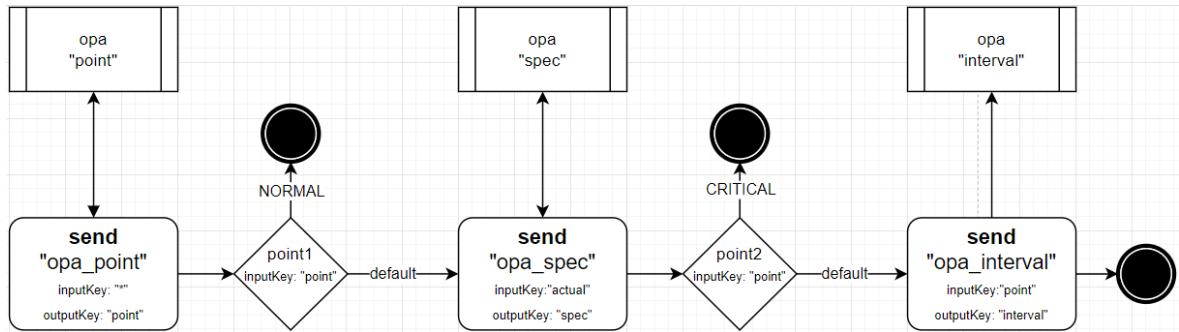
Z tego opisu widzimy, że **Część obliczeniowa** logiki pętli składa się z trzech części:

- Ustalenie punktu pracy
- Obliczenie wartości requests oraz limits
- Ustalenie wartości interwału na podstawie punktu pracy

Dlatego też powstaną trzy **Elementy Zewnętrzne**:

- **POINT** – akceptuje "*" (wszystkie **Pola Danych**), zwraca "point".
- **SPEC** – akceptuje "actual", zwraca "spec" zawierające wartości "requests" oraz "limits".
- **INTERVAL** – akceptuje "point", zwraca "interval".

A **Workflow Akcji dla Elementu Lupus** odpowiedzialnego za rekoncyliację jednego wdrożenia będzie wyglądało jak na rysunku 5.6.

Rysunek 5.6. Workflow Akcji Elementu LUPUS. Źródło: Opracowanie własne.

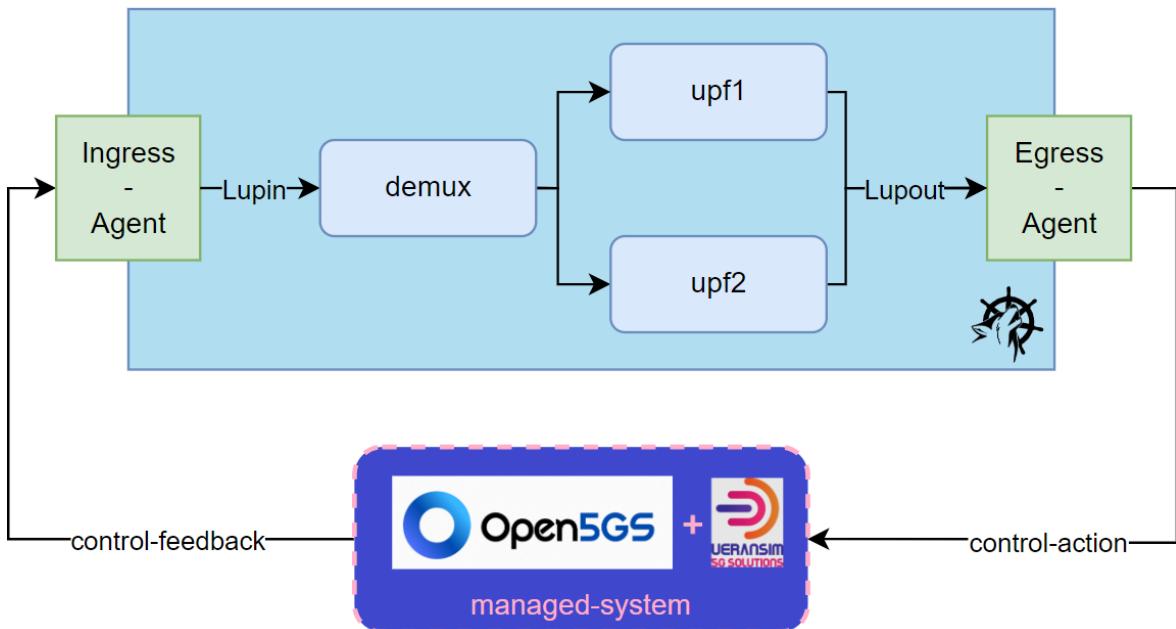
5.3.4. Przygotowanie Elementów Zewnętrznych

Każdy z **Elementów Zewnętrznych** przygotowano jako aplikację Python emulującą serwer **Open Policy Agent**.

Implementacje można znaleźć w Załączniku 9.

5.3.5. Wyrażenie workflow pętli w notacji LupN

Workflow Pętli pokazano na rysunku 5.7.

Rysunek 5.7. Workflow Pętli. Źródło: Opracowanie własne.

Element **demux** służy do rozdzielenia **Danych** na dwie części. Każde wdrożenie UPF ma swój dedykowany element **upf1** lub **upf2**, który obsługuje je według **Workflow Akcji** przedstawionego w poprzednim podrozdziale. Elementy **upf1** oraz **upf2** niezależnie pobudzają endpoint `/api/data` **Agentu Egress**.

Kod **LupN** znajduje się w Załączniku 10. Ostatnim krokiem w celu uruchomienia pętli jest zaaplikowanie **Pliku LupN**.

5.3.6. Prezentacja działania jednej iteracji pętli

Iterację rozpoczyna **Agent Ingress**, który pobiera **Dane** z Kubernetes (rys. 5.8). Następnie aktualizuje on Status obiektu API lola-demux (rys. 5.9), który wykonuje swoje **Workflow Akcji** (rys. 5.10), skutkujące aktualizacją Statusu obiektów API upf1 i upf2 (rys. 5.11). To skutkuje wywołaniem Operatora dla tych obiektów. Operator wykonuje dla obu **Workflow Akcji** (rys. 5.12). Na koniec oba elementy wywołują endpoint api/data serwowany przez **Agenta Egress** (rys. 5.13).

```
ejek@open5gs-vm:~/Lupus$ python3 examples/open5gs/sample-loop/ingress-agent.py --interval 30
* Serving Flask app 'ingress-agent'
* Debug mode: off
2025/01/30 17:02:02 Round: 1
{"open5gs-upf1": {"requests": {"cpu": "100m", "memory": "128Mi"}, "limits": {"cpu": "250m", "memory": "256Mi"}, "actual": {"cpu": "1m", "memory": "19Mi"}}, "open5gs-upf2": {"requests": {"cpu": "100m", "memory": "128Mi"}, "limits": {"cpu": "250m", "memory": "256Mi"}, "actual": {"cpu": "1m", "memory": "19Mi"}}}
Updated Kubernetes custom resource status successfully.
```

Rysunek 5.8. Logi Agenta Ingress. Źródło: Opracowanie własne.

```
Status:
Input:
  open5gs-upf1:
    Actual:
      Cpu:      1m
      Memory:  19Mi
    Limits:
      Cpu:      250m
      Memory:  256Mi
    Requests:
      Cpu:      100m
      Memory:  128Mi
  open5gs-upf2:
    Actual:
      Cpu:      1m
      Memory:  19Mi
    Limits:
      Cpu:      250m
      Memory:  256Mi
    Requests:
      Cpu:      100m
      Memory:  128Mi
  Last Updated: 2025-01-30T17:07:09.652335Z
Events: <none>
```

demux

Rysunek 5.9. Status obiektu API "lola-demux". Źródło: Opracowanie własne.

Gdy pobudzimy funkcję UPF do większej pracy ruchem z UE, widzimy raportowane większe zużycie zasobów przez odpowiednie wdrożenie (rys. 5.14). Aktualne zużycie przekraczające zdefiniowany punkt pracy powoduje otrzymanie od elementu zewnętrznego opa-point punktu NORMAL_TO_CRITICAL, co z kolei wpływa na workflow akcji (rys. 5.15). W kolejnych iteracjach w logach Agenta Ingress widzimy błąd spowodowany tym, że Pod UPF1 chwilowo nie istnieje, stało się tak dlatego iż Agent Egress w poprzedniej iteracji zmienił jego wartość requests oraz limits, co poskutkowało restartem Poda. Po restarcie widzimy iż Agent Ingress raportuje nowe wartości requests i limits dla Poda UPF1.

Rysunek 5.10. Logi operatora element rekoncylującego obiekt API "lola-demux". Źródło: Opracowanie własne.

Status:	
Input:	
Actual:	
Cpu:	1m
Memory:	19Mi
Limits:	
Cpu:	250m
Memory:	256Mi
Name:	open5gs-upf1
Requests:	
Cpu:	100m
Memory:	128Mi
Last Updated:	2025-01-30T17:07:40Z
Events:	<none>

Status:	
Input:	
Actual:	
Cpu:	1m
Memory:	19Mi
Limits:	
Cpu:	250m
Memory:	256Mi
Name:	open5gs-upf2
Requests:	
Cpu:	100m
Memory:	128Mi
Last Updated:	2025-01-30T17:07:40Z
Events:	<none>

Rysunek 5.11. Statusy obiektów API "lola-upf1" oraz "lola-upf2". Źródło: Opracowanie własne.

```
2025-01-30T17:09:12Z  INFO  ===== START OF lola-upf1 RECONCLIER:
  {"controller": "element", "controllerGroup": "lupus.gawor.io", "controllerKind": "Element", "Element": {"name": "lola-upf1", "namespace": "default"}, "namespace": "default", "name": "lola-upf1", "reconcileID": "9bf0585c-8afb-4209-a3e8-8dc5795b43f4"}
-----print1-----Data:
{"actual": [{"cpu": "1m", "memory": "19Mi"}, {"limits": {"cpu": "250m", "memory": "256Mi"}, "name": "open5gs-upf1", "requests": {"cpu": "100m", "memory": "128Mi"}]}
Sending {"input": {"actual": {"cpu": "1m", "memory": "19Mi"}, "limits": {"cpu": "250m", "memory": "256Mi"}, "name": "open5gs-upf1", "requests": {"cpu": "100m", "memory": "128Mi"}}} to POST http://192.168.56.112:9500/v1/data/policy/point
-----print2-----Data:
{"actual": [{"cpu": "1m", "memory": "19Mi"}, {"limits": {"cpu": "250m", "memory": "256Mi"}, "name": "open5gs-upf1", "point": "NORMAL", "requests": {"cpu": "100m", "memory": "128Mi"}}]
2025-01-30T17:09:12Z  INFO  Success exit encountered {"controller": "element", "controllerGroup": "lupus.gawor.io", "controllerKind": "Element", "Element": {"name": "lola-upf1", "namespace": "default"}, "namespace": "default", "name": "lola-upf1", "reconcileID": "9bf0585c-8afb-4209-a3e8-8dc5795b43f4"}
Sending {"actual": {"cpu": "1m", "memory": "19Mi"}, {"limits": {"cpu": "250m", "memory": "256Mi"}, "name": "open5gs-upf1", "point": "NORMAL", "requests": {"cpu": "100m", "memory": "128Mi"}}, {"int": "NORMAL", "requests": {"cpu": "100m", "memory": "128Mi"}}, {"post": "http://192.168.56.112:9001/api/data"} to POST http://192.168.56.112:9001/api/data
2025-01-30T17:09:12Z  INFO  Succesfully sent final Data to Next element {"controller": "element", "controllerGroup": "lupus.gawor.io", "controllerKind": "Element", "Element": {"name": "lola-upf1", "namespace": "default"}, "namespace": "default", "name": "lola-upf1", "reconcileID": "9bf0585c-8afb-4209-a3e8-8dc5795b43f4"}
2025-01-30T17:09:12Z  INFO  Element sucessfully reconciled {"controller": "element", "controllerGroup": "lupus.gawor.io", "controllerKind": "Element", "Element": {"name": "lola-upf1", "namespace": "default"}, "namespace": "default", "name": "lola-upf1", "reconcileID": "9bf0585c-8afb-4209-a3e8-8dc5795b43f4", "name": "lola-upf1"}
2025-01-30T17:09:12Z  INFO  ===== START OF lola-upf2 RECONCLIER:
  {"controller": "element", "controllerGroup": "lupus.gawor.io", "controllerKind": "Element", "Element": {"name": "lola-upf2", "namespace": "default"}, "namespace": "default", "name": "lola-upf2", "reconcileID": "07d57cd1-3723-468e-834c-h8be08237ca"}
```

Rysunek 5.12. Logi operatora element rekoncyliującego obiekt API "lola-upf1". Źródło: Opracowanie własne

Dokumentacja elektroniczna całego procesu wraz z instrukcją uruchomienia na wła-

6. Podsumowanie

```
192.168.56.112 - - [30/Jan/2025 17:10:14] "POST /api/data HTTP/1.1" 200 -
{"actual": {"cpu": "1m", "memory": "19Mi"}, "limits": {"cpu": "250m", "memory": "256Mi"}, "name": "open5gs-upf1",
, "point": "NORMAL", "requests": {"cpu": "100m", "memory": "128Mi"}}
192.168.56.112 - - [30/Jan/2025 17:10:45] "POST /api/data HTTP/1.1" 200 -
{"actual": {"cpu": "1m", "memory": "19Mi"}, "limits": {"cpu": "250m", "memory": "256Mi"}, "name": "open5gs-upf2",
, "point": "NORMAL", "requests": {"cpu": "100m", "memory": "128Mi"}}
192.168.56.112 - - [30/Jan/2025 17:10:45] "POST /api/data HTTP/1.1" 200 -
{"actual": {"cpu": "1m", "memory": "19Mi"}, "limits": {"cpu": "250m", "memory": "256Mi"}, "name": "open5gs-upf1",
, "point": "NORMAL", "requests": {"cpu": "100m", "memory": "128Mi"}}
192.168.56.112 - - [30/Jan/2025 17:11:15] "POST /api/data HTTP/1.1" 200 -
{"actual": {"cpu": "1m", "memory": "19Mi"}, "limits": {"cpu": "250m", "memory": "256Mi"}, "name": "open5gs-upf2",
, "point": "NORMAL", "requests": {"cpu": "100m", "memory": "128Mi"}}
192.168.56.112 - - [30/Jan/2025 17:11:15] "POST /api/data HTTP/1.1" 200 -
```

Rysunek 5.13. Logi Agenta Egress. Źródło: Opracowanie własne.

```
ejek@open5gs-vm:~/lupus$ python3 examples/open5gs/sample-loop/ingress-agent.py --interval 30
* Serving Flask app 'ingress-agent'
* Debug mode: off
2025/01/30 18:36:46 Round: 1
{"open5gs-upf1": {"requests": {"cpu": "100m", "memory": "128Mi"}, "limits": {"cpu": "250m", "memory": "256Mi"}, "actual": {"cpu": "0m", "memory": "19Mi"}}, "open5gs-upf2": {"requests": {"cpu": "100m", "memory": "128Mi"}, "limits": {"cpu": "250m", "memory": "256Mi"}, "actual": {"cpu": "1m", "memory": "19Mi"}}}
Updated Kubernetes custom resource status successfully.
2025/01/30 18:37:19 Round: 2
{"open5gs-upf1": {"requests": {"cpu": "100m", "memory": "128Mi"}, "limits": {"cpu": "250m", "memory": "256Mi"}, "actual": {"cpu": "51m", "memory": "19Mi"}}, "open5gs-upf2": {"requests": {"cpu": "100m", "memory": "128Mi"}, "limits": {"cpu": "250m", "memory": "256Mi"}, "actual": {"cpu": "1m", "memory": "19Mi"}}}
Updated Kubernetes custom resource status successfully.
2025/01/30 18:37:52 Round: 3
{"open5gs-upf1": {"requests": {"cpu": "100m", "memory": "128Mi"}, "limits": {"cpu": "250m", "memory": "256Mi"}, "actual": {"cpu": "108m", "memory": "19Mi"}}, "open5gs-upf2": {"requests": {"cpu": "100m", "memory": "128Mi"}, "limits": {"cpu": "250m", "memory": "256Mi"}, "actual": {"cpu": "1m", "memory": "19Mi"}}}
Updated Kubernetes custom resource status successfully.
Error fetching actual usage for pod open5gs-upf1-855cf568bb-2np85: Error from server (NotFound): podmetrics.metrics.k8s.io "open5gs/open5gs-upf1-855cf568bb-2np85" not found
2025/01/30 18:38:24 Round: 4
{"open5gs-upf1": {"requests": {"cpu": "129m", "memory": "128Mi"}, "limits": {"cpu": "259m", "memory": "256Mi"}, "actual": {}}, "open5gs-upf2": {"requests": {"cpu": "100m", "memory": "128Mi"}, "limits": {"cpu": "250m", "memory": "256Mi"}, "actual": {"cpu": "1m", "memory": "19Mi"}}}
Updated Kubernetes custom resource status successfully.
2025/01/30 18:38:57 Round: 5
{"open5gs-upf1": {"requests": {"cpu": "129m", "memory": "128Mi"}, "limits": {"cpu": "259m", "memory": "256Mi"}, "actual": {"cpu": "114m", "memory": "17Mi"}}, "open5gs-upf2": {"requests": {"cpu": "100m", "memory": "128Mi"}, "limits": {"cpu": "250m", "memory": "256Mi"}, "actual": {"cpu": "1m", "memory": "19Mi"}}}
Updated Kubernetes custom resource status successfully.
```

Rysunek 5.14. Logi Agenta Ingress przy pobudzeniu ruchem. Źródło: Opracowanie własne.

snym środowisku znajduje się pod linkiem: <https://github.com/0x41gawor/lupus/tree/master/examples/open5gs>.

6. Podsumowanie

6.1. Wstęp

Niniejszy rozdział przedstawia wyzwania, z którymi się mierzono podczas pracy, analizuje wyniki w odniesieniu do założeń i celów projektu, omawia możliwe ograniczenia uzyskanych rezultatów, porównuje je z istniejącymi rozwiązaniami oraz przedstawia perspektywy dalszego rozwoju.

6.2. Wyzwania

W trakcie realizacji projektu napotkano liczne wyzwania, w tym:

- Konieczne było dogłębne zrozumienie platformy Kubernetes – nie tylko jej podstaw na poziomie operacyjnym, ale także mechanizmów działania warstwy sterowania.

```

2025-01-30T18:37:53Z    INFO  Element sucessfully reconciled {"controller": "element", "controllerGroup": "lupus.gawor.io", "controllerKind": "Element", "Element": {"name": "lola-demux", "namespace": "default"}, "namespace": "default", "name": "lola-demux", "reconcileID": "8a78e89d-fd16-4f1a-87aa-f26ff67a9b5e", "name": "lola-demux"}
2025-01-30T18:37:53Z    INFO  ===== START OF lola-upf1 RECONCLIER:
{
  "controller": "element", "controllerGroup": "lupus.gawor.io", "controllerKind": "Element", "Element": {"name": "lola-upf1", "namespace": "default"}, "namespace": "default", "name": "lola-upf1", "reconcileID": "6f3171e8-e65e-4f0f-8b0c-cb8928fde1f0"}
  --print1-----Data:
{"actual": {"cpu": "108m", "memory": "19Mi"}, "limits": {"cpu": "250m", "memory": "256Mi"}, "name": "open5gs-upf1", "requests": {"cpu": "100m", "memory": "128Mi"}}
  Sending {"input": {"actual": {"cpu": "108m", "memory": "19Mi"}, "limits": {"cpu": "250m", "memory": "256Mi"}, "name": "open5gs-upf1", "requests": {"cpu": "100m", "memory": "128Mi"}}, "to POST http://192.168.56.112:9500/v1/data/policy/point
  --print2-----Data:
{"actual": {"cpu": "108m", "memory": "19Mi"}, "limits": {"cpu": "250m", "memory": "256Mi"}, "name": "open5gs-upf1", "point": "NORMAL_TO_CRITICAL", "requests": {"cpu": "100m", "memory": "128Mi"}}
  Sending {"input": {"cpu": "108m", "memory": "19Mi"}, "to POST http://192.168.56.112:9500/v1/data/policy/spec
  --print3-----Data:
{"actual": {"cpu": "108m", "memory": "19Mi"}, "limits": {"cpu": "250m", "memory": "256Mi"}, "name": "open5gs-upf1", "point": "NORMAL_TO_CRITICAL", "requests": {"cpu": "100m", "memory": "128Mi"}, "spec": {"limits": {"cpu": "259m", "memory": "256Mi"}, "requests": {"cpu": "129m", "memory": "128Mi"}}, "to POST http://192.168.56.112:9500/v1/data/policy/interval
  --print4-----Data:
{"actual": {"cpu": "108m", "memory": "19Mi"}, "limits": {"cpu": "250m", "memory": "256Mi"}, "name": "open5gs-upf1", "point": "NORMAL_TO_CRITICAL", "requests": {"cpu": "100m", "memory": "128Mi"}, "spec": {"limits": {"cpu": "259m", "memory": "256Mi"}, "requests": {"cpu": "129m", "memory": "128Mi"}}, "to POST http://192.168.56.112:9500/v1/data/policy/interval
  --print5-----Data:
{"actual": {"cpu": "108m", "memory": "19Mi"}, "interval": "HIGH", "limits": {"cpu": "250m", "memory": "256Mi"}, "name": "open5gs-upf1", "point": "NORMAL_TO_CRITICAL", "requests": {"cpu": "100m", "memory": "128Mi"}, "spec": {"limits": {"cpu": "259m", "memory": "256Mi"}, "requests": {"cpu": "129m", "memory": "128Mi"}}, "to POST http://192.168.56.112:9001/api/data
2025-01-30T18:37:53Z    INFO  Success exit encountered {"controller": "element", "controllerGroup": "lupus.gawor.io", "controllerKind": "Element", "Element": {"name": "lola-upf1", "namespace": "default"}, "namespace": "default", "name": "lola-upf1", "reconcileID": "6f3171e8-e65e-4f0f-8b0c-cb8928fde1f0"}
  Sending {"actual": {"cpu": "108m", "memory": "19Mi"}, "interval": "HIGH", "limits": {"cpu": "250m", "memory": "256Mi"}, "name": "open5gs-upf1", "point": "NORMAL_TO_CRITICAL", "requests": {"cpu": "100m", "memory": "128Mi"}, "spec": {"limits": {"cpu": "259m", "memory": "256Mi"}, "requests": {"cpu": "129m", "memory": "128Mi"}}, "to POST http://192.168.56.112:9001/api/data
2025-01-30T18:37:53Z    INFO  Succesfully sent final Data to Next element {"controller": "element", "controllerGroup": "lupus.gawor.io", "controllerKind": "Element", "Element": {"name": "lola-upf1", "namespace": "default"}, "namespace": "default", "name": "lola-upf1", "reconcileID": "6f3171e8-e65e-4f0f-8b0c-cb8928fde1f0"}
2025-01-30T18:37:53Z    INFO  Element sucessfully reconciled {"controller": "element", "controllerGroup": "lupus.gawor.io", "controllerKind": "Element", "Element": {"name": "lola-upf1", "namespace": "default"}, "namespace": "default", "name": "lola-upf1", "reconcileID": "6f3171e8-e65e-4f0f-8b0c-cb8928fde1f0", "name": "lola-upf1"}
2025-01-30T18:37:53Z    INFO  ===== START OF lola-upf2 RECONCLIER:
{
  "controller": "element", "controllerGroup": "lupus.gawor.io", "controllerKind": "Element", "Element": {"name": "lola-upf2", "namespace": "default"}, "namespace": "default", "name": "lola-upf2", "reconcileID": "f4973e27-f"
}

```

Rysunek 5.15. Logi z workflow akcji elementu "upf1" przy pobudzeniu ruchem. Źródło: Opracowanie własne.

Tworzenie własnych operatorów jest uważane za bardzo zaawansowane zadanie w kontekście Kubernetes.

- Wymyślenie w jaki sposób może działać operator, który nie ma zaszytej żadnej logiki pętli zajęło kilka iteracji implementacyjnych projektu. W każdej przybliżano się do celu od zaimplementowania konkretnej struktury pętli, gdzie każdy element był zasobem innego typu i posiadał oddzielny operator, poprzez stopniowe wynajdywanie części wspólnych operatorów, aż do stworzenia jednego typu elementu i interpretera akcji w operatorze
- Jednym z największych wyzwań była implementacja obiektu **danych**. Ze względu na dynamicznie określana w czasie działania strukturę, trudno jest reprezentować taki obiekt w Go, które jest językiem silnie typowanym. Po drugie, nawet jak już zareprezentuje się taki obiekt w pamięci, ciężko nim operować. Kwestie takie jak implementacja zagnieżdżania pól czy obsługa dzikiej karty (*) były bardzo czasochłonne.
- Dużo pracy poświęcono wdrożeniu platformy Open5GS-k8s do testowania. Aspekt podłączenia zewnętrznego UE wymagał czasochłonnej analizy i edukacji rozszerzeń sieciowych używanych przez autora repozytorium²³.
- Z racji skali projektu oraz jego naturze, gdzie efektem końcowym nie jest uzyskanie da-

²³<https://github.com/niloysh/open5gs-k8s/issues/7>

6. Podsumowanie

nej funkcjonalności, a zaproponowanie framework'u użytkownikom, czasochłonny był proces dokumentacji platformy

6.3. Analiza w odniesieniu do założeń

Wszystkie wymagania zdefiniowane w podrozdziale 3.2 zostały spełnione. Jedynym niezrealizowanym wymaganiem pozostaje interfejs graficzny, określony w wymaganiu 13. Uzyskano platformę, za pomocą której można modelować zamknięte pętle sterowania, co potwierdzają wyniki przedstawione w rozdziale 5.

6.4. Ograniczenia

Jednym z głównych ograniczeń jest długość plików kodu LupN. Są one bardzo długie, przez co ich czytelność jest ograniczona. Kolejnym ograniczeniem może być nadmierna ogólność – duży ciężar implementacji spoczywa na użytkowniku platformy.

6.5. Porównanie z istniejącymi rozwiązaniami

Jednym bezpośrednio porównywalnym rozwiązaniem jest ONAP/CLAMP. Proponowana platforma oferuje dużo większą elastyczność modelowanych pętli oraz daje dowolność wyboru silnika polityk.

6.6. Możliwości rozwoju

Proponowana architektura, po wdrożeniu komercyjnym, może stać się integralną częścią systemów zarządzania zgodnych ze specyfikacjami ETSI ENI, ETSI ZSM lub TM Forum.

Bibliografia

- [1] J. O. Kephart i D. M. Chess, „The Vision of Autonomic Computing”, *IEEE Computer*, t. 36, nr. 1, s. 41–50, 2003. DOI: 10.1109/MC.2003.1160055. adr.: https://www.researchgate.net/publication/2955831_The_Vision_Of_Autonomic_Computing.
- [2] M. Minsky, *The Society of Mind*. New York, United States: Simon & Schuster, 1986, ISBN: 978-0671657130.
- [3] D. P. Doyle, „Architecture Evolution for Automation and Network Programmability”, *Ericsson Review*, 2014. adr.: <https://citeseerx.ist.psu.edu/document?repid=rep1&type=pdf&doi=7006f5e8c7b83f2ea265a6155ff9b4cfe11d4011>.
- [4] N. Alliance, „Automation and Autonomous System Architecture Framework”, spraw. tech. Version 1.0, 2022. adr.: https://www.ngmn.org/wp-content/uploads/NGMN_AAAF_v1.0.pdf.
- [5] C. Benzaid i T. Taleb, „AI-Driven Zero Touch Network and Service Management in 5G and Beyond: Challenges and Research Directions”, *IEEE Network*, 2020. DOI: 10.1109/MNET.001.1900252. adr.: https://www.researchgate.net/publication/339224458_AI-Driven_Zero_Touch_Network_and_Service_Management_in_5G_and_Beyond_Challenges_and_Research_Directions.
- [6] L. Fallon, J. Keeney i R. K. Verma, „Autonomic Closed Control Loops for Management, an Idea Whose Time Has Come?”, w *Conference on Network and Service Management (CNSM)*, 2019. DOI: 10.23919/CNSM46954.2019.9012687. adr.: https://www.researchgate.net/publication/339554962_Autonomic_Closed_Control_Loops_for_Management_an.idea.whose.time.has.come.
- [7] ONAP, „Open Network Automation Platform (ONAP) Architecture White Paper”, spraw. tech., 2018. adr.: https://www.onap.org/wp-content/uploads/sites/20/2018/06/ONAP_CaseSolution_Architecture_0618FNL.pdf.
- [8] ETSI, „Zero-touch Network and Service Management (ZSM); Reference Architecture”, ETSI, spraw. tech. ETSI GS ZSM 002 V1.1.1, 2019. adr.: https://www.etsi.org/deliver/etsi_gs/ZSM/001_099/002/01.01.01_60/gs_ZSM002v010101p.pdf.
- [9] J. R. Boyd, *The Essence of Winning and Losing*, Edited by Chet Richards and Chuck Spinney, 1995. adr.: https://slightlyeastofnew.com/wp-content/uploads/2010/03/essence_of_winning_loosing.pdf.
- [10] ETSI, „Zero-touch Network and Service Management (ZSM); Closed-Loop Automation Enablers”, ETSI, spraw. tech. ETSI GS ZSM 009-1 V1.1.1, 2021. adr.: https://www.etsi.org/deliver/etsi_gs/ZSM/001_099/00901/01.01.01_60/gs_ZSM00901v010101p.pdf.
- [11] T. Forum, *Open Digital Architecture*, Dostęp online: 07.02.2025, 2018. adr.: <https://www.tmforum.org/resources/publication/open-digital-architecture/>.
- [12] T. Forum, „AI Closed Loop Automation - Anomaly Detection and Resolution”, TM Forum, spraw. tech. IG1219 V2.1.0, 2021. adr.: <https://www.tmforum.org/>

6. Bibliografia

- resources/introductory-guide/ig1219-ai-closed-loop-automation-anomaly-detection-and-resolution-v2-1-0/.
- [13] T. Forum, „Closed Loop Automation Implementation Architectures”, TM Forum, spraw. tech. TR284 V3.1.0, 2021. adr.: <https://www.tmforum.org/resources/how-to-guide/tr284-ai-closed-loop-automation-implementation-architectures-v3-1-0/>.
 - [14] T. Forum, „AI Closed Loop Automation Management”, TM Forum, spraw. tech. IG1219A V1.1.0, 2022. adr.: <https://www.tmforum.org/resources/introductory-guide/ig1219a-ai-closed-loop-automation-management-v2-0-0/>.
 - [15] ETSI, „Experiential Networked Intelligence (ENI); System Architecture”, ETSI, spraw. tech. ETSI GS ENI 005 V3.1.1, 2023. adr.: https://www.etsi.org/deliver/etsi_gs/ENI/001_099/005/03.01.01_60/gs_ENI005v030101p.pdf.
 - [16] ETSI, „Overview of Prominent Control Loop Architectures”, ETSI, spraw. tech. ETSI GR ENI 017 V2.2.1, 2024. adr.: https://www.etsi.org/deliver/etsi_gr/ENI/001_099/017/02.02.01_60/gr_ENI017v020201p.pdf.
 - [17] J. Strassner, N. Agoulmine i E. H. Lehtihet, „FOCALE - A Novel Autonomic Networking Architecture”, *ITSSA Journal*, t. 3, nr. 1, s. 64–79, 2007. adr.: https://www.researchgate.net/publication/268441498_FOCALE_-_A_Novel_Autonomic_Networking_Architecture.
 - [18] J. Strassner, „DEN-ng: achieving business-driven network management”, *IEEE Communications Magazine*, t. 41, nr. 10, s. 90–96, 2003. adr.: <https://ieeexplore.ieee.org/document/1015622>.
 - [19] „ETSI TS 103 195-2 V1.1.1 (2018-05): Autonomic network engineering for the self-managing Future Internet (AFI); Generic Autonomic Network Architecture; Part 2: An Architectural Reference Model for Autonomic Networking, Cognitive Networking and Self-Management”, ETSI, spraw. tech., 2018. adr.: https://www.etsi.org/deliver/etsi_ts/103100_103199/10319502/01.01.01_60/ts_10319502v010101p.pdf.
 - [20] J. Strassner, J. W.-K. Hong i S. van der Meer, „The Design of an Autonomic Element for Managing Emerging Networks and Services”, w *International Conference on Ultra Modern Telecommunications*, 2009. DOI: 10.1109/ICUMT.2009.5345533. adr.: https://www.researchgate.net/publication/221003980_The_design_of_an_Autonomic_Element_for_managing_emerging_networks_and_services.

Wykaz symboli i skrótów

Architektura – Zbiór reguł i metod opisujących funkcjonalność, organizację oraz implementację systemu.

Dane – Fakty oraz statystyk zebrane razem w celu analizy. Stanowią podstawę do wydobycia z nich informacji

Definicje Zasobów Własnych (ang. Custom Resource Definitions) – Pliki manifestacyjne YAML służące do zarejestrowania w klastrze nowe zasoby własne

Doświadczenie (ang. Experience) – Proces zdobywania wiedzy przez system podczas funkcjonowania w środowisku docelowym .

Edukacja (ang. Education) – Proces zdobywania wiedzy przez system poza środowiskiem docelowym, np. podczas trenowania modelu .

Wiedza (ang. Knowledge) – Zestaw wzorców, które są wykorzystywane do wyjaśniania, a także przewidywania tego, co się wydarzyło, dzieje lub może się wydarzyć w przyszłości. Bazuje na danych, informacjach oraz umiejętnościach zdobytych poprzez doświadczenie oraz edukację

ENI – Experiential Networked Intelligence

ETSI – European Telecommunications Standards Institute

Reprezentacja pojęć będących przedmiotem zainteresowania środowiska w formie niezależnej od formy danych

Kognitywność (ang. cognition) – Proces rozumienia danych oraz informacji w celu produkcji nowych danych, informacji oraz wiedzy

Kognitywny System Zarządzania Siecią – System zarządzania siecią, który jest jednocześnie kognitywny. Docelowy system specyfikowany przez ENI

Kontroler (ang. controller) – Proces monitorujący stan obiektów API w klastrze i doprowadzający je do stanu pożądanego

Obiekt API (ang. API object) – Zasób reprezentujący element klastra, np. Poda, Deployment, Service. Jest przechowywany w etcd i zarządzany przez API Server. Jest to konkretna instancja danego typu (ang. Kind) zasobów

Plik Manifestowy YAML (ang. YAML Manifest File) – Plik konfiguracyjny zapisany w formacie YAML, definiujący obiekty API Kubernetes. Służy do deklaratywnego zarządzania zasobami klastra

Polityka (ang. Policy) – Zestaw reguł, który jest używany do zarządzania i kontrolowania zmiany i/lub utrzymania stanu jednego lub więcej zarządzanych obiektów

Regulator (ang. Control System) – Pojęcie z teorii sterowania. System, który reguluje pracę obiektu

Sterowany danymi (ang. Data-Driven) – Nie narzucający żadnej logiki pętli – logika jest interpretowana na podstawie danych.

System ENI – Centralny punkt architektury ENI. Odpowiedzialny za zamkniętą pętlę sterowania, za pomocą której ENI chce osiągnąć kognitywność. Lupus aspiruje do tego, aby zaproponować architekturę dla Systemu ENI na Kubernetes

System kognitywny – System, który uczy się, wnioskuje oraz podejmuje decyzje w sposób przypominający ludzki umysł

Uczenie maszynowe (ang. Machine Learning) – proces, który zdobywa nową wiedzę i/lub aktualizuje istniejącą wiedzę w celu optymalizacji funkcjonowanie systemu przy użyciu przykładowych obserwacji

Świadomość kontekstu (ang. Context Aware) – Posiadanie przez system informacji oraz wiedzy, które opisują środowisko w jakim znajduje się dana jednostka w celu lepszego doboru wzorca do rozwiązyania danego problemu

Wzorzec (ang. pattern) – Generyczne, reużywalne rozwiązanie danego problemu. Część składowa wiedzy .

Warstwa Sterowania (ang. Control Plane) – Zestaw komponentów zarządzających statem klastra Kubernetes. W szczególności Controller Manager, który nadzoruje kontrolery zasobów

Workflow – Sekwencja połączonych węzłów, czasami zależnych warunkowo, która realizuje określony cel. Zazwyczaj workflow definiuje się w celu organizacji pracy.

Wnioskowanie (ang. reasoning) – Proces, w którym system wyciąga logiczne wnioski z dostępnych danych i wiedzy

Wzorzec Operator (ang. Operator Pattern) – Rozszerzenie Kubernetes pozwalające rozwijać kontrolery dla zasobów własnych

Zasoby Własne (ang. Custom Resources) – Mechanizm rozszerzenia klastra Kubernetes o nowe typy obiektów API

Spis rysункów

2.1	Pracowniczki warszawskiej centrali telefonicznej z końca lat 20. XX wieku. Źródło: https://wielkahistoria.pl/wp-content/uploads/2020/07/Telefonistki-z-warszawskiej-centrali-1024x760.jpg .	11
2.2	Dwa stany systemu: przed, oraz po realizacji zgłoszenia o treści: "D" chce zadzwonić do "F". Źródło: Opracowanie własne.	12
2.3	Architektura autonomicznych systemów IBM. Źródło [1].	13
2.4	Zestawienie lini czasu rozwoju systemów zarządzania siecią oraz pętli sterowania. Źródło: [6].	15
2.5	Architektura referencyjna ZSM. Źródło: [8].	18
2.6	Mapowanie pomiędzy elementami składowymi architektury ZSM a zamkniętą pętlą sterowania. Źródło: Opracowanie własne na postawie [10].	19
2.7	Fazy cyklu życia oraz aktywności zamkniętej pętli sterowania. Źródło: [10].	20
2.8	Architektura logiczna CLADRA. Źródło: [12].	20
2.9	Wysokopoziomowa architektura funkcjonalna ENI. Źródło: [15].	22
2.10	Koncepcja wyniesienia autonomicznych menadżerów na wspólną platformę. Źródło: Opracowanie własne na podstawie: [1].	23
2.11	Hierarchiczna organizacja zamkniętych pętli sterowania. Źródło: [16].	24
2.12	Architektura pętli OODA. Źródło: [16].	25

2.13 Architektura pętli MAPE-K. Źródło: [16].	26
2.14 Architektura pętli Focale. Źródło: Opracowanie własne na podstawie [16].	26
2.15 Architektura pętli GANA. Źródło: [16].	27
2.16 Architektura pętli COMPA. Źródło: [16].	27
2.17 Architektura pętli Focale v3. Źródło: Opracowanie własne na podstawie [16]. . .	28
3.1 Architektura referencyjna dla Luples. Źródło: Opracowanie własne.	38
3.2 Architektura referencyjna z agentami translacji. Źródło: Opracowanie własne.	39
3.3 Przykładowe workflow pętli. Źródło: Opracowanie własne.	40
3.4 Przykładowe workflow akcji. Źródło: Opracowanie własne.	41
4.1 Architektura Kubernetes. Źródło: https://kubernetes.io/docs/concepts/architecture/	44
4.2 Flow pracy kontrolera. Źródło: Opracowanie własne.	45
4.3 Zaznaczenie możliwych do zaprogramowania elementów flow pracy kontrolera. Źródło: Opracowanie własne.	46
4.4 Komunikacja pomiędzy Elementami Luples. Źródło: Opracowanie własne.	46
5.1 Architektura Open5GS. Źródło: Opracowanie własne na podstawie https://open5gs.org/open5gs/docs/guide/01-quickstart/	55
5.2 Architektura UERANSIM. Źródło: Opracowanie własne.	55
5.3 Stan podów w klastrze. Źródło: Opracowanie własne.	56
5.4 Wdrożenia Open5GS, w tym instancje UPF. Źródło: Opracowanie własne.	57
5.5 Endpoint Egress Agent przyjmujący finalne dane. Źródło: Opracowanie własne.	59
5.6 Workflow Akcji Elementu Luples. Źródło: Opracowanie własne.	61
5.7 Workflow Pętli. Źródło: Opracowanie własne.	61
5.8 Logi Agenta Ingress. Źródło: Opracowanie własne.	62
5.9 Status obiektu API "lola-demux". Źródło: Opracowanie własne.	62
5.10 Logi operatora element rekoncylującego obiekt API "lola-demux". Źródło: Opracowanie własne.	63
5.11 Statusy obiektów API "lola-upf1" oraz "lola-upf2". Źródło: Opracowanie własne.	63
5.12 Logi operatora element rekoncylującego obiekt API "lola-upf1". Źródło: Opracowanie własne.	63
5.13 Logi Agenta Egress. Źródło: Opracowanie własne.	64
5.14 Logi Agenta Ingress przy pobudzeniu ruchem. Źródło: Opracowanie własne. . .	64
5.15 Logi z workflow akcji elementu "upf1" przy pobudzeniu ruchem. Źródło: Opracowanie własne.	65

Spis tabel

4.1 Porównanie polimorfizmu przez wskaźniki i przez interfejsy w Go.	51
--	----

Spis załączników

1. Definicje Luples	72
2. Instalacja Luples	74
3. Specyfikacja notacji LupN	76
4. Specyfikacja interfejsów Luples	83
5. Specyfikacja obiektu danych	84
6. Specyfikacja akcji	85
7. Kod Agenta Ingress	87
8. Kod Agenta Egress	90
9. Kod Elementów Zewnętrznych	92
10. Kod LupN	95
11. Funkcje Menadżera Zamkniętych Pętli	100

Załącznik 1. Definicje Luples

Specyfikacja w formie elektronicznej znajduje się pod linkiem: <https://github.com/0x41gawor/luples/blob/master/docs/defs.md>.

Akcja (ang. Action) – Obiekt LupN. Za jej pomocą możliwe są operacje na danych.

Akcja Sterująca (ang. Control Action) – Akcja wywnioskowana przez System Sterowania i wykonywana na Systemie Zarządzanym przez Agenta Egress. Akcja Sterowania ma za zadanie przybliżyć Stan Aktualny do Stanu Pożądanego.

Agent Translacji (ang. Translation Agent) – Agent oprogramowania na styku Luples oraz Systemu Zarządzanego pełniący rolę integratora. Termin zbiorczy na Agent Ingress i Agent Egress.

Agent Egress (ang. Egress Agent) – Jeden z agentów translacji umieszczony na wyjściu z Luples. Przekazuje finalne dane reprezentujące akcję sterowania do systemu zarządzanego. Implementuje interfejs Lupout.

Agent Ingress (ang. Ingress Agent) – Jeden z agentów translacji umieszczony na wejściu do Luples. Przekazuje stan aktualny zarządzanego systemu do Luples. Implementuje interfejs Lupin.

Część Obliczeniowa (ang. Computing Part) – Część logiki pętli odpowiedzialna za obliczenia. Wykonywana jest przez elementy zewnętrzne, nie elementy Luples.

Dane (ang. Data) – Nośnik informacji w jednej iteracji pętli. Informacje zapisane są w formacie JSON.

Destynacja (ang. Destination) – Referencja do Elementu Zewnętrznego. Jednoznacznie opisuje żądaną HTTP, jakie ma wykonać Operator Zasobu Element.

Element (ang. Element) – Typ (ang. kind) obiektu API stanowiącego Element Luples.

Element Egress (ang. Egress Element) – Ostatni element w danej ścieżce workflow pętli. Implementuje interfejs Lupout.

Element Ingres (ang. Ingress Element) – Pierwszy element w workflow pętli. Implementuje interfejs Lupin.

Element Lupus (ang. *Lupus Element*) – Jeden z elementów pętli. Działa w warstwie sterowania Kubernetes. Jego celem jest wyrażenie workflow pętli oraz delegacja części obliczeniowej do elementów zewnętrznych.

Element Pętli (ang. *Loop Element*) – Element realizujący jednostkę logiki pętli. Termin zbiorczy na Element Lupus oraz Element Zewnętrzny.

Element Zewnętrzny (ang. *External Element*) – Jeden z elementów pętli. Działa poza klastrem Kubernetes. Jego celem jest część obliczeniowa logiki pętli.

Finalne dane (ang. *Final Data*) – Postać danych po wykonaniu ostatniej akcji z workflow akcji Elementu Egress. To ona definiuje Akcję Sterującą.

Funkcje użytkownika (ang. *User Functions*) – Alternatywa dla wdrażania serwerów HTTP do prostych obliczeń. Funkcje użytkownika działają jak elementy zewnętrzne, ale są wykonywane w klastrze Kubernetes. Jest to jedna z dostępnych Destynacji w Lupn.

Interfejs Lupin (ang. *Lupin interface*) – Interfejs wejściowy do Lupus. Implementować go musi Agent Ingress oraz Element Ingress.

Interfejs Lupout (ang. *Lupout interface*) – Interfejs wyjściowy z Lupus. Implementować go musi Agent Egress oraz Element Egress.

Interfejsy Lupus (ang. *Lupus interfaces*) – Termin zbiorczy na Interfejs Lupin oraz Interfejs Lupout.

Kod LupN (ang. *LupN code*) – Kod wyrażający notację LupN. Zbiór obiektów LupN zapisanych w YAML. Zapisany jest w pliku LupN.

Logika Pętli (ang. *Loop logic*) – Kroki, które muszą zostać wykonane, aby w każdej iteracji pętli przybliżyć Stan Aktualny do Stanu Pożądanego. Instrukcje określające, jak na podstawie reprezentacji Stanu Aktualnego ma zostać *wywnioskowana* Akcja Sterująca.

LupN (ang. *LupN*) – Notacja do wyrażania workflow pętli za pomocą obiektów LupN. Zapisywana w pliku LupN.

Lupus (ang. *Lupus*) – System o proponowanej w pracy architekturze, który pełni rolę Systemu Sterowania.

Lupus Master (ang. *Lupus Master*) – Nadzorca pojedynczej pętli Lupus. Odpowiedzialny za kreację obiektów Zasobu Lupus Element.

Master (ang. *Master*) – Typ (ang. *kind*) obiektu API dla Lupus Master.

Open Policy Agent (ang. *Open Policy Agent*) – Serwer HTTP dedykowany do definiowania polityk i stosowania ich w systemach informatycznych.

Operator Zasobu Master (ang. *Master Operator*) – Kontroler zasobu Master. Odpowiedzialny za interpretację workflow pętli notacji LupN i tworzenie obiektów Element.

Obiekt LupN (ang. *LupN Object*) – Obiekty składające się na składnię LupN za pomocą, których wyrażane jest workflow pętli

Operator Zasobu Element (ang. *Element Operator*) – Kontroler zasobu Element. Odpowiedzialny za interpretację workflow akcji notacji LupN i jego wykonanie.

Plik LupN (ang. *LupN file*) – Plik manifestowy YAML zasobu Master. Zapisana jest w nim notacja LupN.

Pole Danych (ang. *Data Field*) – Jedno pole JSON w danych. Dostępne pod kluczem. Przekazywane jako wejście/wyjście akcji.

Problem Zarządzania (ang. Management Problem) – Problem występujący w Systemie Zarządzanym, który System Sterowania ma za cel rozwiązać.

Projektant (ang. Designer) – Jednostka użytkownika odpowiedzialna jedynie za projekt pętli. Nie musi posiadać umiejętności technicznych, a jedynie posługiwać się notacją LupN.

Sprzężenie Zwrotne (ang. Control Feedback) – Reprezentacja Stanu Aktualnego wysyłana przez (lub pobierana z) Systemu Zarządzanego.

Stan Aktualny (ang. Current State) – Obserwowany w danej chwili stan Systemu Zarządzanego. Kontrastuje ze Stanem Pożądanym.

Stan Pożądany (ang. Desired State) – Pożądany stan obserwowany w Systemie Zarządzanym, który System Sterowania próbuje osiągnąć. Zazwyczaj można go wywieść z Problemu Zarządzania.

System Sterowania (ang. Control System) – System odpowiedzialny za rozwiązanie Problemu Zarządzania w Systemie Zarządzanym za pomocą Zamkniętej Pętli Sterowania. Lupus aspiruje do tej roli.

System Zarządzany (ang. Managed System) – Dowolny system w posiadaniu Użytkownika, w którym występuje Problem Zarządzania.

Użytkownik (ang. User) – Organizacja lub indywidualność, która ma za cel użyć Lupusa w celu rozwiązania Problemu Zarządzania w swoim Systemie Zarządzanym. W zespole użytkownika potrzebne są kompetencje programistyczne (do wdrożenia agentów translacji oraz elementów zewnętrznych), a także wyróżnia się rolę Projektanta.

Wdrożenie Lupus (ang. Lupus deployment, Lupus usage or Lupus application) – Pojęcie dotyczące rozwiązania Problemu Zarządzania przez Użytkownika w danym Systemie Zarządzanym.

Workflow Akcji (ang. Actions Workflow) – *Workflow* złożone z Akcji w pojedynczym Elementie Lupus. Interpretowane przez Operatora Zasobu Element.

Workflow Pętli (ang. Loop Workflow) – *Workflow* złożone z Elementów Pętli. Musi realizować Logikę Pętli.

Zamknięta Pętla Sterowania (ang. Closed Control Loop) – Sposób, w jaki Lupus jako System Sterowania rozwiązuje Problem Zarządzania.

Załącznik 2. Instalacja Lupus

Specyfikacja w formie elektronicznej znajduje się pod linkiem: <https://github.com/0x41gawor/lupus/blob/master/docs/installation.md>.

2.1. Przedmowa

Instalacja **Lupus** wymaga umiejętności technicznych oraz podstawowej znajomości operacyjnej Kubernetes.

Lupus jest zaimplementowany jako projekt Kubebuilder²⁴. Zalecanym sposobem instalacji **Lupus** jest sklonowanie tego repozytorium i przyjęcie roli dewelopera tego projektu.

Nie istnieje coś takiego jak instalacja **Lupus** (np. w systemie operacyjnym). Można zainstalować **Zasoby Własne dla Elementów Lupus** w klastrze Kubernetes i uruchomić dla nich **Kontrolery**. Niniejszy załącznik opisuje właśnie taki proces.

2.2. Wymagania wstępne

Użytkownik musi posiadać działający klaster Kubernetes. Może to być Minikube²⁵, zainstalowany silnik kontenerów (ang. *container engine*) (np. Docker²⁶) oraz język Go²⁷.

2.2.1. Instalacja Kubebuilder

Instrukcja dostępna pod adresem: <https://book.kubebuilder.io/quick-start>.

2.3. Klonowanie repozytorium

Listing 17. Klonowanie repozytorium

```
git clone https://github.com/0x41gawor/lupus  
cd lupus
```

2.4. Instalacja CRD w klastrze

To polecenie zastosuje **CRD** (pl. Definicje **Zasobów Własnych**) dla **Master** i **Element**, umożliwiając ich użycie.

Listing 18. Instalacja CRD

```
make install
```

2.5. Uruchomienie kontrolerów

To polecenie uruchomi *kontrolery* dla *zasobów własnych master i element*.

Listing 19. Uruchomienie kontrolerów

```
make run
```

Istnieje możliwość uruchomienia kontrolerów jako pody w klastrze Kubernetes. W tym celu użytkownik jest zaproszony do bliższego zapoznania się z platformą Kubebuilder. Dopóki **Użytkownik** jest pewien, że nie będzie dopisywał **Funkcji Użytkownika** nie jest to zalecane podejście.

²⁴<https://book.kubebuilder.io>

²⁵<https://minikube.sigs.k8s.io/docs/>

²⁶<https://docs.docker.com>

²⁷<https://go.dev>

Załącznik 3. Specyfikacja notacji LupN

Specyfikacja w formie elektronicznej znajduje się pod linkiem: <https://github.com/0x41gawor/lupus/blob/master/docs/spec/lupn.md>.

LupN (od ang. *loop* oraz *Notation*) to język/notacja służąca do wyrażania **Workflow Pętli**. Nie zawiera opisu **Części Obliczeniowej Logiki Pętli**. **Część Obliczeniowa** jest określona poza **Lupus**, w **Elementach Zewnętrznych**.

LupN specyfikuje:

- **Workflow Pętli**, czyli workflow **Elementów Lupus**,
- odniesienia do **Elementów Zewnętrznych**, wyrażone jako **Destynacje**,
- **Workflow Akcji** w ramach **Elementu Lupus**,
- odniesienie (lub odniesienia) do **Agenta Egress** jako **Destynacja**.

Jak można zauważyć, LupN wyraża **workflow** na dwóch poziomach: globalnym (czyli **Workflow Elementów Lupus**) oraz wewnątrz **Elementu Lupus** (czyli **Workflow Akcji**). Możliwości obu poziomów są do siebie zbliżone, ale ostatecznie różne. Ten załącznik omówi również tę kwestię.

Z punktu widzenia implementacji **Plik LupN** to w rzeczywistości *YAML manifest file* dla *Zasobu Własnego Master*. Po zaaplikowaniu (ang. *apply*), **Operator Zasobu Master** uruchamia **Elementy Lupus**, które realizują wyrażone **Workflow Pętli**.

LupN wyraża **Workflow Pętli** poprzez specyfikację różnych obiektów w notacji YAML. Nazwijmy te obiekty **Obiekami LupN**. Załącznik 3 specyfikuje te obiekty oraz relacje między nimi. Wskazuje również, co oznacza użycie każdego z nich w kontekście **Workflow Pętli** i jak **Operator Zasobu Element** je interpretuje w czasie działania.

Okazuje się, że obiekty YAML w **YAML manifest files** są pochodnymi struktur Golang (typów Golang), dlatego możemy opisać **Obiekty LupN** na podstawie tych struktur Golang. Obiekty YAML w **Pliku LupN** są pochodnymi struktur Go, dlatego **Obiekty LupN** możemy opisać na ich podstawie.

Wymagane jest wcześniejsze zapoznanie się z YAML. Załącznik nie obejmuje translacji dokonywanej przez Kubernetes między strukturami Go a reprezentacjami obiektów YAML. Serializacja jest wykonywana przez controller-gen i opisana w *Kubebuilder Book*. Tłumaczenie to można łatwo zaobserwować i nauczyć się, analizując przykłady zamieszczone w repozytorium projektu: <https://github.com/0x41gawor/lupus/tree/master/examples>

3.1. Możliwości LupN

Ze względu na różnice implementacyjne węzłów omówione w podrozdziale 4.3.5, możliwości Workflow Pętli oraz Workflow Akcji różnią się od siebie. Sekwencja wykonawcza elementów jest definiowana poprzez obiekty next. Każdy element definiuje listę następnych elementów. Zazwyczaj jest to jeden element. Możliwe są rozgałęzienia (ang. *forks*) czyli lista z większą ilością elementów, ale wtedy zostaje wywołane wiele elementów niezależnie. Nie ma możliwości na zsynchronizowane powrotne złączenie przepływu danych. W przypadku akcji stosowany jest ten sam mechanizm opierający się na definiowaniu

następnej akcji, z tym, że tutaj może być ona tylko jedna. Flow akcji interpretowane jest bowiem przez kontroler elementu, który procesuje je po jednej na raz. Z tego powodu możliwe jest sterowanie przepływem (ang. *flow control*), które zostało zaimplementowane jako specjalny typ akcji - switch.

3.2. Specyfikacja

Plik LupN posiada 4 główne pola (ang. *top-level fields*).

Listing 20. Główne pola pliku LupN

```
apiVersion: lupus.gawor.io/v1
kind: Master
metadata:
  labels:
    app.kubernetes.io/name: lupus
    app.kubernetes.io/managed-by: kustomize
  name: lola
spec:
  <lupn-objects>
```

Każde z nich musi być ustawione jak w 20 oprócz `metadata.name`, to pole odróżnia instancje pętli między sobą w obrębie klastra Kubernetes.

Notacja LupN rozpoczyna się od pola `spec`. Każdy obiekt Lupn zostanie opisany poprzez swoją definicję w Go.

3.2.1. Drzewo obiektów LupN

Podczas przeglądania specyfikacji **obiektów LupN** pomocne będzie śledzenie aktualnej pozycji w drzewie zależności obiektów.

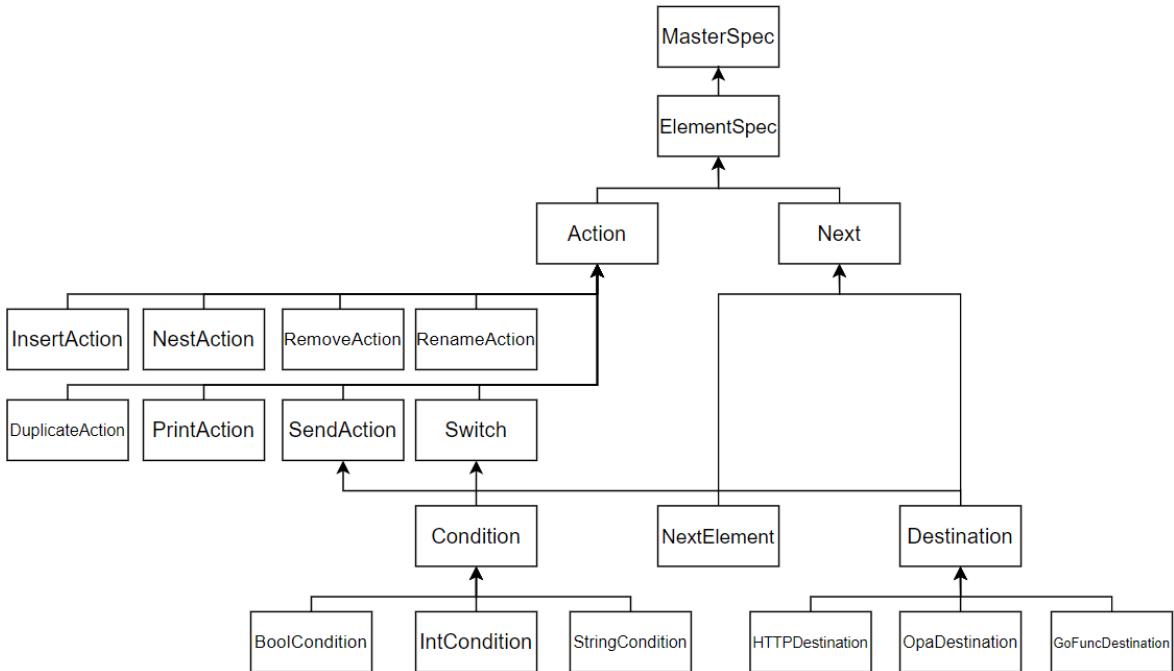
3.2.2. MasterSpec

Listing 21. MasterSpec

```
// MasterSpec defines the desired state of Master
type MasterSpec struct {
    // Name of the Master CR (indicating the name of the loop)
    Name string `json:"name"`
    // Elements is a list of Luples-Elements
    Elements []*ElementSpec `json:"elements"`
}
```

Każdy element na liście `Elements` spowoduje, że **Operator Zasobu Master** stworzy obiekt API typu **Luples Element**.

3.2.3. ElementSpec

Rysunek 3.1. Drzewko zależności obiektów LupN. Źródło: Opracowanie własne.

Listing 22. MasterSpec

```

// ElementSpec defines the desired state of Element
type ElementSpec struct {
    // Name is the name of the element, its distinct from Kubernetes API Object name,
    // but rather serves ease of management aspect for loop-designer
    Name string `json:"name"`
    // Descr is the description of the lupus-element, same as Name it serves as
    // the ease of management aspect for loop-designer
    Descr string `json:"descr"`
    // Actions is a list of Actions that lupus-element has to perform
    Actions []Action `json:"actions,omitempty"`
    // Next is a list of next objects (can be lupus-element or external-element)
    // to which send the final-data
    Next []Next `json:"next,omitempty"`
    // Name of master element (used as prefix for lupus-element name)
    Master string `json:"master,omitempty"`
}

```

3.2.4. Next

Listing 23. Next

```

// Next specifies the next loop-element in a loop workflow,
// it may be either lupus-element or reference to an external-element
// It allows to forward the whole final-data, but also parts of it
type Next struct {
    // Type specifies the type of next loop-element, lupus-element (element)
    // or external-element (destination)
    Type string `json:"type"\u00d7kubebuilder:"validation:Enum=element,destination"`
    // List of input keys (Data fields) that have to be forwarded
    // Pass array with single element '*' to forward the whole input
    Keys []string `json:"keys"`
    // One of the fields below is not null
    Element *NextElement `json:"element,omitempty"\u00d7kubebuilder:"validation:Optional"`
    Destination *Destination `json:"destination,omitempty"\u00d7kubebuilder:"validation:Optional"`
}

```

3.2.5. NextElement

Listing 24. NextElement

```

// NextElement indicates the next loop-element
// in loop-workflow of type lupus-element
type NextElement struct {
    // Name is the lupus-name of lupus-element
    // (the one specified in Element struct)
    Name string ‘json：“name”’
}

```

3.2.6. Destination

Listing 25. Destination

```

// Destination represents an external-element
// It holds all the info needed to make a call to an external-element
// It supports calls to HTTP server, Open Policy Agent or user-functions
type Destination struct {
    // Type specifies if the external element is: a HTTP server in general,
    // a special kind of HTTP server like Open Policy Agent or internal, a user-function
    Type string ‘json：“type”’kubebuilder：“validation：Enum=http;opa;gofunc”
    // One of these fields is not null depending on a Type
    HTTP *HTTPDestination ‘json：“http,omitempty”’kubebuilder：“validation：Optional”
    Opa *OpaDestination ‘json：“opa,omitempty”’kubebuilder：“validation：Optional”
    GoFunc *GoFuncDestination ‘json：“gofunc,omitempty”’kubebuilder：“validation：Optional”
}

```

3.2.7. HTTPDestination

Listing 26. HTTPDestination

```

// HTTPDestination defines fields specific to a HTTP type
// This is information needed to make a HTTP request
type HTTPDestination struct {
    // Path specifies HTTP URI
    Path string ‘json：“path”’
    // Method specifies HTTP method
    Method string ‘json：“method”’
}

```

3.2.8. OpaDestination

Listing 27. OpaDestination

```

// OpaDestination defines fields specific to Open Policy Agent type
// This is information needed to make an Open Policy Agent request
// Call to Opa is actually a special type of HTTP call
type OpaDestination struct {
    // Path specifies HTTP URI, since method is known
    Path string ‘json：“path”’
}

```

3.2.9. GoFuncDestination

Listing 28. GoFuncDestination

```
// GoFuncDestination defines fields specific to GoFunc type
// This is information needed to call an user-function
type GoFuncDestination struct {
    // Name specifies the name of the function
    Name string `json:"name"`
}
```

3.2.10. Action

Listing 29. Action

```
// Action represents operation that is performed on Data
// Action is used in Element spec. Element has a list of Actions
// and executes them in a workflow manner
// In general, each action has an input and output keys that define
// which Data fields it has to work on
// Each action indicates the name of the next Action in Action Chain
// There is special type - Switch. Actually, it does not perform any operation on Data,
// but rather controls the flow of Actions chain
type Action struct {
    // Name of the Action, it is for designer to ease the management of the Loop
    Name string `json:"name"`
    // Type of Action
    Type string `json:"type"`
    kubebuilder:"validation:Enum=send,nest,remove,rename,duplicate,print,insert,switch"
    // One of these fields is not null depending on a Type.
    Send     *SendAction      `json:"send,omitempty"`
    Nest    *NestAction      `json:"nest,omitempty"`
    Remove  *RemoveAction   `json:"remove,omitempty"`
    Rename  *RenameAction   `json:"rename,omitempty"`
    Duplicate *DuplicateAction `json:"duplicate,omitempty"`
    Print   *PrintAction    `json:"print,omitempty"`
    Insert  *InsertAction   `json:"insert,omitempty"`
    Switch  *Switch          `json:"switch,omitempty"`
    // Next is the name of the next action to execute, in the case of Switch-type action it stands as a default branch
    Next string `json:"next"`
}
```

Pole Next, oprócz nazw akcji, może przyjąć jedną z dwóch zdefiniowanych wartości. Wartość final oznacza, że postać **Danych** po tej akcji jest już w swojej **Finalnej Postaci** i musi zostać przekazana do następnego **Elementu Lupus**. Wartość exit oznacza nagłe zaniechanie aktualnej iteracji **Pętli Sterowania** (zazwyczaj wskutek błędu).

3.2.11. SendAction

Listing 30. SendAction

```
// SendAction is used to make call to external-element
// Element's controller obtains a data field using InputKey,
// and attaches it as a json body when performing a call to destination.
// Response is saved in data under an OutputKey
type SendAction struct {
    InputKey    string      `json:"inputKey"`
    Destination Destination `json:"destination"`
    OutputKey   string      `json:"outputKey"`
}
```

3.2.12. InsertAction

Listing 31. InsertAction

```
// InsertAction is used to make a new field and insert value to it
// Normally new fields are created as an outcome of other types of actions
// It is useful in debugging or logging,
// e.g. can indicate the path taken by the actions workflow
type InsertAction struct {
    OutputKey string "json:\"outputKey\""
    Value     runtime.RawExtension "json:\"value\""
}
```

3.2.13. NestAction

Listing 32. NestAction

```
// NestAction is used to group a number of data-fields together.
// Element's controllers gather fields indicated by InputKeys list
// and nest them in a new field under an OutputKey.
type NestAction struct {
    InputKeys []string "json:\"inputKeys\""
    OutputKey string   "json:\"outputKey\""
}
```

3.2.14. RemoveAction

Listing 33. RemoveAction

```
// RemoveAction is used to delete a data-field.
// Elements' controllers remove fields indicated by the list InputKeys
type RemoveAction struct {
    InputKeys []string "json:\"inputKeys\""
}
```

3.2.15. RenameAction

Listing 34. RenameAction

```
// RenameAction is used to change the name of a data-field.
// InputKey indicates a field to be renamed
// OutputKey is the new field name.
type RenameAction struct {
    InputKey string "json:\"inputKey\""
    OutputKey string "json:\"outputKey\""
}
```

3.2.16. DuplicateAction

Listing 35. DuplicateAction

```
// DuplicateAction is used to make a copy of a data-field.  
// InputKey indicates the field of which value has to be copied.  
// OutputKey indicates the field to which values have to be pasted in.  
type DuplicateAction struct {  
    InputKey string ‘json：“inputKey”’  
    OutputKey string ‘json：“outputKey”’  
}
```

3.2.17. PrintAction

Listing 36. PrintAction

```
// PrintAction is used to print the value of each field  
// indicated by InputKeys in a controller’s console.  
// It is useful in debugging or logging.  
type PrintAction struct {  
    InputKeys []string ‘json：“inputKeys”’  
}
```

3.2.18. Switch

Listing 37. Switch

```
// Switch is a special type of action used for flow-control  
// When Element’s controller encounters switch action on the chain  
// it emulates the work of a switch known in other programming languages  
type Switch struct {  
    Conditions []Condition ‘json：“conditions”’  
}
```

3.2.19. Condition

Listing 38. Condition

```
// Condition represents a single condition present in Switch action  
// It defines on which Data field it has to be performed,  
// the actual condition to be evaluated,  
// and the next Action if evaluation returns true.  
type Condition struct {  
    // Key indicates the Data field that has to be retrieved  
    Key string ‘json：“key”’  
    // Operator defines the comparison operation, e.g. eq, ne, gt, lt  
    Operator string ‘json：“operator”’kubebuilder：“validation:Enum=eq,ne,gt,lt”’  
    // Type specifies the type of the value: string, int, float, bool  
    Type string ‘json：“type”’kubebuilder：“validation:Enum=string,int,float,bool”’  
    // One of these fields is not null depending on a Type.  
    BoolCondition *BoolCondition ‘json：“bool,omitempty”’kubebuilder：“validation:Optional”’  
    IntCondition *IntCondition ‘json：“int,omitempty”’kubebuilder：“validation:Optional”’  
    StringCondition *StringCondition ‘json：“string,omitempty”’kubebuilder：“validation:Optional”’  
    // Next specifies the name of the next action to execute if evaluation returns true
```

```
        Next string `json:"next"`
    }
```

3.2.20. BoolCondition

Listing 39. BoolCondition

```
// BoolCondition defines a boolean-specific condition
type BoolCondition struct {
    Value bool `json:"value"`
}
```

3.2.21. IntCondition

Listing 40. IntCondition

```
// IntCondition defines an integer-specific condition
type IntCondition struct {
    Value int `json:"value"`
}
```

3.2.22. StringCondition

Listing 41. StringCondition

```
// StringCondition defines a string-specific condition
type StringCondition struct {
    Value string `json:"value"`
}
```

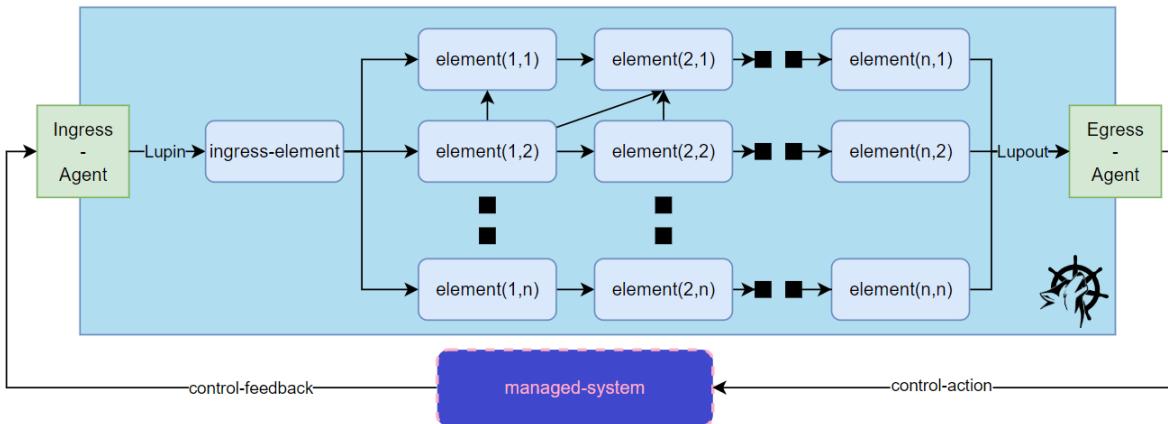
Załącznik 4. Specyfikacja interfejsów Lupus

Specyfikacja w formie elektronicznej znajduje się pod linkiem: <https://github.com/0x41gawor/lupus/blob/master/docs/spec/lupin-lupout.md>.

4.1. Architektura

4.2. Interfejs Lupin

Projektant może zdefiniować wiele **Elementów Lupus**, połączonych na różne, skomplikowane sposoby. Musi jednak zdecydować, który z nich zostanie wywołany przez **Agenta Ingress**. Taki element można nazwać **Elementem Ingress**. **Lupus** zaleca posiadanie tylko jednego **Elementu Ingress**.

Rysunek 4.1. Architektura LUPUS. Źródło: Opracowanie własne.

Jeśli **Agent Ingress** chce zasygnalizować, że można zaobserwować nowy stan **Systemu Zarządzanego** (co oznacza, że musi zostać uruchomiona nowa iteracja **Pętli Sterowania**), musi zmodyfikować pole **Status . Input** w *obiekcie API Elementu Ingress*. Wartość umieszczona w tym polu będzie reprezentować nowy **Aktualny Stan**.

Pole **Status . Input** w **Ingress Element CR** jest typu **RawExtension**, co oznacza, że podlega pod specyfikację **Danych** (Załącznik 5).

JSON przesłany w tym miejscu będzie stanowił **Dane** dla tego elementu.

Oprogramowanie implementuje interfejs **Lupin**, jeśli w pewnym miejscu swojego kodu wysyła żądanie HTTP do **kube-api-server**, które aktualizuje status **Elementu Ingress**, a dokładniej pole **input**. Wartość musi być obiektem JSON, który reprezentuje **Aktualny Stan Systemu Zarządzanego**.

4.3. Interfejs Lupout

Punktem wyjścia z **Systemu Sterowania LUPUS** jest ostatni **Element LUPUS**, czyli **Element Egress**. Wysyła on swoje **Finalne Dane** (lub ich część) do **Agenta Egress**. **Agent Egress** musi przekształcić to wejście w **Akcję Sterowania**, wykonywaną bezpośrednio na **Systemie Zarządzanym**.

Oprogramowanie implementuje interfejs **Lupout**, jeśli implementuje serwer HTTP, który akceptuje wejściowe **Dane** w formacie JSON i tłumaczy je na **Akcję Sterowania**, wykonywaną na **Systemie Zarządzanym**.

Załącznik 5. Specyfikacja obiektu danych

Specyfikacja w formie elektronicznej znajduje się pod linkiem: <https://github.com/0x41gawor/lupus/blob/master/docs/spec/data.md>.

Dane są kluczowym elementem spełnienia Wymagania 5. **Dane** to sposób, w jaki **Użytkownik**, podczas każdej iteracji, może:

- uzyskać informacje o **Aktualnym Stanie**,

- przechowywać pomocnicze informacje (takie jak odpowiedzi od **Elementów Zewnętrznych**),
- przechowywać informacje debuggingowe,
- zapisywać informacje potrzebne do sformułowania **Akcji Sterowania**.

Dane są reprezentowane jako JSON dający się zapisać w strukturze Go `map [string] interface{}`.

Nie mogą, więc być jedną z następujących form obiektu JSON:

- typem prymitywnym,
- tablicą,
- obiektem JSON z kluczami innymi niż `string`.

To, w jaki sposób można operować na **Danych**, prezentuje specyfikacja akcji (Załącznik 6).

Kluczowym pojęciem jest **Pole Danych**. Jest to pojedyncze pole JSON dostępne pod danym kluczem. Jest jednostką operacyjną danych. Przekazywane jako wejście lub wyjście akcji.

Parametry kluczowe wejściowe lub wyjściowe akcji akceptują znak `*`. Jego uzycie wskazuje na przekazanie całego obiektu danych jako wejście/wyjście do/z akcji. Dodatkowo też klucze wejściowe/wyjściowe akcji wspierają zagnieżdżanie pól za pomocą operatora kropki `(.)`.

Załącznik 6. Specyfikacja akcji

Specyfikacja w formie elektronicznej znajduje się pod linkiem: <https://github.com/0x41gawor/lupus/blob/master/docs/spec/actions.md>.

Specyfikacja **Akcji** w **LupN** znajduje się w Załączniku 3. Niniejszy załącznik prezentuje przykładowe działanie **Akcji** na **Danych**.

Akcje zostały opracowane jako najbardziej atomowe operacje, które, gdy zostaną odpowiednio połączone, stanowią narzędzie umożliwiające **Projektantowi Pętli** pełne operowanie na **Danych**.

Czasami operacja, która na pierwszy rzut oka wydaje się atomowa, wymaga użycia dwóch połączonych **Akcji**. Z drugiej strony, zdarza się, że operacja początkowo uznana za atomową okazuje się jedynie szczególnym przypadkiem bardziej ogólnej operacji. Dobrym przykładem jest nieistniejąca już **Akcja concat**. Została ona zaprojektowana do łączenia dwóch pól w jedno, jednak okazało się, że jest to specyficzny przypadek **Akcji nest**, w której lista `InputKey` zawiera tylko dwa elementy.

6.1. Podział ogólny

Mamy 8 typów akcji:

- **Send**
- **Nest**
- **Remove**
- **Rename**

- **Duplicate**
- **Insert**
- **Print**
- **Switch**

Możemy wyróżnić następujące kategorie:

- 6 akcji, które mogą być używane do modyfikacji danych:
 {Send, Nest, Remove, Rename, Duplicate, Insert}
- 1 akcja do komunikacji z **Elementami Zewnętrznyimi**:
 {Send}
- 2 akcje do debugowania:
 {Insert, Print}
- 1 akcja do logowania:
 {Print}
- 1 akcja do sterowania przepływem **workflow akcji**:
 {Switch}

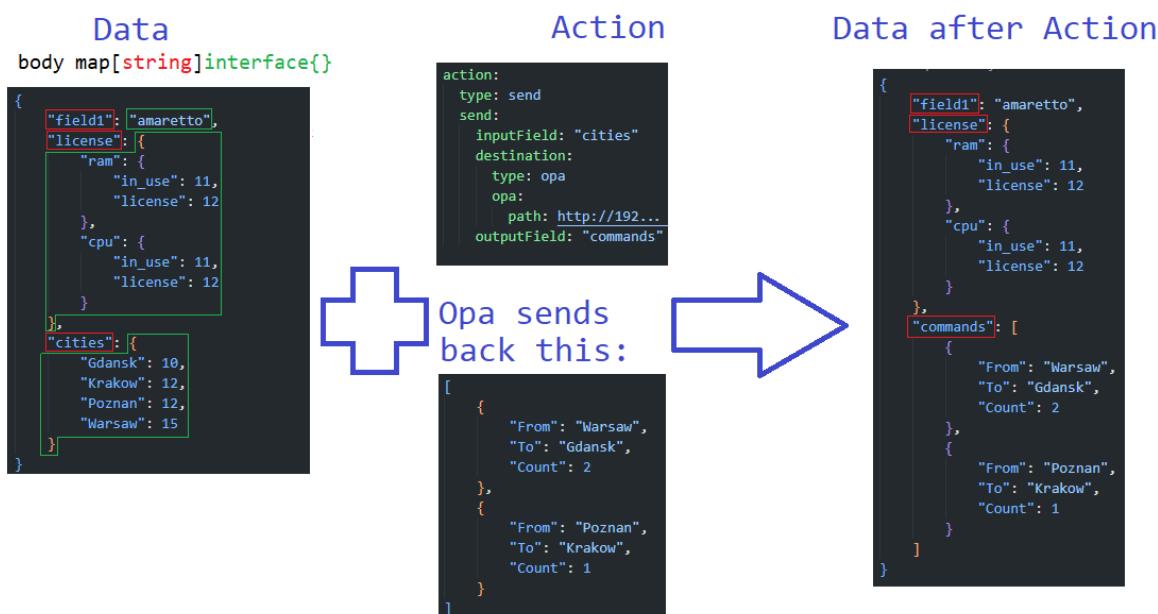
6.2. Przykłady

Załącznik przedstawi przykładowe użycie 6 akcji, które mogą modyfikować dane.

Każdy przykład zawiera:

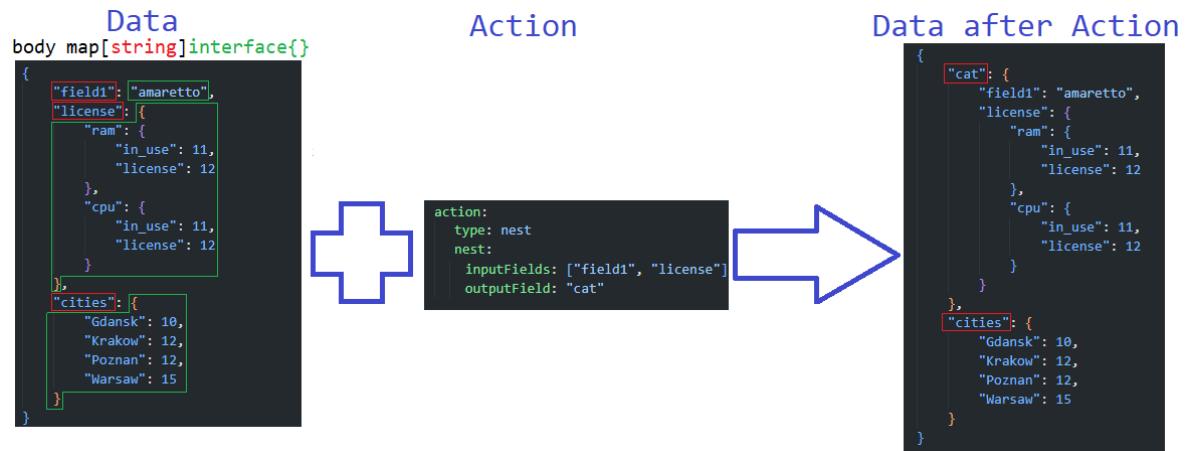
- reprezentację JSON stanu **danych** przed modyfikacją akcji,
- notację **LupN** zastosowanej akcji,
- reprezentację JSON stanu **danych** po modyfikacji akcji

6.2.1. Send

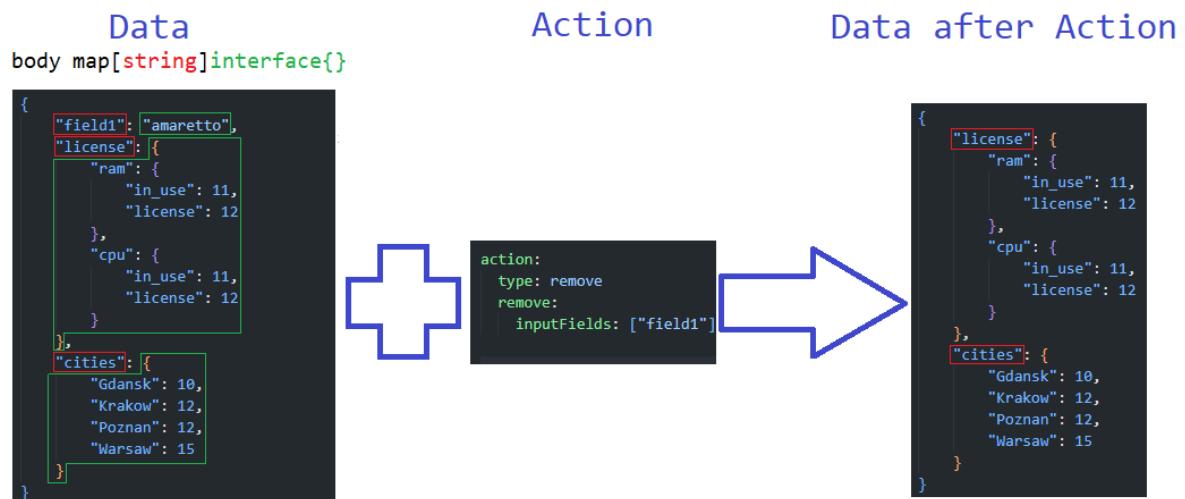
Rysunek 6.1. Przykład modyfikacji danych przez akcję Send. Źródło: Opracowanie własne.

6.2.2. Nest

Rysunek 6.2. Przykład modyfikacji danych przez akcje Nest. Źródło: Opracowanie własne.

6.2.3. Remove

Rysunek 6.3. Przykład modyfikacji danych przez akcje Remove. Źródło: Opracowanie własne.

6.2.4. Rename

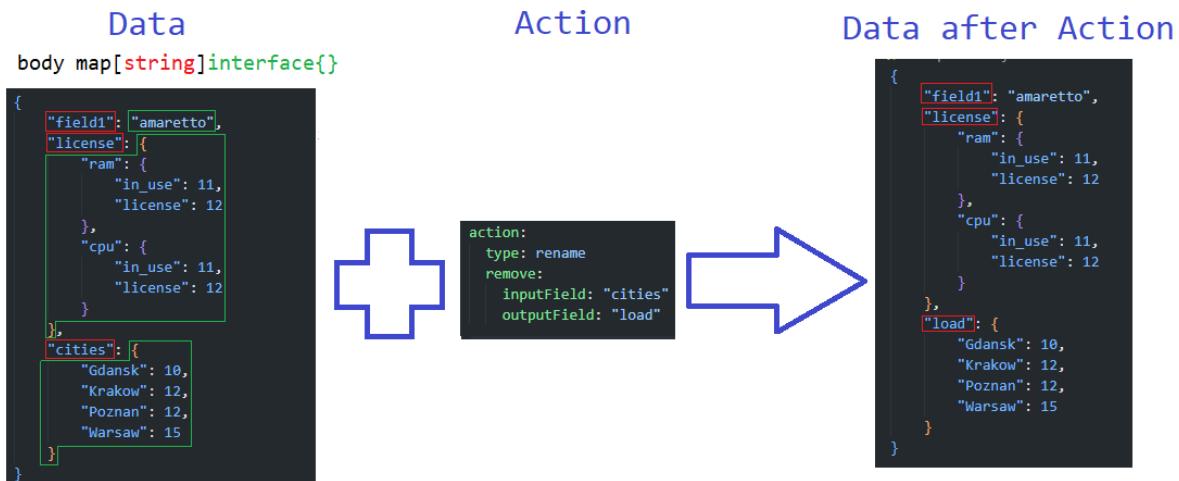
6.2.5. Duplicate

6.2.6. Insert

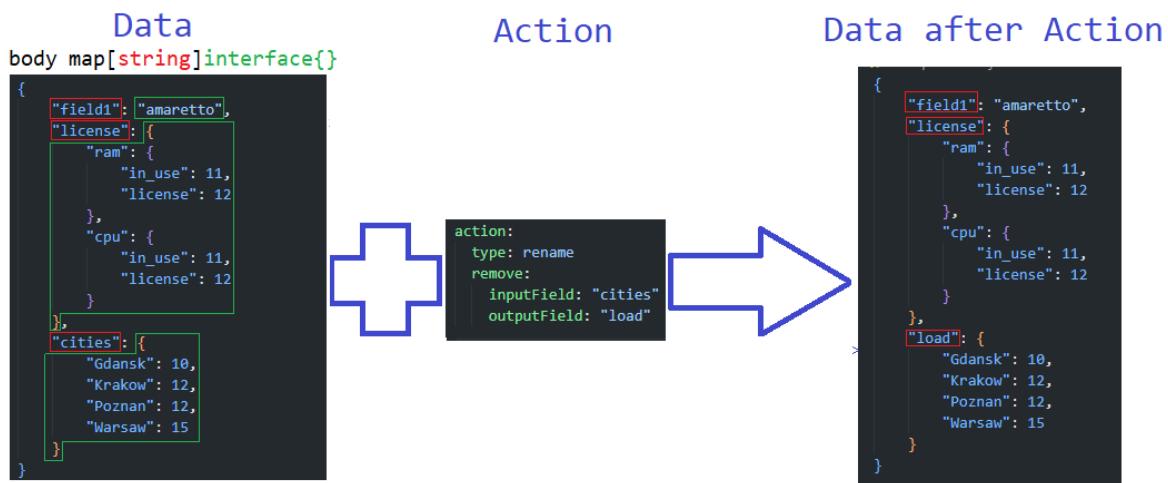
Załącznik 7. Kod Agenta Ingress

Kod w wersji elektronicznej znajduje się pod linkiem: <https://github.com/0x41gawor/lupus/blob/master/examples/open5gs/sample-loop/ingress-agent.py>

Listing 42. Kod Agenta Ingress

Rysunek 6.4. Przykład modyfikacji danych przez akcje Rename. Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 6.5. Przykład modyfikacji danych przez akcje Duplicate. Źródło: Opracowanie własne.

```

        for deployment in matching_deployments:
            filtered_pods = []
            for pod in pods.items:
                if pod.metadata.owner_references:
                    for owner in pod.metadata.owner_references:
                        if owner.kind == "ReplicaSet" and owner.name.startswith(deployment.metadata.name):
                            filtered_pods.append(pod)
            deployment_pod_map[deployment.metadata.name] = filtered_pods

        return deployment_pod_map
    except client.rest.ApiException as e:
        print(f"Exception when calling Kubernetes API: {e}")
        return {}

def get_pod_resources(pod):
    containers = pod.spec.containers
    resource_info = []
    for container in containers:
        resources = container.resources
        resource_info.append({
            "container_name": container.name,
            "requests": resources.requests or {},
            "limits": resources.limits or {},
        })
    return resource_info

def get_pod_actual_usage(pod_name, namespace):
    try:
        # Use kubectl top to fetch actual usage (requires metrics-server installed)
        result = subprocess.run([
            "kubectl", "top", "pod", pod_name, "-n", namespace, "--no-headers"],
        stdout=subprocess.PIPE,
        stderr=subprocess.PIPE,
        text=True)
    except Exception as e:
        print(f"Error running kubectl top for pod {pod_name}: {e}")
        return {}

    if result.returncode == 0:
        usage_data = result.stdout.strip().split()
        if len(usage_data) >= 3:
            return {
                "cpu": usage_data[1],
                "memory": usage_data[2],
            }
        else:
            print(f"Error fetching actual usage for pod {pod_name}: {result.stderr}")
            return {}

    except Exception as e:
        print(f"Error fetching actual usage for pod {pod_name}: {e}")
        return {}

def get_json_data():
    deployment_prefix = "open5gs-upf"
    deployment_pod_map = get_pods_by_deployment_prefix(deployment_prefix)
    metrics = {}

    for deployment_name, pods in deployment_pod_map.items():
        # Initialize deployment entry in metrics
        metrics[deployment_name] = {
            "requests": {},
            "limits": {},
            "actual": {}
        }

        for pod in pods:
            pod_name = pod.metadata.name
            namespace = pod.metadata.namespace

            # Resource requests and limits
            resource_info = get_pod_resources(pod)
            for container_info in resource_info:
                metrics[deployment_name]["requests"] = container_info["requests"]
                metrics[deployment_name]["limits"] = container_info["limits"]

            # Actual resource usage
            actual_usage = get_pod_actual_usage(pod_name, namespace)
            metrics[deployment_name]["actual"] = actual_usage

    return json.dumps(metrics)

def send_to_kube(state):
    custom_objects_api = CustomObjectsApi() # Use CustomObjectsApi to interact with CRDs
    try:
        # Retrieve the custom resource
        observe = custom_objects_api.get_namespaced_custom_object(
            group="lupus.gawor.io",
            version="v1",

```

```

        namespace='default',
        plural="elements",
        name='lola-demux'
    )

    # Update the 'status.input' field with the state
    observe_status = observe.get('status', {})
    observe_status['input'] = json.loads(state) # Convert JSON string to an object
    observe_status['lastUpdated'] = datetime.utcnow().isoformat() + "Z" # Proper ISO 8601 format

    # Update the custom resource's status
    custom_objects_api.patch_namespaced_custom_object_status(
        group="lupus.gawor.io",
        version="v1",
        namespace='default',
        plural="elements",
        name='lola-demux',
        body={"status": observe_status} # Send only the 'status' field
    )
    print("Updated Kubernetes custom resource successfully.")
except Exception as e:
    print("Error updating custom resource: {}")
```

```

def periodic_task():
    json_data = get_json_data()
    timestamp = datetime.utcnow().strftime('%Y/%m/%d %H:%M:%S')
    global round
    round = round + 1
    print(timestamp + " Round: " + str(round) + "\n" + json_data)
    send_to_kube(json_data)

app = Flask(__name__)

@app.route('/api/interval', methods=['POST'])
def update_interval():
    global interval
    try:
        data = request.get_json()
        if "value" in data and isinstance(data["value"], int) and data["value"] > 0:
            interval = data["value"]
            return jsonify({"message": "Interval updated successfully", "new_interval": interval}), 200
        else:
            return jsonify({"error": "Invalid input. 'value' must be a positive integer."}), 400
    except Exception as e:
        return jsonify({"error": str(e)}), 500

if __name__ == "__main__":
    parser = argparse.ArgumentParser(description='Periodic K8s metrics fetcher')
    parser.add_argument('--interval', type=int, default=60, help='Interval in seconds for periodic task')
    args = parser.parse_args()

    # Declare that you are modifying the global variable
    interval = args.interval

    # Start Flask server in a separate thread
    flask_thread = Thread(target=lambda: app.run(host='0.0.0.0', port=9000, debug=False, use_reloader=False))
    flask_thread.daemon = True
    flask_thread.start()

    while True:
        periodic_task()
        time.sleep(interval)
```

Załącznik 8. Kod Agenta Egress

Kod w wersji elektronicznej znajduje się pod linkiem: <https://github.com/0x41gawor/lupus/blob/master/examples/open5gs/sample-loop/egress-agent.py>

Listing 43. Kod Agenta Egress

```

from flask import Flask, request, jsonify
from kubernetes import client, config
from kubernetes.client.rest import ApiException

app = Flask(__name__)

# Load Kubernetes config (use kubeconfig if running locally, in-cluster config if running in a cluster)
try:
    config.load_incluster_config()
```

```

except:
    config.load_kube_config()

# Function to patch deployment resources
def patch_deployment_resources(namespace, deployment_name, resource_type, cpu, memory):
    try:
        api_instance = client.AppsV1Api()

        # Define the patch
        patch = {
            "spec": {
                "template": {
                    "spec": {
                        "containers": [
                            {
                                "name": "upf",
                                "resources": {
                                    resource_type.split(".")[-1]: { # Extract "requests" or "limits"
                                        "cpu": cpu,
                                        "memory": memory
                                    }
                                }
                            ]
                        }
                    }
                }
            }
        }

        # Patch the deployment
        api_response = api_instance.patch_namespaced_deployment(name=deployment_name, namespace=namespace, body=patch)
        return api_response

    except ApiException as e:
        return str(e)

import requests

def send_interval_request(url: str, value: int):
    headers = {
        "Content-Type": "application/json"
    }
    data = {
        "value": value
    }
    try:
        response = requests.post(url, json=data, headers=headers)
        response.raise_for_status() # Raise an exception for HTTP errors
        return response.json()
    except requests.RequestException as e:
        print(f"Request failed: {e}")
        return None


@app.route('/api/data', methods=['POST'])
def get_data():
    data = request.get_json()
    print(data)
    if "spec" in data:
        deployment_name = data.get('name')
        namespace = 'open5gs'
        lim_cpu = data['spec']['limits'].get('cpu')
        lim_ram = data['spec']['limits'].get('memory')
        req_cpu = data['spec']['requests'].get('cpu')
        req_ram = data['spec']['requests'].get('memory')
        res1 = patch_deployment_resources(namespace, deployment_name, 'resources.limits', lim_cpu, lim_ram)
        res2 = patch_deployment_resources(namespace, deployment_name, 'resources.requests', req_cpu, req_ram)

    if "interval" in data:
        interval = data['interval']
        response = send_interval_request("http://192.168.56.112:9000/api/interval", interval)

    return jsonify({"res": "ok"})

if __name__ == '__main__':
    app.run(host='0.0.0.0', port=9001)

```

Załącznik 9. Kod Elementów Zewnętrznych

Kod w wersji elektronicznej znajduje się pod linkiem: <https://github.com/0x41gawor/lupus/blob/master/examples/open5gs/sample-loop/opa.py>

Listing 44. Kod Elementów Zewnętrznych

```
from flask import Flask, request, jsonify

app = Flask(__name__)

# Hardcoded default values
DEFAULT_VALUES = {
    "requests": {
        "memory": "128Mi",
        "cpu": "100m"
    },
    "limits": {
        "memory": "256Mi",
        "cpu": "250m"
    }
}

# ----- Parsing Helpers -----
def parse_cpu(cpu_str: str) -> int:
    """
    Convert a CPU string to an integer representing millicores.

    Examples:
    "300m" -> 300
    "2" -> 2000 (interpreted as 2 CPU cores -> 2000 millicores)
    "1.5" -> 1500
    """
    cpu_str = cpu_str.strip().lower()
    if cpu_str.endswith("m"):
        # e.g. "300m" -> 300
        numeric_part = cpu_str[:-1] # remove "m"
        return int(float(numeric_part))
    else:
        # e.g. "2" -> 2000, "1.5" -> 1500
        return int(float(cpu_str) * 1000)

def parse_memory(mem_str: str) -> int:
    """
    Convert a memory string to an integer representing megabytes (MB).

    Examples:
    "300Mi" -> 300
    "1Gi" -> 1024
    "1024Ki" -> 1
    "512" -> 512 (no unit, assume MB)
    """
    mem_str = mem_str.strip()
    lower_str = mem_str.lower()

    if lower_str.endswith("mi"):
        # e.g. "300Mi"
        numeric_part = lower_str.replace("mi", "")
        return int(float(numeric_part))
    elif lower_str.endswith("gi"):
        # e.g. "2Gi" -> 2 * 1024 = 2048
        numeric_part = lower_str.replace("gi", "")
        return int(float(numeric_part) * 1024)
    elif lower_str.endswith("ki"):
        # e.g. "1024Ki" -> 1024 / 1024 = 1
        numeric_part = lower_str.replace("ki", "")
        return int(float(numeric_part) / 1024)
    else:
        # e.g. "512" -> 512
        return int(float(lower_str))

# ----- Comparison Helpers -----
def is_higher_cpu(actual_cpu_str, default_cpu_str) -> bool:
    """
    Return True if actual_cpu_str is higher than default_cpu_str (in millicores).
    """
    return parse_cpu(actual_cpu_str) > parse_cpu(default_cpu_str)

def is_higher_memory(actual_mem_str, default_mem_str) -> bool:
    """
    Return True if actual_mem_str is higher than default_mem_str (in MB).
    """
    return parse_memory(actual_mem_str) > parse_memory(default_mem_str)
```

```

def is_default_cpu(actual_cpu_str, default_cpu_str) -> bool:
    """Return True if actual == default (in millicores)."""
    return parse_cpu(actual_cpu_str) == parse_cpu(default_cpu_str)

def is_default_memory(actual_mem_str, default_mem_str) -> bool:
    """Return True if actual == default (in MB)."""
    return parse_memory(actual_mem_str) == parse_memory(default_mem_str)

# ----- Core Logic -----
def determine_point(data):
    """
    Determine the operational point type:

    1. NORMAL
        - actual < default_values['requests'] for both cpu, memory

    2. NORMAL_TO_CRITICAL
        - requests == default_values['requests']
        - limits == default_values['limits']
        - actual > default_values['requests'] for cpu or memory

    3. CRITICAL
        - actual, requests, limits are ALL higher than the defaults
        (at least one field of each is higher than the default)

    4. CRITICAL_TO_NORMAL
        - requests, limits are above their defaults
        - actual is below the default (requests) for both cpu, memory
    """

    # Extract input values
    req_cpu_str = data["requests"]["cpu"]
    req_mem_str = data["requests"]["memory"]
    lim_cpu_str = data["limits"]["cpu"]
    lim_mem_str = data["limits"]["memory"]
    act_cpu_str = data["actual"]["cpu"]
    act_mem_str = data["actual"]["memory"]

    # Extract defaults
    def_req_cpu = DEFAULT_VALUES["requests"]["cpu"]
    def_req_mem = DEFAULT_VALUES["requests"]["memory"]
    def_lim_cpu = DEFAULT_VALUES["limits"]["cpu"]
    def_lim_mem = DEFAULT_VALUES["limits"]["memory"]

    # 1. NORMAL: actual < default_values.requests (cpu & mem)
    condition_normal = (not is_higher_cpu(act_cpu_str, def_req_cpu) and
                        not is_higher_memory(act_mem_str, def_req_mem))

    # 2. NORMAL_TO_CRITICAL:
    #     - requests == default (cpu & mem)
    #     - limits == default (cpu & mem)
    #     - actual > default.requests for cpu or memory
    condition_normal_to_critical = (
        is_default_cpu(req_cpu_str, def_req_cpu) and
        is_default_memory(req_mem_str, def_req_mem) and
        is_default_cpu(lim_cpu_str, def_lim_cpu) and
        is_default_memory(lim_mem_str, def_lim_mem) and
        (
            is_higher_cpu(act_cpu_str, def_req_cpu) or
            is_higher_memory(act_mem_str, def_req_mem)
        )
    )

    # 3. CRITICAL:
    #     - actual is higher than default requests (cpu or mem)
    #     - requests is higher than default requests (cpu or mem)
    #     - limits is higher than default limits (cpu or mem)
    condition_critical = (
        (is_higher_cpu(act_cpu_str, def_req_cpu) or is_higher_memory(act_mem_str, def_req_mem)) and
        (is_higher_cpu(req_cpu_str, def_req_cpu) or is_higher_memory(req_mem_str, def_req_mem)) and
        (is_higher_cpu(lim_cpu_str, def_lim_cpu) or is_higher_memory(lim_mem_str, def_lim_mem))
    )

    # 4. CRITICAL_TO_NORMAL:
    #     - requests, limits are above defaults
    #     - actual is below default.requests for cpu & mem
    #     => requests > default, limits > default, actual < default
    condition_critical_to_normal = (
        (is_higher_cpu(req_cpu_str, def_req_cpu) or is_higher_memory(req_mem_str, def_req_mem)) and
        (is_higher_cpu(lim_cpu_str, def_lim_cpu) or is_higher_memory(lim_mem_str, def_lim_mem)) and
        (not is_higher_cpu(act_cpu_str, def_req_cpu)) and
        (not is_higher_memory(act_mem_str, def_req_mem))
    )

    # Decide which point applies in priority order
    if condition_critical:
        return "CRITICAL"

```

```

        elif condition_normal_to_critical:
            return "NORMAL_TO_CRITICAL"
        elif condition_critical_to_normal:
            return "CRITICAL_TO_NORMAL"
        elif condition_normal:
            return "NORMAL"
        else:
            # Fallback if no exact condition matched
            return "NORMAL"

def _int_mul(value: int, factor: float) -> int:
    """
    Multiplies an integer by a float factor and returns an int.
    E.g. _int_mul(100, 1.2) -> 120
    """
    return int(value * factor)

def _cpu_to_str(millicores: int) -> str:
    """
    Format an integer millicore value back into a string with the 'm' suffix.
    E.g. 120 -> '120m'
    """
    return f"{millicores}m"

def _mem_to_str(megabytes: int) -> str:
    """
    Format an integer MB value back into a string with the 'Mi' suffix.
    E.g. 256 -> '256Mi'
    """
    return f"{megabytes}Mi"

def generate_spec(actual: dict) -> dict:
    """
    Given something like:
    actual = {"cpu": "110m", "memory": "18Mi"}
    Return a dict of the form:
    {
        "spec": {
            "requests": {"cpu": "...", "memory": "..."},
            "limits": {"cpu": "...", "memory": "..."}
        }
    }
    Where each CPU/memory is either scaled from actual (if above defaults)
    or uses the default value (if at or below defaults).
    """
    # Parse default values
    def_req_cpu = parse_cpu(DEFAULT_VALUES["requests"]["cpu"])
    def_req_mem = parse_memory(DEFAULT_VALUES["requests"]["memory"])
    def_lim_cpu = parse_cpu(DEFAULT_VALUES["limits"]["cpu"])
    def_lim_mem = parse_memory(DEFAULT_VALUES["limits"]["memory"])

    # Parse actual values
    actual_cpu = parse_cpu(actual["cpu"])
    actual_mem = parse_memory(actual["memory"])

    # ----- CPU logic -----
    if actual_cpu > def_req_cpu:
        requests_cpu = _int_mul(actual_cpu, 1.2)
        limits_cpu = _int_mul(actual_cpu, 2.4)
    else:
        requests_cpu = def_req_cpu
        limits_cpu = def_lim_cpu

    # ----- Memory logic -----
    if actual_mem > def_req_mem:
        requests_mem = _int_mul(actual_mem, 1.2)
        limits_mem = _int_mul(actual_mem, 2.4)
    else:
        requests_mem = def_req_mem
        limits_mem = def_lim_mem

    return {
        "result": {
            "requests": {
                "cpu": _cpu_to_str(requests_cpu),
                "memory": _mem_to_str(requests_mem)
            },
            "limits": {
                "cpu": _cpu_to_str(limits_cpu),
                "memory": _mem_to_str(limits_mem)
            }
        }
    }

# ----- Flask Endpoints -----
@app.route("/v1/data/policy/point", methods=["POST"])

```

```

def logic_endpoint():
    data = request.get_json(force=True)
    point = determine_point(data['input'])
    return jsonify({"result": point})

@app.route("/v1/data/policy/spec", methods=["POST"])
def spec_endpoint():
    data = request.get_json(force=True)
    actual = data['input']
    spec_obj = generate_spec(actual)
    return jsonify(spec_obj)

@app.route("/v1/data/policy/interval", methods=["POST"])
def interval_endpoint():
    data = request.get_json(force=True)
    point_value = data['input']
    if point_value in ("NORMAL_TO_CRITICAL", "CRITICAL"):
        interval = "HIGH"
    else:
        interval = "LOW"

    return jsonify({"result": interval})

if __name__ == "__main__":
    # Run the Flask app. You can also set a different port, debug mode, etc.
    app.run(host="0.0.0.0", port=9500, debug=True)

```

Załącznik 10. Kod LupN

Kod w wersji elektronicznej znajduje się pod linkiem: <https://github.com/0x41gawor/lupus/blob/master/examples/open5gs/sample-loop/master.yaml>

Listing 45. Kod LupN

```

apiVersion: lupus.gawor.io/v1
kind: Master
metadata:
  labels:
    app.kubernetes.io/name: lupus
    app.kubernetes.io/managed-by: kustomize
  name: lola
spec:
  name: "lola"
  elements:
    - name: "demux"
      descr: "Demuxes_Data_input_into_separate_elements_for_each_UPF"
      actions:
        - name: "insert1"
          type: insert
          insert:
            outputKey: "open5gs-upf1"
            value: {name: "open5gs-upf1"}
            next: "insert2"
        - name: "insert2"
          type: insert

```

```

insert:
    outputKey: "open5gs-upf2"
    value: {name: "open5gs-upf2"}
    next: "print"
- name: "print"
    type: print
    print:
        inputKeys: [ "*"]
        next: final
next:
- type: element
element:
    name: "upf1"
    keys: [ "open5gs-upf1"]
- type: element
element:
    name: "upf2"
    keys: [ "open5gs-upf2"]
- name: "upf1"
descr: "Reconciliation_of_UPF1_deployment"
actions:
- name: "print1"
    type: print
    print:
        inputKeys: [ "*"]
    next: "opa-point"
- name: "opa-point"
    type: send
    send:
        inputKey: "*"
        destination:
            type: opa
            opa:
                path: http://192.168.56.112:9500/v1/data/policy/point
                outputKey: "point"
    next: "print2"
- name: "print2"
    type: print
    print:
        inputKeys: [ "*"]
    next: "switch1"
- name: "switch1"

```

```

type: switch
switch:
  conditions:
    - key: "point"
      operator: eq
      type: string
      string:
        value: "NORMAL"
      next: final
    next: "opa-spec"
  - name: "opa-spec"
    type: send
    send:
      inputKey: "actual"
      destination:
        type: opa
        opa:
          path: http://192.168.56.112:9500/v1/data/policy/spec
          outputKey: "spec"
      next: "print3"
  - name: "print3"
    type: print
    print:
      inputKeys: [ "*" ]
      next: "switch2"
  - name: "switch2"
    type: switch
    switch:
      conditions:
        - key: "point"
          operator: eq
          type: string
          string:
            value: "CRITICAL"
          next: final
        next: "print4"
      - name: "print4"
        type: print
        print:
          inputKeys: [ "*" ]
          next: "opa-interval"
      - name: "opa-interval"
    
```

```

type: send
send:
    inputKey: "point"
    destination:
        type: opa
        opa:
            path: http://192.168.56.112:9500/v1/data/policy/interval
            outputKey: "interval"
            next: "print5"
- name: "print5"
    type: print
    print:
        inputKeys: [ "*" ]
        next: final
next:
- type: destination
destination:
    type: http
    http:
        path: http://192.168.56.112:9001/api/data
        method: POST
        keys: [ "*" ]
- name: "upf2"
    descr: "Reconciliation_of_UPF2_deployment"
    actions:
        - name: "print"
            type: print
            print:
                inputKeys: [ "*" ]
                next: "opa-point"
        - name: "opa-point"
            type: send
            send:
                inputKey: "*"
                destination:
                    type: opa
                    opa:
                        path: http://192.168.56.112:9500/v1/data/policy/point
                        outputKey: "point"
                        next: "print2"
- name: "print2"
    type: print

```

```

print:
    inputKeys: [ "*" ]
    next: "switch1"
- name: "switch1"
    type: switch
    switch:
        conditions:
            - key: "point"
                operator: eq
                type: string
                string:
                    value: "NORMAL"
            next: final
        next: "opa-spec"
- name: "opa-spec"
    type: send
    send:
        inputKey: "actual"
        destination:
            type: opa
            opa:
                path: http://192.168.56.112:9500/v1/data/policy/spec
                outputKey: "spec"
        next: "print3"
- name: "print3"
    type: print
    print:
        inputKeys: [ "*" ]
        next: "switch2"
- name: "switch2"
    type: switch
    switch:
        conditions:
            - key: "point"
                operator: eq
                type: string
                string:
                    value: "CRITICAL"
            next: final
        next: "print4"
- name: "print4"
    type: print

```

```

print:
    inputKeys: [ "*" ]
next: "opa-interval"
- name: "opa-interval"
  type: send
  send:
    inputKey: "point"
    destination:
      type: opa
      opa:
        path: http://192.168.56.112:9500/v1/data/policy/interval
        outputKey: "interval"
    next: "print5"
- name: "print5"
  type: print
  print:
    inputKeys: [ "*" ]
  next: final
next:
  - type: destination
    destination:
      type: http
      http:
        path: http://192.168.56.112:9001/api/data
        method: POST
      keys: [ "*" ]

```

Załącznik 11. Funkcje Menadżera Zamkniętych Pętli

Załącznik specyfikuje funkcjonalności realizowane przez komponent architektury CLA-DRA o nazwie Menadżer Zamkniętych Pętli, który jest odpowiedzialny za ich zarządzanie. Tabela pozostała w języku angielskim w oryginalnej formie jak w [14].

#	Function	Description
Fx.01	Define Closed Loop	Provides the capability to define a closed loop based on a distinct name, goal, and detailed requirements (policies, actions required, impact entities, etc.).
Fx.02	Design Closed Loop	Enables the input of workflows, actions, and control flows that configure and realize a named closed loop for defined goals. Can be applied to existing or new loops.
Fx.03	Deploy Closed Loop	Registers a closed loop in a closed loop manager so that it can be controlled by a closed loop controller (instantiate, terminate, monitor, remove, secure).
Fx.04	Instantiate Closed Loop	Creates another instance of an existing closed loop at runtime, including initializing and starting it.
Fx.05	Monitor Closed Loops	Tracks a closed loop throughout its lifecycle.
Fx.06	Terminate Closed Loops	Stops or terminates a running closed loop instance, either abruptly or gracefully. Includes reporting on impact.
Fx.07	Remove Closed Loop	Decommissions a closed loop and nullifies its existence in a closed loop management system or platform.
Fx.08	Discover Closed Loop	Identifies and automatically discovers closed loops within the scope of a closed loop management system or platform.
Fx.09	Secure Closed Loop	Assigns security restrictions, such as access control, and manages security concerns, such as vulnerabilities.
Fx.10	Administer Closed Loop	Manages and applies changes to a closed loop, including policy assignments, modifications, and state alterations.
Fx.11	Validate Closed Loop	Ensures the validity or accuracy of the design, deployment, and security of closed loops by incorporating real-life data and environments.
Fx.12	Store Closed Loop	Stores closed loops to support design and other functions.
Fx.13	Control Closed Loop	Controls closed loops, including calling other functions and managing segment changes, monitoring, troubleshooting, and maintenance.
Fx.14	Configure Closed Loop	(Re)configures parameters of a closed loop instance.
Fx.15	Expose Closed Loop	Announces closed loops with information about dependencies.
Fx.16	Orchestrate Closed Loops	Plans and arranges the launch of closed loops.
Fx.17	Pause Closed Loop	Pauses a closed loop function due to scheduling, troubleshooting, etc.
Fx.18	Resume Closed Loop	Resumes a closed loop function after resolving scheduling conflicts or troubleshooting.